

IAH-·EN DJÜN FOH-ING SHÜ. 約翰傳福音

書

I·e. I.

DAO z ky'i-ts'u yiu-go; Dao z teng Jing-ming dô-kô læ-kæn; ping-ts'ia Dao z Jing-ming.² Gyi ky'i-ts'u teng Jing-ming dô-kô læ-kæn.³ Væn-veh tu z t'ôh Gyi zao-go; z zao-c'ih-læ-go tong-si, yia m̄-teh ih-ying feh-z Gyi zao-go.⁴ Weh-ming z dzæ-ü Gyi; keh-go weh-ming z nyding-go liang-kwōng:⁵ keh-go liang-kwōng læ en-go u-sen tsiao-tong, tsih-z en-go u-sen feh teh-cü.

道是起初有個，道是等神明大家來間，並且道是神明。² 其起初等神明大家來間。³ 萬物都是託其造個；是造出來個東西，也嘸得一樣弗是其造個。⁴ 活命是在於其，箇個活命是人個亮光。⁵ 箇個亮光來暗個烏碎照東，只是暗個烏碎弗得知。

⁶ [1]Yiu ih-go nyding z Jing-ming ts'a-læ-go, ming-z kyiao-leh Iah-'en:⁷ gyi z tso te-tsing læ-go, ziu-z tso Liang-kwōng-go te-tsing, s-teh cong-nying we-leh gyi te-tsing hao siang-sing.⁸ Gyi feh-z Liang-kwōng, z tso Liang-kwōng-go te-tsing lœ-go.⁹ Tsing-go Liang-kwōng,

ziu-z tao shü-kæn-zōng læ peh væn-pah nying yiu liang-kwōng go Cü-
kwu.¹⁰ Gyi læ shü-kæn-zōng læ-tong, shü-kæn-zōng z t'ôh Gyi zao-
go, shü-kæn-zōng wa feh ny ing-teh Gyi.¹¹ Gyi tao Zi-go *di-fōng* læ,
Gyi-zi-go ny ing yia feh tsih-ziu Gyi.¹² Væn-pah tsih-ziu Gyi, ziu-z
siang-sing Gyi ming-deo cü-kwu, Gyi s-peh gyi-lah [2]neng-ken hao
tso Jing-ming-go ng-nô:¹³ gyi-lah *sang-c'ih-læ*, feh-z dzong hyüih-
mah, yia feh-z dzong nyüoh-sing-go cü-i, yia feh-z dzong ny ing-go cü-
i, z dzong Jing-ming ka sang-c'ih-læ.

⁶ 有一個人是神明差來個，名字叫勒約翰^[1]。⁷ 其是做對證來
個，就是做亮光個對證，使得衆人爲了其對證好相信。⁸ 其弗是亮
光，是做亮光個對證來個。⁹ 真個亮光，就是到世間上來撥凡百人
有亮光個主顧。¹⁰ 其來世間上來東，世間上是託其造個，世間上還
弗認得其。¹¹ 其到自個地方來，其自個人也弗接受其。¹² 凡百接受
其，就是相信其名頭主顧，其賜撥其拉能幹^[2]好做神明個兒囡。¹³
其拉生出來，弗是從血脈，也弗是從肉身個主意，也弗是從人個主
意，是從神明介生出來。

[1] Y. 'E. 26. 耶（蘇）後（頭）26（年）。（原註）

[2] 'Oh wô, gyün-ping. 或話，權柄。（原註）

¹⁴ Keh-go Dao dzing ih-go nyüoh-sing, deng læ ah-lah cong-
nyiang; (ah-lah yia *ts'ing-ngæn* k'en-kyin Gyi-go yüong-wô, z ziang

T'in-Vu ts'a-læ doh-yiang Ng-ts ka yüong-wô;) Gyi-go eng-we teng tsing dao-li tu mun-tsoh. ¹⁵ Iah-'en teng Gyi tso te-tsing, hyiang-hyiang eo, z-ka wô, “Keh ziu-z ngô sô wô, “Eo-jü ngô læ-go, yi-kying pi ngô tseng-djong-de; ing-we sin-jü ngô læ-tong-go.”” ¹⁶ Dzong Gyi-go mun-tsoh ah-lah tu yiu *eng-we* teh-djôh-de, ping-ts'ia *teh-djôh* eng-zông kô eng: ¹⁷ ing-we lih-fah z t'ôh Mo-si ka djün-go; eng-we teng tsing dao-li z t'ôh Yiæ-su Kyi-toh ka læ. ¹⁸ Dzong m-yiu nyin k'en-kyin Jing-ming ko; læ Ah-tia hyüong-kwun-deo go doh-yiang Ng-ts z yi-kying hyin-c'ih *Jing-ming* læ-de.

¹⁴ 箇個道成一個肉身，庵來阿拉中央，（阿拉也親眼看見其個榮華，是像天父差來獨養兒子介榮華；）其個恩惠等真道理都滿足。¹⁵ 約翰等其做對證，響響謳，是介話，「箇就是我所話，『後如我來個，已經比我尊重了，因為先如我來東個。』」¹⁶ 從其個滿足阿拉都有恩惠得着了，並且得着恩上加恩。¹⁷ 因為律法是託摩西介傳個，恩惠等真道理是託耶穌基督介來。¹⁸ 從嘸有人看見神明過，來阿爹胸腕頭個獨養兒子是已經顯出神明來了。

¹⁹ [1]YIU-T'A nyin ts'a tsi-s teng Li-vi nyin dzong Yiæ-lu-sah-leng ky'i meng Iah-'en, “Ng z jü?” keh-go z'-eo Iah-'en-go te-tsing z ka-go: ²⁰ gyi tsiao-jing, ih-ngæn feh la; gyi tsiao-jing z-ka wô, “Ngô feh-z Kyi-toh.” ²¹ Gyi-lah yi meng gyi, wô, “Ka-ni, ng z Yi-li-üô feh?”

Gyi wô, “Ngô feh-z.” “Ng z keh sin-cü-nying feh?” Gyi wô, “Feh-z.”²²
Ziu teng gyi wô, “Ng tao-ti z jü? hao peh ah-lah ky‘i we-pao ts‘a ah-lah
læ go cü-kwu. Ng zi wô zi dza-go?”²³ Gyi wô, “Ziang sin-cü Yi-sæ-üô
sô wô, ‘Kw’ong-iæ di-fông yiu nyng-go sing-hyiang læ-kæn eo, z-ka
wô, Ng-lah hao ky‘i p’u-dzih Cü-go lu;’ [Y. 40. 3.] *keh-go sing-hyiang*
ziu-z ngô.”

¹⁹ 猶太人差祭司等利未人從耶路撒冷去問約翰^[1]，「爾是誰？」箇個時候約翰個對證是介個。²⁰ 其招認，一眼弗賴，其招認是介話，「我弗是基督。」²¹ 其拉又問其，話，「介呢，爾是以利亞弗？」其話，「我弗是。」「爾是箇先知人弗？」其話，「弗是。」²² 就等其話，「爾到底是誰？好撥阿拉去回報差阿拉來個主顧。爾自話自咋個？」²³ 其話，「像先知以賽亞所話，『曠野地方有人個聲響來間謳，是介話，爾拉好去鋪直主個路。』」[Y. 40. 3.] 箇個聲響就是我。」

[1] Y. 'E. 30. 耶（鯀）後（頭）30（年）。（原註）

²⁴ Keh-sing ts‘a-læ-go z-go Fah-li-sæ nyng.²⁵ Gyi-lah yi meng Iah-‘en, z-ka wô, “Ng ziah feh-z Kyi-toh, yia feh-z Yi-li-üô, yia feh-z keh-go sin-cü-nying, ka-ni ng dza-we læ-tih ‘ang si-li?”²⁶ Iah-‘en we-teh gyi-lah, wô, “Ngô z yüong shü ‘ang si-li; dæn-z yiu ih-go Cü-kwu lih læ ng-lah-go cong-nyiang, z ng-lah feh nyng-teh-go:²⁷ ziu-z, ‘eo-jü

ngô læ-go yi-kying pi ngô tseng-djong-de, lin ka Gyi 'a-ta ngô tu ky'in hao.”

²⁴ 箇星差來個是個法利賽人。²⁵ 其拉又問約翰，是介話，「爾若弗是基督，也弗是以利亞，也弗是箇個先知人，介呢爾咋會來的行洗禮？」²⁶ 約翰回答其拉，話，「我是用水行洗禮，但是有一個主顧立來爾拉個中央，是爾拉弗認得個。²⁷ 就是，後如我來個已經比我尊重了，連解其鞋帶我都欠好。」

²⁸ Keh-sing z-ken z læ Iah-dæn 'o-nга Pah-da-pô-lah, Iah-'en læ-kæn 'ang si-li go di-fông.

²⁸ 箇星事幹是來約但河外伯大喇，約翰來間行洗禮個地方。

²⁹ DI-NYI nyih, Iah-'en k'en-kyin Yiæ-su tao gyi u-sen læ, ziu wô, “Ts'ia-k'en Jing-ming-go Siao-yiang, z pô shü-kæn-zông-go ze ting-leh-ky'i-go! ³⁰ Keh z ngô sô wô, ‘Yiu ih-go Nying 'eo-jü ngô læ-go, yi-kying pi ngô tseng-djong-de; ing-we sin-jü ngô læ-tong-go.’ ³¹ Ngô zin-deo yia feh hyiao-teh Gyi: dæn-z ngô yüong shü læ 'ang si-li, z deh-we iao hyin Gyi c'ih-læ peh Yi-seh-lih nying hyiao-teh.”

²⁹ 第二日，約翰看見耶穌到其烏碎來，就話，「且看神明個小羊，是把世間上個罪頂勒去個！³⁰ 箇是我所話，『有一個人後如我來個，已經比我尊重了，因為先如我來東個。』³¹ 我前頭也弗曉得其。但是我用水來行洗禮，是特爲要顯其出來撥以色列人曉得。」

³² Iah-'en tso te-tsing, z-ka wô, “Ngô k'en-kyin Sing-Ling ziang ih-tsah beh-keh ka dzong t'in-li kông-lôh-læ, deng læ Gyi zông-deo.”³³ Ngô feh hyiao-teh Gyi; tsih-z ts'a ngô yüong shü 'ang si-li Cü-kwu, Gyi teng ngô wô, ‘Ng k'en-kyin Sing-Ling kông-lôh deng læ Gyi zông-deo go, keh ziu-z yüong Sing-Ling 'ang si-li go Cü-kwu.’³⁴ Ngô z k'en-kyin-ko-de, yi-kying te-tsing Gyi z Jing-ming-go Ng-ts.”

³² 約翰做對證，是介話，「我看見聖靈像一隻鵠鵠介從天裏降落來，庵來其上頭。³³ 我弗曉得其，只是差我用水行洗禮主顧，其等我話，『爾看見聖靈降落庵來其上頭個，箇就是用聖靈行洗禮個主顧。』³⁴ 我是看見過了，已經對證其是神明個兒子。」

³⁵ Di-nyi nyih Iah-'en yi lih-kæn, wa-yiu liang-go meng-du dô-kô læ-kæn: ³⁶ k'en-k'en Yiæ-su læ-kæn tseo, ziu wô, “Ts'ia-k'en Jing-ming-go Siao-yiang!”³⁷ Keh liang-go meng-du t'ing-meng gyi ka wô, ziu keng-leh Yiæ-su ky'i-de.³⁸ Yiæ-su nyin-cün, k'en-kyin gyi-lah keng-tih, ziu wô, “Ng-lah iao soh-si?” Gyi-lah wô, “Lah-pi, Ng 'ah-li [1]deng-kæn?” (Lah-pi-go ka-shih, ziu-z sin-sang.)³⁹ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Hao læ k'en.” Gyi-lah ky'i k'en Gyi deng-go u-sen, ziu teng Gyi dô-kô deng-ko keh nyih: keh-go z-'eo 'ô-pun-nyih mao s tin-cong.

³⁵ 第二日約翰又立間，還有兩個門徒大家來間。³⁶ 看看耶穌來間走，就話，「且看神明個小羊！」³⁷ 箇兩個門徒聽聞其介話，就

跟勒耶穌去了。³⁸ 耶穌扭轉，看見其拉跟的，就話，「爾拉要啥西？」其拉話，「拉比，爾何裏庵間^[1]？」（拉比個解說，就是先生。）³⁹ 耶穌等其拉話，「好來看。」其拉去看其庵個烏碎，就等其大家庵過箇日。箇個時候下半日毛四點鐘。

[1] 'Ôh wô, tæn-kôh-kæn. 或話，耽擱間。（原註）

⁴⁰ Keh liang t'ing-meng Iah-'en-go shih-wô ky'i keng Yiæ-su cü-kwu, ih-go z Si-meng Pe-teh-go hyüong-di En-teh-lih.⁴¹ Gyi sin zing-djôh zi-go hyüong-di Si-meng, teng gyi wô, “Mi-sæ-üô ah-lah yi-kying zing-djôh-de:” (Mi-sæ-üô, fæn-c'ih-læ ziu-z^[1] Kyi-toh:)⁴² ziu ta gyi ky'i kyin Yiæ-su. Yiæ-su k'en-k'en gyi, wô, “Ng z Iah-nô-go ng-ts Si-meng: tsiang-læ iao eo ng Kyi-fah.” (Kyi-fah, fæn-c'ih-læ ziu-z^[2] Pe-teh.)

⁴⁰ 箇兩聽聞約翰個說話去跟耶穌主顧，一個是西門·彼得個兄弟安得烈。⁴¹ 其先尋着自個兄弟西門，等其話，「彌賽亞阿拉已經尋着了。」（彌賽亞，翻出來就是基督^[1]。）⁴² 就帶其去見耶穌。耶穌看看其，話，「爾是約拿個兒子西門。將來要謳爾磯法。」（磯法，翻出來就是彼得^[2]。）

[1] Kyi-toh go ka-shih, ziu-z fu-yiu Cü-kwu. 基督個解說，就是傅油主顧。（原註）

[2] Pe-teh go ka-shih, ziu-z zah-deo. 彼得個解說，就是石頭。（原註）

⁴³ DI-NYI nyih, Yiæ-su tang-tsiang tao Kyüô-li-li ky'i, zing-djôh Fi-lih, ziu teng gyi wô, “Keng Ngô læ.” ⁴⁴ Fi-lih z c'ih læ Pah-sæ-da, ziu-z En-teh-lih Pe-teh-go peng-dzing.

⁴³ 第二日，耶穌打賬到加利利去，尋着腓力，就等其話，「跟我來。」⁴⁴ 腓力是出來伯賽大，就是安得烈、彼得個本城。

⁴⁵ Fi-lih zing-djôh Nô-dæn-nyih, ziu teng gyi wô, “Mo-si læ lih-fah li-hyang teng sin-cü-nying sô wô-go Cü-kwu, ah-lah zing-djôh-de; ziu-z Nô-sah-leh Nying, Iah-seh-go Ng-ts, Yiæ-su.” ⁴⁶ Nô-dæn-nyih teng gyi wô, “Nô-sah-leh dza neng-keo c'ih soh-go hao-go ma?” Fi-lih wô, “Ng hao læ k'en.”

⁴⁵ 腓力尋着拿但業，就等其話，「摩西來律法裏向等先知人所話個主顧，阿拉尋着了，就是拿撒勒人，約瑟個兒子，耶穌。」⁴⁶ 拿但業等其話，「拿撒勒咋能夠出啥個好個嗎？」腓力話，「爾好來看。」

⁴⁷ Yiæ-su k'en-kyin Nô-dæn-nyih tao Gyi u-sen læ, ziu tin-djôh gyi, wô, “Ts'ia-k'en ih-go jih-we Yi-seh-lih nying, ih-ngæn m-neh kæn-tsô-go.” ⁴⁸ Nô-dæn-nyih teng Gyi wô, “Ng 'ah-li ny ing-teh ngô go?” Yiæ-su we-teh gyi wô, “Fi-lih wa feh-zing eo ng, ng læ vu-hwô-ko jü-'ô, Ngô k'en-kyin ng ko-de.” ⁴⁹ Nô-dæn-nyih we-teh Gyi wô, “Fu-ts, Ng z Jing-ming-go Ng-ts; Ng z Yi-seh-lih-go Wông-ti.” ⁵⁰ Yiæ-su we-

teh gyi wô, “We-leh Ngô wô ‘Vu-hwô-ko jü-’ô k'en-kyin ng ko-de,’ ng siang-sing-go ma? Ng tsiang-læ wa-yiu do-jü keh-go z-ken we k'en-kyin-gyi.”⁵¹ Yi teng gyi wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Dzong-kying-yi-’eo ng-lah we k'en-kyin t'in k'æ-k'æ, wa-yiu Jing-ming-go t'in-s læ Nying-go-Ng-ts zōng-deo læ-tih tseo-zōng tseo-lôh.”

⁴⁷ 耶穌看見拿但業到其烏碎來，就點着其，話，「且看一個實惠以色列人，一眼喰得奸詐個。」⁴⁸ 拿但業等其話，「爾何裏認得我個？」耶穌回答其話，「腓力還弗曾謳爾，爾來無花果樹下，我看見爾過了。」⁴⁹ 拿但業回答其話，「夫子，爾是神明個兒子，爾是以色列個皇帝。」⁵⁰ 耶穌回答其話，「爲了我話『無花果樹下看見爾過了。』爾相信個嗎？爾將來還有大如箇個事幹會看見其。」

⁵¹ 又等其話，「我真真話向爾拉道，從今以後爾拉會看見天開開，還有神明個天使來人個兒子上頭來的走上走落。」

I'e. II.

DI-SÆN nyih, læ Kyüô-li-li-go Kyüô-nô di-fông yiu ih-veng
nying-kô hao-nyih: Yiæ-su-go ah-nyiang læ-kæn.² Yiæ-su teng Gyi
meng-du yia ts'ing-ky'i-kæn ky'üoh hao-nyih-tsiu.³ Tsiu ky'in-de,
Yiæ-su-go ah-nyiang teng Gyi wô, “Gyi-lah tsiu m-neh-de,”⁴ Yiæ-su

teng gyi wô, “Nyü-nying, Ngô teng ng yiu soh-go siang-ken? Ngô-go z-’eo wa m-neh tao-de.”⁵ Gyi ah-nyiang teng yüong-nying wô, “Gyi væn-pah teng ng-lah wô-go, hao i Gyi tso.”

第三日，來加利利個迦拿地方有一份人家好日。耶穌個阿嬢來間。² 耶穌等其門徒也請去間喫好日酒。³ 酒欠了，耶穌個阿嬢等其話：「其拉酒喰得了。」⁴ 耶穌等其話：「女人，我等爾有啥個相干？我個時候還喰得到了。」⁵ 其阿嬢等傭人話：「其凡百等爾拉話個，好依其做。」

⁶ Tsiao Yiu-t'a ny ing long kyih-zing go kwe-kyü, læ keh-deo yiu loh-k'eo zah-shü-kông en-kæn; me-k'eo hao tsi liang-sæn-tæn shü.⁷ Yiæ-su teng yüong-nying wô, “Ng-lah hao pô shü tsi-mun shü-kông.” Gyi-lah ziu 'eo-yin tsi-mun-de.⁸ Yi wô, “Keh-tsao hao iao-c'ih-læ, do-ky'i peh tsong-kwun.” Gyi-lah ziu do-ky'i-de.⁹ Keh pin tso tsiu go shü, tsong-kwun ziu zōng-djôh, yia feh hyiao-teh gyi 'ah-li læ-go; (iao shü go yüong-nying hyiao-teh-go;) tsong-kwun zi eo sing-lông,¹⁰ teng gyi wô, “Nying-kô tu sin pa hao tsiu; teng-tao ky'üoh-tsoh-kw'a, keh-tsao hao t'e-pæn-tin: ng fæn-cün liu hao tsiu tao næn-kæn.”

⁶ 照猶太人弄潔淨個規矩，來箇頭有六口石水缸安間，每口好齒兩三擔水。⁷ 耶穌等傭人話：「爾拉好把水齒滿水缸。」其拉就候沿齒滿了。⁸ 又話：「箇遭好舀出來，馱去撥總管。」其拉就馱

去了。⁹ 箇變做酒個水，總管就嚐着，也弗曉得其何裏來個，（舀水個傭人曉得個，）總管自謳新郎，¹⁰ 等其話：「人家都先擺好酒，等到喫足快，箇遭好推扳點。爾反轉留好酒到難間。」

¹¹ Keh z Yiæ-su tso deo-ih-ky'i jing-tsih læ Kyüô-li-li-go Kyüô-nô, z-ka hyin-c'ih Gyi yüong-wô læ; meng-du ziu siang-sing Gyi de.

¹¹ 箇是耶穌做頭一起神蹟來加利利個迦拿，是介顯出其榮華來，門徒就相信其了。

¹² Keh-go z-ken 'eo-deo, Yiæ-su, teng ah-nyiang, hyüong-di, meng-du, dô-kô tseo-lôh tao Kyüô-pah-nong; keh-deo deng-lôh m-kyi nyih.

¹² 箇個事幹後頭，耶穌，等阿孃，兄弟，門徒，大家走落到迦百農，箇頭庵落喰幾日。

¹³ YIU-T'A ny ing-go Yü-yüih-tsih kw'a tao-de, Yiæ-su zông Yiæ-lu-sah-leng ky'i. ¹⁴ Læ sing-din-li k'en-kyin yiu ma ngeo yang beh-keh, wa-yiu de dong-din cü-kwu zo-kæn: ¹⁵ ziu do-leh zing tso pin-ts, keh-sing ngeo teng yang tu ken-c'ih sing-din; wa-yiu tao-diao de dong-din cü-kwu-go ny ing-ts, fæn-tao gyi gyü-deo; ¹⁶ yi teng ma beh-keh go cü-kwu wô, "Keh-sing tong-si do-leh-ky'i; m-nao peh Ngô Ah-tia-go oh-lô tso ma-ma-go oh-lô." ¹⁷ Gyi meng-du kyi-teh Shü-li yiu sia-tih, wô, "Ngô we-leh Ng-go oh-lô sing-li dziah-kyih-sah." [S. 69. 9.]

¹³ 猶太人個逾越節快到了，耶穌上耶路撒冷去。¹⁴ 來聖殿裏看見有賣牛羊鵠鴿，還有兌銅鈎主顧坐間。¹⁵ 就馱勒繩做鞭子，箇星牛等羊都趕出聖殿，還有倒掉兌銅鈎主顧個銀子，翻倒其櫃頭，¹⁶ 又等賣鵠鴿個主顧話：「箇星東西馱勒去，喚得好撥我阿爹個屋落做買賣個屋落。」¹⁷ 其門徒記得書裏有寫的，話：「我爲了爾個屋落心裏着急煞。」[S. 69. 9.]

¹⁸ Yiu-t'a ny ing ziu we-teh Gyi, wô, "Ng kyi-jün tso keh-sing z-ken, yiu soh-go jing-tsих hao peh ah-lah k'en?" ¹⁹ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, "Ng-lah hao ts'ah-diao keh-go sing-din, sæn nyih kong-fu Ngô we ky'i gyi hao." ²⁰ Yiu-t'a ny ing wô, "Zao keh-go din, z kwun s-jih loh nyin kong-fu, Ng næn-dao sæn nyih kong-fu we ky'i gyi hao ma?" ²¹ Dæn-z Yiæ-su kōng keh-kyü shih-wô, z ts-tin Zi kyi-sing-go din. ²² Yiæ-su dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ ts-'eo, Gyi meng-du dzæ-fōng kyi-teh-tao Gyi yiu keh-kyü shih-wô teng gyi-lah kōng-ko; ziu siang-sing Sing-shü, teng Yiæ-su sô kōng-go shih-wô.

¹⁸ 猶太人就回答其，話：「爾既然做箇星事幹，有啥個神蹟好撥阿拉看？」¹⁹ 耶穌回答其拉，話：「爾拉好拆掉箇個聖殿，三日工夫我會起其好。」²⁰ 猶太人話：「造箇個殿，是管四十六年工夫，爾難道三日工夫會起其好嗎？」²¹ 但是耶穌講箇句說話，是指

點自肌身個殿。²² 耶穌從死人中央活轉來之後，其門徒纔方記得到其有箇句說話等其拉講過，就相信聖書，等耶穌所講個說話。

²³ Yiæ-su læ Yiæ-lu-sah-leng, Yü-yüih tsih-k'eng z-'eo, yiu hyü-to ny ing k'en-kyin Gyi tso-c'ih-læ-go jing-tsих ziu siang-sing Gyi-go ming-deo. ²⁴ Dæn-z Yiæ-su feh ky'i k'ao-t'ôh gyi-lah, ing-we Gyi hyiao-teh long-tsong ny ing-go i-s; ²⁵ ny ing-go z-ken yia hao-vong jü t'ong-cü Gyi: ing-we ny ing-go sing-i Gyi-zi hyiao-teh-go.

²³ 耶穌來耶路撒冷，逾越節肯時候，有許多人看見其做出來個神蹟就相信其個名頭。²⁴ 但是耶穌弗去靠託其拉，因爲其曉得攏總人個意思，²⁵ 人個事幹也好留誰通知其。因爲人個心意其自曉得個。

I'e. III.

Yiu ih-go Fah-li-sæ ny ing, ming-z kyiao-leh Nyi-ko-ti-meo, z Yiu-t'a ny ing-go kwun. ² Gyi yia-tao læ kyin Yiæ-su, z-ka wô, “Fu-ts, ah-lah hyiao-teh Ng z dzong Jing-ming ka læ tso sin-sang; ing-we Ng læ-kæn tso-go keh-sing jing-tsих, ziah feh-z Jing-ming dô-kô læ-tong, m-ny ing we tso.”

有一個法利賽人，名字叫勒尼哥底母，是猶太人個官。² 其夜到來見耶穌，是介話：「夫子，阿拉曉得爾是從神明介來做先生，因爲爾來間做個箇星神蹟，若弗是神明大家來東，喺人會做。」

³ Yiæ-su we-teh gyi, wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao, Ih-go nyining ziah feh-z [1]djong-sang-c'ih-læ, feh neng-keo k'en-kyin Jing-ming-go koh.”

³ 耶穌回答其，話：「我真真話向爾道，一個人若弗是重生出來^[1]，弗能夠看見神明個國。」

[1] Yiu-teh *fæn*, dzong zōng-deo ka sang-go. 有得翻，從上頭介生個。（原註）

⁴ Nyi-ko-ti-meo teng Gyi wô, “Nying yi-kying lao-de, dza neng-keo tsæ sang-c'ih-læ? Næn-dao hao djong-jih nyiang-t'æ sang-c'ih-læ ma?”

⁴ 尼哥底母等其話：「人已經老了，咋能夠再生出來？難道好重入孃胎生出來嗎？」

⁵ Yiæ-su ing-ky'i wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao, Ih-go nyining ziah feh dzong shü teng *Sing-Ling* ka sang-c'ih-læ, feh neng-keo tseo-tsing Jing-ming-go koh. ⁶ Dzong nyüoh-sing sang-go z nyüoh-sing; dzong *Sing-Ling* sang-go z-go ling. ⁷ Ngô teng ng wô, Ng-lah pih iao [1]djong-sang-c'ih-læ, keh-kyü shih-wô hao-vong gyi-kwa. ⁸ Fong ze

gyi læ-tih c'ü, ng we t'ing-meng gyi sing-hyiang, feh hyiao-teh gyi dzong 'ah-li ka læ, tao 'ah-li ka ky'i: væn-pah dzong Sing-Ling sang-go yia z-ka."

⁵ 耶穌應起話：「我真真話向爾道，一個人若弗從水等聖靈介生出來，弗能夠走進神明個國。⁶ 從肉身生個是肉身，從聖靈生個是個靈。⁷ 我等爾話，爾拉必要重生出來^[1]，箇句說話好留奇怪。⁸ 風隨其來的吹，爾會聽聞其聲響，弗曉得其從何裏介來，到何裏介去。凡百從聖靈生個也是介。」

[1] Yiu-teh *fæn*, dzong zōng-deo ka sang-go. 有得翻，從上頭介生個。（原註）

⁹ Nyi-ko-ti-meo ziu we-teh Gyi wô, “Keh-sing z-ken dza-we tso-leh-læ ni?”

⁹ 尼哥底母就回答其話：「箇星事幹咋會做勒來呢？」

¹⁰ Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ng z Yi-seh-lih nyung-go sin-sang, wa we feh hyiao-teh keh-sing z-ken ma! ¹¹ Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao, Ah-lah læ-tih kông zi sô hyiao-teh-go z-ken, læ-tih te-tsing zi sô k'en-kyin-ko z-ken; tsih-z ng-lah feh ziu ah-lah-go te-tsing. ¹² Ngô teng ng-lah kông shü-kæn-zông z-ken, ng-lah kyi-jün feh siang-sing, ziah teng ng-lah kông t'in-zông z-ken, dza neng-keo siang-sing ni? ¹³ Djü-leh keh dzong t'in kông-lôh-læ-go, t'in-zông læ-tong-go Nying-go

Ng-ts ts-nга, m-nying sing-zōng t'in ko.¹⁴ Tsing-ziang Mo-si læ kw'ōng-iæ di-fōng pô keh-kwang dzô di-zōng-ky'i, Nying-go Ng-ts yia z-ka pih iao di-zōng-ky'i; ¹⁵ s-teh væn-pah siang-sing Gyi cü-kwu feh we mih-diao, tu hao teh-djôh üong-yün weh-ming.

¹⁰ 耶穌回答其話：「爾是以色列人個先生，還會弗曉得箇星事幹嗎！¹¹ 我真真話向爾道，阿拉來的講自所曉得個事幹，來的對證自所看見過事幹，只是爾拉弗受阿拉個對證。¹² 我等爾拉講世間上事幹，爾拉既然弗相信，若等爾拉講天上事幹，咋能夠相信呢？¹³ 除了箇從天降落來個，天上来東個人個兒子之外，嘸人升上天過。

¹⁴ 正像摩西來曠野地方把箇梗蛇提上去，人個兒子也是介必要提上去；¹⁵ 使得凡百相信其主顧弗會滅掉，都好得着永遠活命。

¹⁶ “Ing-we Jing-ming æ-sih shü-kæn-zōng zing-ts-ü s-lôh Gyi doh-iang Ng-ts, s-teh væn-pah siang-sing Gyi cü-kwu feh we mih-diao, tu hao teh-djôh üong-yün weh-ming.¹⁷ Jing-ming ts'a Gyi Ng-ts tao shü-kæn-zōng læ, feh-z læ ding shü-kæn-zōng-go ze, z peh shü-kæn-zōng k'ao-djôh Gyi hao teh-djôh kyi. ¹⁸ Siang-sing Gyi go cü-kwu feh we ding-ze; feh siang-sing-go cü-kwu z yi-kying ding-ze, ing-we feh siang-sing Jing-ming doh-iang Ng-ts-go ming-deo.¹⁹ Gyi-lah ding-ze-go yün-kwu z ka: yiu liang-kwōng tao shü-kæn-zōng læ, nying hwun-hyi en wa ko-jü liang-kwōng, ing-we gyi-lah 'ang-we z ôh-go.²⁰

Væn-pah tso fi-li z-ken cü-kwu z u-su liang-kwōng, yia feh tao liang-kwōng u-sen læ, k'ong-p'ô tsah-vah gyi-go 'ang-we:²¹ i tsing dao-li cü-kwu we tao liang-kwōng u-sen læ, hao hyin-c'ih gyi-go 'ang-we z dzæ-ü Jing-ming tso-go.”

¹⁶ 「因爲神明愛惜世間上甚至於賜落其獨養兒子，使得凡百相信其主顧弗會滅掉，都好得着永遠活命。¹⁷ 神明差其兒子到世間上來，弗是來定世間上個罪，是撥世間上靠着其好得着救。¹⁸ 相信其個主顧弗會定罪；弗相信個主顧是已經定罪，因爲弗相信神明獨養兒子個名頭。¹⁹ 其拉定罪個緣故是介：有亮光到世間上來，人歡喜暗還過如亮光，因爲其拉行爲是惡個。²⁰ 凡百做非禮事幹主顧是惡慾亮光，也弗到亮光烏碎來，恐怕責罰其個行爲。²¹ 依眞道理主顧會到亮光烏碎來，好顯出其個行爲是在於神明做個。」

²² KEH-SING z-ken 'eo-deo, Yiæ-su teng Gyi meng-du tseo tao Yiu-t'a di-fōng; teng gyi-lah dô-kô tæn-kôh keh-deo, læ-kæn 'ang si-li.
²³ Iah-'en læ Sah-leng siang-gying-go Æ-neng yia læ-kæn 'ang si-li, ing-we keh-deo shü to: nying-kô tu læ ziu si-li. ²⁴ Keh-go z-'eo Iah-'en wa m̄-teh ky'ih-lôh lao-kæn.

²² 箇星事幹後頭，耶穌等其門徒走到猶太地方，等其拉大家耽擱箇頭，來間行洗禮。²³ 約翰來撒冷相近個哀嫩也來間行洗禮，因爲箇頭水多。人家都來受洗禮。²⁴ 箇個時候約翰還喰得掣落牢監。

²⁵ Iah-'en-go meng-du teng Yiu-t'a ny ing dô-kô pæn-poh long kyih-zing go kwe-kyü: ²⁶ gyi-lah ziu tao Iah-'en u-sen læ, teng gyi wô, “Fu-ts, zin-deo teng ng dô-kô læ Iah-dæn 'o-nga, ng teng Gyi tso te-tsing go Cü-kwu, næn-kæn Gyi læ-kæn 'ang si-li, long-tsong tu tao Gyi u-sen ky'i.”

²⁵ 約翰個門徒等猶太人大家扳駁弄潔淨個規矩。²⁶ 其拉就到約翰烏碎來，等其話：「夫子，前頭等爾大家來約但河外，爾等其做對證個主顧，難間其來間行洗禮，攏總都到其烏碎去。」

²⁷ Iah-'en we-teh, z-ka wô, “Nying, ziah feh-z dzong t'in s-peh gyi go, ih-yiang tu feh neng-keo teh-djôh. ²⁶ Ng-lah zi hao teng ngô tso te-tsing, ngô z wô-ko-de, Ngô feh-z Kyi-toh, peh-ko z læ Gyi zin-deo ts'a-læ-go. ²⁹ Yiu sing-læ-sing-vu go z sing-lông: sing-lông-go beng-yiu lih-leh t'ing-tong, we-leh t'ing-meng sing-lông-go sing-ing do-nyiang hwun-hyi: ngô keh-go hwun-hyi næn-kæn mun-tsoh-de. ³⁰ Gyi pih iao do-ky'i-læ, ngô pih iao siao-long-ky'i. ³¹ Dzong zông-deo ka læ-go, z læ væn-pah-go zông-deo: c'ih-ü di go, z joh-ü di go, yia kông joh-ü di go shih-wô; dzong t'in ka læ-go z læ væn-pah-go zông-deo. ³² Gyi z læ-tih te-tsing Zi sô k'en-kyin sô t'ing-meng-go z-ken; yia m-nying ziu Gyi te-tsing. ³³ Ziu Gyi te-tsing cü-kwu, z tang ih-k'o ing ka piao-ming Jing-ming z tsing-go. ³⁴ Ing-we Jing-ming sô ts'a-læ-go, z djün Jing-

ming-go shih-wô: ing-we Jing-ming s-peh Gyi Sing-Ling z m-gyüong-dzing-go.³⁵ T'in-Vu æ-sih Ng-ts, pô væn-veh tu kao-dæ Gyi siu-li.³⁶ Siang-sing Ng-ts cü-kwu yiu üong-yün weh-ming; feh siang-sing Ng-ts cü-kwu feh we k'en-kyin weh-ming, tsih-yiu Jing-ming-go ô-wông z deng læ gyi zōng-deo."

²⁷ 約翰回答，是介話：「人，若弗是從天賜撥其個，一樣都弗能夠得着。²⁸ 爾拉自好等我做對證，我是話過了，我弗是基督，不過是來其前頭差來個。²⁹ 有新來新婦個是新郎，新郎個朋友立勒聽東，爲了聽聞新郎個聲音大樣歡喜。我箇個歡喜難間滿足了。³⁰ 其必要大起來，我必要小攏去。³¹ 從上頭介來個，是來凡百個上頭。出於地個，是屬於地個，也講屬於地個說話，從天介來個是來凡百個上頭。³² 其是來的對證自所看見所聽聞個事幹，也喰人受其對證。³³ 受其對證主顧，是打一顆印介表明神明是真個。³⁴ 因爲神明所差來個，是傳神明個說話。因爲神明賜撥其聖靈是喰窮盡個。³⁵ 天父愛惜兒子，把萬物都交代其手裏。³⁶ 相信兒子主顧有永遠活命；弗相信兒子主顧弗會看見活命，只有神明個愷惶是庵來其上頭。」

Cü hyiao-teh Fah-li-sæ nying t'ing-meng Yiæ-su Zi siu meng-du, 'ang si-li peh gyi-lah, wa to-jü Iah-'en; ² (jih-we feh-z Yiæ-su Zi, Z Gyi meng-du 'ang si-li;) ³ Gyi ziu li-k'æ Yiu-t'a di-fông, kyü tao Kyüô-li-li ky'i. ⁴ Lu pih iao ko Sah-mô-li-üô. ⁵ Tao-leh Sah-mô-li-üô ih-go zing-li kyiao-leh Jü-kyüô, z teng Yüô-kôh s-peh gyi ng-ts Iah-seh keh-kw'e di siang-gying-go. ⁶ Keh-deo yiu ih-k'eo Yüô-kôh-go tsing. Yiæ-su lu tseo-leh ky'ih-lih-de, ziu-z-ka zo-lôh læ keh-k'eo tsing pin-yin: z-'eo iah-læ jih-nyi tin-cong.

主曉得法利賽人聽聞耶穌自收門徒，行洗禮撥其拉，還多如約翰，²（實爲弗是耶穌自，是其門徒行洗禮。）³其就離開猶太地方，歸到加利利去。⁴路必要過撒瑪利亞。⁵到了撒瑪利亞一個城裏叫勒敘加，是等雅各賜撥其兒子約瑟箇塊地相近個。⁶箇頭有一口雅各個井。耶穌路走勒喫力了，就是介坐落來箇口井邊沿。時候約來十二點鐘。

⁷ Yiu ih-go Sah-mô-li-üô nyü-nying læ tang shü: Yiæ-su teng gyi wô, “Shü i-tin peh Ngô ky'üoh-ky'üoh.” (Meng-du z tao zing-li ma ky'üoh-zih ky'i-de.) ⁹ Keh Sah-mô-li-üô nyü-nying teng Gyi wô, “Ng, z-go Yiu-t'a nyding, dza-we læ ngô Sah-mô-li-üô nyü-nying u-sen t'ao shü ky'üoh ni?” (Ing-we Yiu-t'a nyding z teng Sah-mô-li-üô nyding feh læ-ky'i-go.)

⁷ 有一個撒瑪利亞女人來打水。耶穌等其話：「水依點撥我喫喫。」（門徒是到城裏買喫食去了。）⁹ 箇撒瑪利亞女人等其話：「爾，是個猶太人，咋會來我撒瑪利亞女人烏碎討水喫呢？」（因爲猶太人是等撒瑪利亞人弗來去個。）

¹⁰ Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ng ziah hyiao-teh Jing-ming-go eng-s, wa-yiu teng ng wô ‘I-tin shü peh Ngô ky‘üoh-ky‘üoh’ go Cü-kwu z Jü, ng feh-jün t’ao Gyi, Gyi ziu yiu weh shü peh ng de.” ¹¹ Nyü-nying teng Gyi wô, “Sin-sang, Ng m-neh tiao-liang-dong, tsing yi z ka sing: Ng ‘ah-li yiu keh-go weh shü ni? ¹² Keh-k’eo tsing z ah-lah tsu-tsong Yüô-kôh peh ah-lah go; gyi-zi, teng gyi ng-ts, teng sang-k’eo, tu ky‘üoh keh-go shü; Ng næn-dao do-jü gyi ma?”

¹⁰ 耶穌回答其話：「爾若曉得神明個恩賜，還有等爾話『依點水撥我喫喫』個主顧是誰，爾弗然討其，其就有活水撥爾了。」¹¹ 女人等其話：「先生，爾喰得吊樑桶，井又是介深。爾何裏有箇個活水呢？¹² 箇口井是阿拉祖宗雅各撥阿拉個，其自，等其兒子，等牲口，都喫箇個水，爾難道大如其嗎？」

¹³ Yiæ-su we-teh gyi wô, “Væn-pah ky‘üoh keh-go shü we tsæ k’eo-k’eh: ¹⁴ ziah-z ky‘üoh Ngô sô s-peh gyi go shü, üong-yün feh we k’eo-k’eh; Ngô s-peh gyi go shü we læ gyi sing li-hyiang tso ih-go shü-nyün, læ-tih piao-c’ih tao üong-yün weh-ming.” ¹⁵ Nyü-nying teng

Gyi wô, “Sin-sang, peh ngô keh-go shü; s-teh ngô ve k'eo-k'eh, yia sæn-leh ngô tao dōng-deo læ tang *shü*.”

¹³ 耶穌回答其話：「凡百喫箇個水會再口渴。¹⁴ 若是喫我所賜撥其個水，永遠弗會口渴；我賜撥其個水會來其心裏向做一個水源，來的灑出到永遠活命。」¹⁵ 女人等其話：「先生，撥我箇個水，使得我躉口渴，也省勒我到蕩頭來打水。」

¹⁶ Yiæ-su teng gyi wô, “Ky'i eo ng-go nen-nyüing dô-kô tao dōng-deo læ.” Nyü-nying we-teh wô, “Ngô m̄-teh nen-nyüing.” Yiæ-su teng gyi wô, “Ng wô m̄-teh nen-nyüing, shih-wô z-go.¹⁸ Ing-we ng yi-kying yiu ng-go nen-nyüing, ng næn-kæn sô yiu-go feh-z ng-zi-go nen-nyüing: keh-kyü z ng kōng-leh jih-we-go.”

¹⁶ 耶穌等其話：「去謳爾個男嬃大家到蕩頭來。」女人回答話：「我嚦得男嬃。」耶穌等其話：「爾話嚦得男嬃，說話是個。

¹⁸ 因爲爾已經有爾個男嬃，爾難間所有個弗是爾自個男嬃。箇句是爾講勒實惠個。」

¹⁹ Nyü-nying teng Gyi wô, “Sin-sang, ngô k'en Ng z-go sin-cü-nying.²⁰ Ah-lah tsu-tsong z læ keh-zo sæn tso li-pa go; ng-lah wô Yiæ-lu-sah-leng z tōng-kæ tso li-pa go u-sen.”

¹⁹ 女人等其話：「先生，我看爾是個先知人。²⁰ 阿拉祖宗是來箇座山做禮拜個，爾拉話耶路撒冷是當該做禮拜個烏碎。」

²¹ Yiæ-su teng gyi wô, “Nyü-nying, ng hao siang-sing Ngô, yiu z-’eo læ-gyi, ng-lah yia feh læ keh-zo sæn, yia feh læ Yiæ-lu-sah-leng, pa T’in-Vu. ²² Ng-lah læ-tih pa-go z ng-lah feh hyiao-teh; ah-lah læ-tih pa z ah-lah hyiao-teh-go; ing-we kyiу-sing z c’ih-ü Yiu-t’ɑ nying. ²³ Z-’eo læ-gyi, yin-dzæ ziu-z-de, tsing-tsing tso li-pa go cü-kwu we yüong ling-sing teng dzing-jih pa T’in-Vu: ing-we T’in-Vu z iao keh-cü-ka nying pa Gyi. ²⁴ Jing-ming z-go ling: pa Gyi cü-kwu tōng-kæ yüong ling-sing teng dzing-jih pa-go.”

²¹ 耶穌等其話：「女人，爾好相信我，有時候來其，爾拉也弗來箇座山，也弗來耶路撒冷，拜天父。²² 爾拉來的拜個是爾拉弗曉得，阿拉來的拜是阿拉曉得個，因為救星是出於猶太人。²³ 時候來其，現在就是了，真真做禮拜個主顧會用靈性等誠實拜天父。因為天父是要箇株介人拜其。²⁴ 神明是個靈。拜其主顧當該用靈性等誠實拜個。」

²⁵ Nyü-nying teng Gyi wô, “Ngô hyiao-teh Mi-sæ-üô læ-gyi: (ziu-z kyiao-leh Kyi-toh:) Gyi ih læ, yiang-iang we kao hyiang ah-lah dao.” ²⁶ Yiæ-su teng gyi wô, “Ngô teng ng læ-tih kōng-go Cü-kwu ziu-z.”

²⁵ 女人等其話：「我曉得彌賽亞來其。（就是叫勒基督。）其一來，樣樣會教向阿拉道。」²⁶ 耶穌等其話：「我等爾來的講個主

顧就是。」

²⁷ K'eo-k'eo meng-du læ-de, gyi-kwa Yiæ-su teng nyü-nying læ-tih kông: dæn-z gyi-lah m-nying wô, “Ng z iao soh-si?” ‘ôh-tsia, “Soh-go z-ken teng nyü-nying læ-tih kông?” ²⁸ Nyü-nying fông-leh shü-dong, tao zing-li ky'i, teng nying-kô wô, ²⁹ “Hao læ k'en ih-go Nying, z ngô ih-ts'ih sô tso-go z-ken Gyi tu wô hyiang ngô dao-de: keh ky'i feh-z Kyi-toh?” ³⁰ *Keh-sing* nying ziu dzong zing-li tseo-c'ih, tao Yiæ-su usen læ.

²⁷ 扣扣門徒來了，奇怪耶穌等女人來的講。但是其拉嘸人話：「爾是要啥西？」或者，「啥個事幹等女人來的講？」²⁸ 女人放勒水桶，到城裏去，等人家話，²⁹ 「好來看一個人，是我一切所做個事幹其都話向我道了。箇豈弗是基督？」³⁰ 箇星人就從城裏走出，到耶穌烏碎來。

³¹ Nyü-nying ky'i ts-'eo, meng-du teng Yiæ-su Wô, “Fu-ts, ts'ing ky'üoh.” ³² Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô yiu k'eo-liang hao ky'üoh, z ng-lah feh hyiao-teh-go.” ³³ Meng-du dô-kô læ-tih wô, “Næn-dao yiu nying do-læ peh Gyi ky'üoh ma?” ³⁴ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “I-jing ts'a Ngô læ Cü-kwu-go ts-i, tso wun-djün Gyi-go z-ken, keh ziu-z Ngô k'eo-liang.” ³⁵ Ng-lah soh feh-z wô, ‘Tsæ z s-ko yüih, siu-keh-go z-'eo ziu tao-de?’ Ngô wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah ngæn-tsing dæ-tæn-

ky'i k'en keh-sing din-deo, z yi-kying bah-de, ziu hao siu-keh-de.³⁶
Siu-keh-go cü-kwu z do kong-din go, siu-jih ko-ts tao üong-yün weh-ming; s-teh 'ô-iang-go teng siu-keh-go hao dô-kô kw'a-lôh.³⁷ Z-ka keh-kyü jih-we-go dzoh-wô tao z-go, ziu-z wô, 'Ih-go z 'ô-iang-go, ih-go z siu-keh-go.'³⁸ Ng-lah m-neh lao-loh go *u-dông*, Ngô ts'a ng-lah ky'i siu-keh: bih-nying lao-loh-ko-de, ng-lah z ky'i siu gyi-lah sô lao-loh-go *dao-dzing*."

³¹ 女人去之後，門徒等耶穌話：「夫子，請喫。」³² 耶穌等其拉話：「我有口糧好喫，是爾拉弗曉得個。」³³ 門徒大家來的話：「難道有人馱來撥其喫嗎？」³⁴ 耶穌等其拉話：「依順差我來主顧個旨意，做完全其個事幹，箇就是我口糧。³⁵ 爾拉哈弗是話，『再是四個月，收割個時候就到了？』我話向爾拉道，爾拉眼睛抬帶起看箇星田頭，是已經白了，就好收割了。³⁶ 收割個主顧是馱工鉏個，收拾果子到永遠活命，使得下秧個等收割個好大家快落。³⁷ 是介箇句實惠個俗話倒是個，就是話，『一個是下秧個，一個是收割個。』³⁸ 爾拉嘸得勞碌個烏蕩，我差爾拉去收割。別人勞碌過了，爾拉是去收其拉所勞碌個陶成。」

³⁹ We-leh keh-go nyü-nying tso te-tsing wô, "Z ngô ih-ts'ih sô tso-go z-ken Gyi tu wô hyiang ngô dao-de," keh-go zing-li ziu yiu hyü-to Sah-mô-li-üô nyding siang-sing Gyi.⁴⁰ Sah-mô-li-üô nyding tao-leh Yiæ-

su u-sen, ts'ing Gyi dô-kô deng-tong: Gyi ziu læ keh-deo deng-zông liang nyih.⁴¹ Keh-tsao we-leh Gyi-zi-go shih-wô, siang-sing Gyi go cü-kwu yü-kô to-de;⁴² ziu teng keh-go nyü-nying wô, “Ah-lah næn-kæn siang-sing, feh-z we-leh ng-go shih-wô; ing-we ah-lah zi yi-kying t'ing-meng-de, hyiao-teh keh jih-dzæ z Kyi-toh, shü-kæn-zông-go Kyiu-cü.”

³⁹ 爲了箇個女人做對證話，「是我一切所做個事幹其都話向我道了。」箇個城裏就有許多撒瑪利亞人相信其。⁴⁰ 撒瑪利亞人到了耶穌烏碎，請其大家庵東。其就來箇頭庵上兩日。⁴¹ 箇遭爲了其自個說話，相信其個主顧愈加多了，⁴² 就等箇個女人話：「阿拉難間相信，弗是爲了爾個說話，因爲阿拉自己經聽聞了，曉得箇實在是基督，世間上個救主。」

⁴³ KO-LEH keh liang nyih, Yiæ-su li-k'æ keh-deo, kyü tao Kyüô-li-li ky'i. ⁴⁴ Kyü Yiæ-su Zi wô, “Sin-cü-nying læ gyi-zi-go di-fông m-kao soh-go t'i-min.” ⁴⁵ Tseo tao Kyüô-li-li, keh-sing Kyüô-li-li nying, z yi-kying k'en-kyin Yiæ-su læ Yiæ-lu-sah-leng tsih-k'eng z-'eo væn-pah sô tso-go z-ken, ziu nying-tsих Gyi: ing-we gyi-lah yia læ-kæn siu keh-go tsih-k'eng.

⁴³ 過了箇兩日，耶穌離開箇頭，歸到加利利去。⁴⁴ 據耶穌自話，「先知人來其自個地方嚜告啥個體面。」⁴⁵ 走到加利利，箇星

加利利人，是已經看見耶穌來耶路撒冷節肯時候凡百所做個事幹，就迎接其。因爲其拉也來間守箇個節肯。

⁴⁶ Yiæ-su yi tseo tao Kyüô-li-li-go Kyüô-nô, ziu-z peh shü pin tso tsiu go di-fông. Yiu [1]koh-wÔng siu-'ô ih-go kwun, gyi-go ng-ts læ Kyüô-pah-nong sang-bing-kæn: ⁴⁷ t'ing-meng Yiæ-su dzong Yiu-t'a tao Kyüô-li-li læ-tong-de, ziu ky'i kyin Gyi, ts'ing Gyi lôh-læ i gyi ng-ts-go bing; ing-we kw'a iao si-de. ⁴⁸ Yiæ-su teng gyi wÔ, “Ng-lah ziah feh k'en-kyin jing-tsih teng gyi-z, tsong z feh siang-sing.” ⁴⁹ Keh-go kwun teng Gyi wÔ, “Ng ng-ts wa m-neh si, ts'ing ng Cü ziu lôh-ky'i.”
⁵⁰ Yiæ-su teng gyi wÔ, “Ng ky'i: ng-go ng-ts weh-kæn-de.” Keh-go nyiny siang-sing Yiæ-su teng gyi kÔng-go shih-wÔ, ziu ky'i-de.

⁴⁶ 耶穌又走到加利利個迦拿，就是撥水變做酒個地方。有國王手下一個官^[1]，其個兒子來迦百農生病間。⁴⁷ 聽聞耶穌從猶太到加利利來東了，就去見其，請其落來醫其兒子個病，因爲快要死了。

⁴⁸ 耶穌等其話：「爾拉若弗看見神蹟等奇事，總是弗相信。」⁴⁹ 箇個官等其話：「爾兒子還喰得死，請爾主就落去。」⁵⁰ 耶穌等其話：「爾去。爾個兒子活間了。」箇個人相信耶穌等其講個說話，就去了。

[1] 'Ôh-wÔ, ih-go do kwun-fu. 或話，一個官府。（原註）

⁵¹ Lôh-ky'i z-'eo, gyi-go nu-boh teo-zông-læ, t'ong-cü gyi, z-ka wô, “Ng-go ng-ts weh-de.” ⁵² Gyi ziu meng gyi-lah, bing soh-go z-'eo ts'ô-go. Gyi-lah wô, “Zô-nyih 'ô-pun-nyih, ih tin-cong z-'eo, nyih t'e-de.” ⁵³ Ah-tia ziu hyiao-teh z k'eo-k'eo Yiæ-su teng gyi wô “Ng-go ng-ts weh-kæn-de ka z-'eo; gyi-zi teng 'o-kô li-hyiang nying ziu siang-sing-de.

⁵¹ 落去時候，其個奴僕鬥上來，通知其，是介話：「爾個兒子活了。」⁵² 其就問其拉，病啥個時候瘥個。其拉話：「昨日下半日，一點鐘時候，熱退了。」⁵³ 阿爹就曉得是扣扣耶穌等其話「爾個兒子活間了」介時候，其自等和家裏向人就相信了。

⁵⁴ Yiæ-su dzong Yiu-t'a kyü tao Kyüô-li-li di-fông, tso-c'ih keh di-nyi-go jing-tsih læ.

⁵⁴ 耶穌從猶太歸到加利利地方，做出箇第二個神蹟來。

I'e. V.

[1] KEH-SING z-ken 'eo-deo, Yiu-t'a ny ing yiu ih-go tsih-k'eng, Yiæ-su zông Yiæ-lu-sah-leng ky'i. ² Læ Yiæ-lu-sah-leng, Yang-meng siang-gying, yiu ih-go dzi, Hyi-pah-læ shih-wô kyiao-leh Pih-t'u-da; dön-ky'ün yiu ng-go liang-ding. ³ Li-hyiang yiu ih-do-dziao bing-

nying, hah-ts, kwa-kyiah, fong-t'æn keh-sing, kw'eng-kæn, tæn-teng
dzi-li-go shü dong-ky'i-læ.⁴ Ing-we yiu-teh z-'eo yiu ih-go t'in-s kōng-
lōh dzi-li læ dong keh-go shü; shü dong-hao z-'eo sin t'iao-lōh-ky'i cü-
kwu, feh-leng sang soh-go bing, we djün-yü-de.

箇星事幹後頭^[1]，猶太人有一個節肯，耶穌上耶路撒冷去。²
來耶路撒冷，羊門相近，有一個池，希伯來說話叫勒畢土大，團圈
有五個涼亭。³ 裏向有一大潮病人，瞎子，拐腳，瘋癱箇星，睜
間，單等池裏個水動起來。⁴ 因爲有得時候有一個天使降落池裏來
動箇個水，水動好時候先跳落去主顧，弗論生啥個病，會痊癒了。

[1] Y. 'E. 31. 耶（穌）後（頭）31（年）。（原註）

⁵ Keh-deo yiu ih-go nying, bing sang-leh sæn-jih pah nyin. ⁶ Yiæ-su k'en-kyin gyi kw'eng-kæn, hyiao-teh gyi bing sang-leh dziang-kyiu-de, ziu teng gyi wô, “Ng iao djün-yü feh?” ⁷ Bing-nying we-teh Gyi wô, “Cü, shü dong-go z-'eo ngô m-nying hao tông ngô lōh dzi-li ky'i; ngô-zi ky'i-go z-'eo, yiu bih-nying pi ngô sin t'iao-lōh-ky'i.” ⁸ Yiæ-su teng gyi wô, “Bô-ky'i-læ, do-leh p'u-kæ tseo.” ⁹ Keh-go nying lih-k'eh djün-yü, ziu do-leh p'u-kæ tseo-de. Keh nyih z-go en-sih-nyih.

⁵ 箇頭有一個人，病生勒三十八年。⁶ 耶穌看見其睜間，曉得其
病生勒長久了，就等其話：「爾要痊癒弗？」⁷ 病人回答其話：
「主，水動個時候我喰人好擋我落池裏去，我自去個時候，有別人

比我先跳落去。」⁸ 耶穌等其話：「爬起來，馱勒鋪蓋走。」⁹ 箇個人立刻痊癒，就馱勒鋪蓋走了。箇日是個安息日。

¹⁰ Yiu-t'a ny ing ziu teng i-hao-go cü-kwu wô, "Kyih-mih z en-sih-nyih; feh ing-kæ do p'u-kæ go." ¹¹ Gyi we-teh gyi-lah wô, "Peh ngô djün-yü go Cü-kwu, Gyi teng ngô wô, 'Do-leh p'u-kæ tseo.'" ¹² Gyi-lah ziu meng gyi, "Eo ng do-leh p'u-kæ tseo go Cü-kwu z jü?" ¹³ I-hao-go cü-kwu feh hyiao-teh z jü: [1]ing-we keh-t'ah di-fông yiu ih-dziao ny ing læ-tong, tsæ-wô Yiæ-su en-dzông tseo-ko-de.

¹⁰ 猶太人就等醫好個主顧話：「今末是安息日，弗應該馱鋪蓋個。」¹¹ 其回答其拉話：「撥我痊癒個主顧，其等我話，『馱勒鋪蓋走。』」¹² 其拉就問其：「謳爾馱勒鋪蓋走個主顧是誰？」¹³ 醫好個主顧弗曉得是誰。因為箇墳地方有一潮人來東^[1]，再話耶穌暗藏走過了。

[1] *Yiu-teh fæn, ing-we Yiæ-su, we-leh keh-t'ah di-fông yiu ih-dziao ny ing læ-tong, z yi-kying bi-ko-de.* 有得翻，因為耶穌，爲了箇墳地方有一潮人來東，是已經避過了。（原註）

¹⁴ 'Eo-deo Yiæ-su læ sing-din-li p'ong-kyin gyi, teng gyi wô, "Keh-tsao ng z djün-yü-de: m-nao tsæ ky'i væn-ze, k'ong-p'ô tsao-næn yüih-fah li-'æ."

¹⁴ 後頭耶穌來聖殿裏碰見其，等其話：「箇遭爾是痊癒了。喚得好再去犯罪，恐怕遭難越發厲害。」

¹⁵ Keh-go ny ing ziu ky'i t'ong-cü Yiu-t'a ny ing, wô, "Peh ngô djün-yü go z Yiæ-su." ¹⁶ Keh-lah Yiu-t'a ny ing pih-næn Yiæ-su, iao tang-sön long-sah Gyi, ing-we læ en-sih-nyih tso keh-sing z-ken. ¹⁷ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, "Ngô-go Ah-tia ih-dzih tao jü-kying læ-tih tso z-ken, Ngô yia læ-tih tso." ¹⁸ Keh-lah Yiu-t'a ny ing yü-kô iao tang-sön long-sah Gyi; ing-we feh tæn-tsих væn-djôh en-sih-nyih, wa we wô Jing-ming z Zi-go Ah-tia, sön Gyi-zi teng Jing-ming ih-yiang-go.

¹⁵ 箇個人就去通知猶太人，話：「撥我痊癒個是耶穌。」¹⁶ 箇拉猶太人逼難耶穌，要打算弄煞其，因爲來安息日做箇星事幹。¹⁷ 耶穌回答其拉話：「我個阿爹一直到如今來的做事幹，我也來的做。」¹⁸ 箇拉猶太人愈加要打算弄煞其，因爲弗單只犯着安息日，還會話神明是自個阿爹，算其自等神明一樣個。

¹⁹ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, "Ngô tsing-tsing wô hyiang-ng-lah dao, Ng-ts m̄-teh k'en-kyin Ah-tia tso, Zi ih-yiang tu feh neng-keo tso; z Ah-tia væn-pah sô tso-go, Ng-ts yia z-ka læ-tih tso. ²⁰ Ing-we Ah-tia æ-sih Ng-ts, z Gyi-zi sô tso-go tu ts-tin peh Gyi k'en: wa-yiu do-jü keh-sing z-ken yia we ts-tin peh Gyi k'en, s-teh ng-lah hao hyi-gyi. ²¹ Tsing-ziang Ah-tia we su-sing si-go ny ing, peh gyi weh; Ng-ts yia z-ka,

iao jü weh ziu peh jü weh.²² Wa-yiu Ah-tia Zi ih-go ny ing tu feh p'un-ton, z pô p'un-ton-go z-ken long-tsong kao-dæ peh Ng-ts:²³ s-teh long-tsong ny ing hao kying-djong Ng-ts, ziang kying-djong Ah-tia ka-go. Feh kying-djong Ng-ts cü-kwu, ziu-z feh kying-djong ts'a Gyi læ go Ah-tia.

¹⁹ 耶穌回答其拉，話：「我真真話向爾拉道，兒子喚得看見阿爹做，自一樣都弗能夠做，是阿爹凡百所做個，兒子也是介來的做。²⁰ 因爲阿爹愛惜兒子，是其自所做個都指點撥其看。還有大如箇星事幹也會指點撥其看，使得爾拉好稀奇。²¹ 正像阿爹會甦醒死個人，撥其活；兒子也是介，要誰活就撥誰活。²² 還有阿爹自一個人都弗判斷，是把判斷個事幹攏總交代撥兒子。²³ 使得攏總人好敬重兒子，像敬重阿爹介個。弗敬重兒子主顧，就是弗敬重差其來個阿爹。

²⁴ “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, T'ing-meng Ngô-go shih-wô, siang-sing ts'a Ngô læ go Cü-kwu, keh-go ny ing yiu üong-yün weh-ming, ih-ngæn feh we ding-ze, z yi-kying dzong si-go di-bu tsæn-ko weh-ming de.²⁵ Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Z-'eo læ-gyi, yin-dzæ ziu-z-de, si-nying we t'ing-meng Jing-ming Ng-ts-go sing-hyang, t'ing-meng-go cü-kwu tu we weh-de.²⁶ Ing-we tsing-ziang Ah-tia dzæ-ü Zi yiu weh-ming, Gyi s-peh Ng-ts yia z-ka dzæ-ü Zi yiu

weh-ming: ²⁷ ping-ts'ia pô p'un-tön-go gyün-ping s-peh Gyi, ing-we Gyi z Nying-go Ng-ts. ²⁸ Hao-vong hyi-gyi keh-go z-ken: ing-we z-'eo læ-gyi, væn-pah læ veng-mo li-hyiang go tu we t'ing-meng Gyi-go sing-hyiang, ²⁹ ziu tseo-c'ih-læ: tso hao z-ken go, tsæ bô-ky'i-læ teh-djôh weh-ming; tso fi-li z-ken go, tsæ bô-ky'i-læ ziu-ze.

²⁴ 「我真真話向爾拉道，聽聞我個說話，相信差我來個主顧，箇個人有永遠活命，一眼弗會定罪，是已經從死個地步贊過活命了。²⁵ 我真真話向爾拉道，時候來其，現在就是了，死人會聽聞神明兒子個聲響，聽聞個主顧都會活了。²⁶ 因爲正像阿爹在於自有活命，其賜撥兒子也是介在於自有活命。²⁷ 並且把判斷個權柄賜撥其，因爲其是人個兒子。²⁸ 好留稀奇箇個事幹。因爲時候來其，凡百來墳墓裏向個都會聽聞其個聲響，²⁹ 就走出來。做好事幹個，再爬起來得着活命，做非禮事幹個，再爬起來受罪。

³⁰ “Ngô feh neng-keo Zi c'ih cü-i tso ih-yiang z-ken. Ngô z tsiao sô t'ing-meng-go ka p'un-tön; Ngô-go p'un-tön yia tsing-dzih, ing-we Ngô feh siang i Zi-go cü-i, tsih siang i ts'a Ngô læ Ah-tia-go cü-i. ³¹ Ngô ziah-z tæn-tsih Zi tso Zi-go te-tsing, Ngô-go te-tsing wa feh-z jih-we-go. ³² Wa-yiu Ih-we z teng Ngô tso te-tsing go; Ngô yia hyiao-teh Gyi teng Ngô sô tso-go te-tsing z jih-we-go.

³⁰ 「我弗能夠自出主意做一樣事幹。我是照所聽聞個介判斷，我個判斷也正直，因為我弗想依自個主意，只想依差我來阿爹個主意。³¹ 我若是單只自做自個對證，我個對證還弗是實惠個。³² 還有一位是等我做對證個，我也曉得其等我所做個對證是實惠個。

³³ “Ng-lah ts'a nying tao Iah-'en u-sen ky'i, keh-go tsing dao-li gyi yia te-tsing-ko-de. ³⁴ Dæn-z Ngô feh ziu nying-go te-tsing; peh-ko kóng keh-go shih-wô, hao peh ng-lah teh-djôh kyi. ³⁵ Iah-'en z ih-kwun tin-kæn liang-liang-go teng; ng-lah z dzæn-z hwun-hyi gyi-go liang-kwông. ³⁶ Dæn-z Ngô yiu do-jü Iah-'en-go te-tsing: ing-we Ah-tia s-peh Ngô tso-dzing go z-ken, ziu-z Ngô læ-tih tso-go z-ken, keh-sing z te-tsing Ngô z Ah-tia ts'a-læ-go. ³⁷ Wa-yiu ts'a Ngô læ go Ah-tia Zi yia te-tsing Ngô ko-de. Gyi-go sing-ing ng-lah dzong m-neh t'ing-meng-ko, Gyi-go siang-mao yi m-neh k'en-kyin-ko; ³⁸ Gyi-go dao-li yia feh dzeng læ ng-lah sing-li; ing-we ng-lah feh siang-sing Gyi sô ts'a-læ-go Cü-kwu.

³³ 「爾拉差人到約翰烏碎去，箇個真道理其也對證過了。³⁴ 但是我弗受人個對證，不過講箇個說話，好撥爾拉得着救。³⁵ 約翰是一管點間亮亮個燈，爾拉是暫時歡喜其個亮光。³⁶ 但是我有大如約翰個對證。因為阿爹賜撥我做成個事幹，就是我來的做個事幹，箇星是對證我是阿爹差來個。³⁷ 還有差我來個阿爹自也對證我過了。

其個聲音爾拉從喚得聽聞過，其個相貌又喚得看見過，³⁸ 其個道理也弗存來爾拉心裏，因爲爾拉弗相信其所差來個主顧。

³⁹ “Yüong k'ao-kyiu Sing-shü: ing-we ng-lah sön læ Sing-shü-li yiu üong-yün weh-ming; ping-ts'ia Sing-shü z teng Ngô tso te-tsing go.

⁴⁰ Tsih-z ng-lah feh k'eng tao Ngô u-sen læ, hao teh-djôh weh-ming.

⁴¹ Ngô z feh ziu nying-go ts'ing-tsæn: ⁴² dæn-z Ngô hyiao-teh ng-lah z m-teh æ-kying Jing-ming go sing læ-tih. ⁴³ Ngô dzæ-ü Ngô Ah-tia-go ming-deo læ, ng-lah feh tsih-ziu Ngô; ziah yiu bih-nying dzæ-ü zi-go ming-deo læ, ng-lah *fæn-cün* we tsih-ziu gyi. ⁴⁴ Ng-lah z læ-tih ziu ng-nyô-go ts'ing-tsæn, feh siang-tao keh doh-ih-we Jing-ming-go ts'ing-tsæn, ka dza neng-keo siang-sing ni? ⁴⁵ M-nao ts'eng Ngô we læ Ah-tia u-sen kao ng-lah zôn; yiu ih-go læ-tih kao ng-lah, ziu-z ng-lah sô nyiang-vông-go Mo-si. ⁴⁶ Ng-lah ziah-z siang-sing Mo-si, tsong we siang-sing Ngô; ing-we gyi sô sia-tih z ts-tin Ngô. ⁴⁷ Ziah feh siang-sing gyi-go shü, dza neng-keo siang-sing Ngô-go shih-wô ni?”

³⁹ 「用考究聖書。因爲爾拉算來聖書裏有永遠活命，並且聖書是等我做對證個。⁴⁰ 只是爾拉弗肯到我烏碎來，好得着活命。⁴¹ 我是弗受人個稱讚。⁴² 但是我曉得爾拉是喚得愛敬神明個心來的。⁴³ 我在於我阿爹個名頭來，爾拉弗接受我，若有別人在於自個名頭來，爾拉反轉會接受其。⁴⁴ 爾拉是來的受爾我個稱讚，弗想到箇獨

一位神明個稱讚，介咋能夠相信呢？⁴⁵ 嘸得好忖我會來阿爹烏碎告爾拉狀，有一個來的告爾拉，就是爾拉所仰望個摩西。⁴⁶ 爾拉若是相信摩西，總會相信我，因為其所寫的是指點我。⁴⁷ 若弗相信其個書，咋能夠相信我個說話呢？」

I'e. VI.

[1] KEH-SING z-ken 'eo-deo, Yiæ-su du-ko Kyüô-li-li hæ, ziu-z Di-pi-li-üô hæ: ² yiu ih-do-dziao ny ing keng-djôh Gyi, ing-we k'en-kyin Gyi læ bing-nying-go sing-zông sô tso-go jing-tsih. ³ Yiæ-su tseo-zông sæn-li, teng meng-du dô-kô zo-lôh. ⁴ Keh-go z-'eo Yiu-t'a ny ing Yü-yüih tsih-k'eng siang-gying-de.

箇星事幹後頭^[1]，耶穌渡過加利利海，就是提比哩亞海。² 有一大潮人跟着其，因為看見其來病人個身上所做個神蹟。³ 耶穌走上山裏，等門徒大家坐落。⁴ 箇個時候猶太人逾越節肯相近了。

[1] Y. 'E. 32. 耶（穌）後（頭）32（年）。（原註）

⁵ Yiæ-su ngæn-tsing dæ-ky'i, k'en-kyin ih-do-dziao ny ing tao Gyi u-sen læ, ziu teng Fi-lih wô, “Ah-li hao ky'i ma ky'üoh-zih, peh keh-sing ny ing ky'üoh ni?” (Yiæ-su kông keh-kyü shih-wô, z iao s-s gyi k'en: Gyi-zi hyiao-teh tang-tsiang tso soh-go z-ken.) ⁷ Fi-lih we-teh

Gyi wô, “*Ma nyiæn-liang* nying-ts go mun-deo, peh kôh-nying do ih-ngæn, wa feh keo.”⁸ Ih-go meng-du, ziu-z Si-meng Pe-teh-go hyüong-di En-teh-lih, teng Gyi wô,⁹ “*DÔng-deo* yiu ih-go siao-nying, yiu ng-go do-mah mun-deo liang-kwang ng, læ-tong: dæn-z keh *ih-ngæn* peh ka-sing nying soh-go yüong?”

⁵ 耶穌眼睛抬起，看見一大潮人到其烏碎來，就等腓力話：「何裏好去買喫食，撥箇星人喫呢？」（耶穌講箇句說話，是要試試其看。其自曉得打賬做啥個事幹。）⁷ 腓力回答其話：「買廿兩銀子個饅頭，撥各人馱一眼，還弗夠。」⁸ 一個門徒，就是西門·彼得個兄弟安得烈，等其話，⁹ 「蕩頭有一個小人，有五個大麥饅頭兩梗魚，來東。但是箇一眼撥介星人啥個用？」

¹⁰ *Yiæ-su* wô, “Peh keh-sing nying zo-tæn-lôh.” Keh u-sen ts'ing-ts'ao di to. Keh-sing nen tu zo-lôh, iah-læ yiu ng-ts'in su-moh.¹¹ *Yiæ-su* do-leh mun-deo, coh-zia-ts, kao-fu meng-du, meng-du feng peh zo-kæn-go nying; keh-sing ng yia z-ka, eo gyi-lah *ky'üoh*.¹² *Yi-kying* *ky'üoh-pao-de*, *Yiæ-su* teng meng-du wô, “*Ky'üoh-dzing-go* ling-se hao siu-jih-long, ih-ngæn m-nao tsao-t'ah-diao.”¹³ Gyi-lah ziu siu-jih-long; pô *cong-nying* *ky'üoh-dzing-go*, keh ng-go do-mah mun-deo ling-se, tsi-mun jih-nyi læn.

¹⁰ 耶穌話：「撥箇星人坐帶落。」箇烏碎青草地多。箇星男都坐落，約來有五千數目。¹¹ 耶穌馱勒饅頭，祝謝仔，交付門徒，門徒分撥坐間個人；箇星魚也是介，謳其拉喫。¹² 已經喫飽了，耶穌等門徒話：「喫剩個零碎好收拾攏，一眼嚦得好糟踢掉。」¹³ 其拉就收拾攏，把衆人喫剩個，箇五個大麥饅頭零碎，齒滿十二籃。

¹⁴ Keh-sing nyiñg k'en-kyin Yiæ-su keh-go jing-tsih, ziu wô, "Keh jih-dzæ z tông-kæ tao shü-kæn-zōng læ keh-go Sin-cü-nying." ¹⁵ Yiæ-su hyiao-teh gyi-lah iao læ ngang-k'ô Gyi tso wông-ti, ziu doh-zi tsæ tseo tao sæn-li ky'i.

¹⁴ 箇星人看見耶穌箇個神蹟，就話：「箇實在是當該到世間上來箇個先知人。」¹⁵ 耶穌曉得其拉要來硬柯其做皇帝，就獨自再走到山裏去。

¹⁶ Yia-kw'a z-'eo, Gyi meng-du tseo tao hæ pin-yin; ¹⁷ ziu t'iao-lôh jün, iao du-ko tao Kyüô-pah-nong ky'i. Yi-kying en-de, Yiæ-su wa m-neh tao gyi-lah u-sen læ; ¹⁸ do-fong yia fah-ky'i-læ, hæ-li tsôh-lông. ¹⁹ Gyi-lah yi-kying yiao-leh jih-deo-pah-li lu, k'en-kyin Yiæ-su hæ min-teng læ-tih tseo, gying-long jün-li læ, ziu p'ô-ky'i-læ-de. ²⁰ Yiæ-su teng gyi-lah wô, "Z Ngô; hao-vong p'ô." ²¹ Gyi-lah ziu hwun-hyi tsih Gyi zōng jün; jün ziu lih-k'eh tao gyi-lah iao ky'i go di-fông.

¹⁶ 夜快時候，其門徒走到海邊沿，¹⁷ 就跳落船，要渡過到迦百農去。已經暗了，耶穌還喚得到其拉烏碎來，¹⁸ 大風也發起來，海裏作浪。¹⁹ 其拉已經搖勒十頭八里路，看見耶穌海面頂來的走，近攏船裏來，就怕起來了。²⁰ 耶穌等其拉話：「是我，好留怕。」²¹ 其拉就歡喜接其上船，船就立刻到其拉要去個地方。

²² DI-NYI nyih, lih-leh hæ te-ngen keh-dziao nying, k'en-kyin m-teh bih-tsah jün læ-kæn, tsih-yiu keh ih-tsah z Gyi meng-du t'iao-lôh-go, yia *hyiao-teh* Yiæ-su m-neh teng meng-du dô-kô lôh jün, z meng-du zi ky'i-go; ²³ (yiu kyi-tsah jün dzong Di-pi-li-üô ka læ, tao-leh Cü coh-zia-hao gyi-lah ky'üoh mun-deo go di-fông siang-gying:) ²⁴ keh-dziao nying k'en-kyin Yiæ-su teng Gyi meng-du tu m-neh læ-kæn, ziu t'iao-lôh keh-sing jün, tao Kyüô-pah-nong ky'i zing Yiæ-su.

²² 第二日，立勒海對岸箇潮人，看見喚得別隻船來間，只有箇一隻是其門徒跳落個，也曉得耶穌喚得等門徒大家落船，是門徒自去個，²³ (有幾隻船從提比哩亞介來，到了主祝謝好其拉喫饅頭個地方相近。) ²⁴ 箇潮人看見耶穌等其門徒都喚得來間，就跳落箇星船，到迦百農去尋耶穌。

²⁵ Læ hæ te-ngen zing-djôh-de, ziu teng Gyi wô, “Fu-ts, Ng dông-deo kyi-z tao-go?”

²⁵ 來海對岸尋着了，就等其話：「夫子，爾蕩頭幾時到個？」

²⁶ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah læ zing Ngô, feh-z we-leh k'en-kyin jing-tsih, z we-leh yiu mun-deo ky'üoh-pao go yün-kwu. ²⁷ M-nao we-leh iao i-diao go ky'üoh-zih tso kong-fu, hao we-leh keh ih-dzih tao üong-yün weh-ming læ-tong-go ky'üoh-zih *tso kong-fu*, ziu-z Nying-go Ng-ts we s-peh ng-lah go: ing-we *T'in-Vu Jing-ming tang* ih-k'o ing ka ing Gyi.”

²⁶ 耶穌回答其拉話：「我真真話向爾拉道，爾拉來尋我，弗是爲了看見神蹟，是爲了有饅頭喫飽個緣故。²⁷ 嘸得好爲了要餧掉個喫食做工夫，好爲了箇一直到永遠活命來東個喫食做工夫，就是人個兒子會賜撥爾拉個。因爲天父神明打一顆印介印其。」

²⁸ Gyi-lah teng Gyi wô, “Ah-lah tso Jing-ming-go z-ken, tao-ti tso soh-si?” ²⁹ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, “Ky'i siang-sing Gyi sô ts'a-læ-go, ziu-z tso Jing-ming-go z-ken.”

²⁸ 其拉等其話：「阿拉做神明個事幹，到底做啥西？」²⁹ 耶穌回答其拉話：「去相信其所差來個，就是做神明個事幹。」

³⁰ Gyi-lah wô, “Ng tso soh-go jing-tsih, s-teh ah-lah k'en-kyin ziu siang-sing Ng? Ng tao-ti tso soh-go z-ken? ³¹ Ah-lah tsu-tsong læ kw'öng-iæ di-fông ky'üoh mô-nô; ziang *Shü-li sia-tih* wô, ‘Gyi yiu dzong t'in læ-go ping peh gyi-lah ky'üoh.’ [S. 78. 24.]” ³² Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Dzong t'in læ-go

ping, bing feh-z Mo-si peh ng-lah: dæn-z Ngô Ah-tia *yin-dzæ* yiu dzong t'in læ tsing-go ping s-peh ng-lah.³³ Jing-ming-go ping, ziu-z dzong t'in kōng-lōh-læ, peh shü-kæn-zōng yiu weh-ming go."

³⁰ 其拉話：「爾做啥個神蹟，使得阿拉看見就相信爾？爾到底做啥個事幹？」³¹ 阿拉祖宗來曠野地方喫嗎嚜，像書裏寫的話，『其有從天來個餅撥其拉喫。』[S. 78. 24.]」³² 耶穌等其拉話：「我真真話向爾拉道，從天來個餅，並弗是摩西撥爾拉。但是我阿爹現在有從天來真個餅賜撥爾拉。³³ 神明個餅，就是從天降落來，撥世間上有活命個。」

³⁴ Gyi-lah ziu wô, “Cü, haø djōng-djōng s-peh ah-lah keh-go ping.”

³⁴ 其拉就話：「主，好常常賜撥阿拉箇個餅。」

³⁵ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ng ziu-z weh-ming-go ping: tao Ngô u-sen læ-go cü-kwu üong ve du-kyi, siang-sing Ngô go cü-kwu üong ve k'eo-k'eh.³⁶ Dæn-z Ngô yi-kying wô hyiang ng-lah dao, z-ka wô, Ng-lah z k'en-kyin Ngô ko-de, *dzing-gyiu* feh siang-sing.³⁷ Væn-pah z Ah-tia s-peh Ngô go, pih-ding tao Ngô u-sen læ; tao Ngô u-sen læ-go cü-kwu Ngô feh we ken gyi c'ih.³⁸ Ing-we Ngô dzong t'in kōng-lōh-læ, feh-z læ tso Zi-go cü-i, z læ tso ts'a Ngô læ Cü-kwu-go cü-i.³⁹ Keh ts'a Ngô læ Ah-tia-go cü-i, ziu-z væn-pah Gyi sô s-peh Ngô go, ih-go tu

feh iao Ngô ts'o-lôh; tao mah-go nyih-ts iao Ngô peh gyi tsæ bô-ky'i-læ. ⁴⁰ Ts'a Ngô læ Cü-kwu-go cü-i, ziu-z væn-pah k'en-kyin Ng-ts siang-sing Gyi cü-kwu, yiu üong-yün weh-ming; tao mah-go nyih-ts Ngô we peh gyi tsæ bô-ky'i-læ."

³⁵ 耶穌等其拉話：「爾就是活命個餅。到我烏碎來個主顧永餬肚飢，相信我個主顧永餬口渴。³⁶ 但是我已經話向爾拉道，是介話，爾拉是看見我過了，仍舊弗相信。³⁷ 凡百是阿爹賜撥我個，必定到我烏碎來，到我烏碎來個主顧我弗會趕其出。³⁸ 因爲我從天降落來，弗是來做自個主意，是來做差我來主顧個主意。³⁹ 簇差我來阿爹個主意，就是凡百其所賜撥我個，一個都弗要我錯落，到末個日子要我撥其再爬起來。⁴⁰ 差我來主顧個主意，就是凡百看見兒子相信其主顧，有永遠活命，到末個日子我會撥其再爬起來。」

⁴¹ Ing-we Yiæ-su wô, "Ngô z dzong t'in kông-lôh-læ-go ping," keh-lah Yiu-t'a nying s-'ô mao-ün Gyi, z-ka wô, ⁴² "Keh ky'i feh-z Iah-seh-go Ng-ts Yiæ-su? Gyi-go tia-nyiang ah-lah næn-dao feh hyiao-teh-go? Ka-ni Gyi dza-we wô, 'Ngô z dzong t'in kông-lôh-læ?'"

⁴¹ 因爲耶穌話：「我是從天降落來個餅，」簇拉猶太人私下娼怨其，是介話，⁴² 「簇豈弗是約瑟個兒子耶穌？其個爹孃阿拉難道弗曉得個？介呢其咋會話，『我是從天降落來？』」

⁴³ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “M-nao z-ka dô-kô læ-tih mao-ün.”⁴⁴ Ziah feh-z ts'a Ngô læ Ah-tia ĩa gyi læ-go, m-nying neng-keo tao Ngô u-sen læ: læ-go cü-kwu, tao mah-go nyih-ts Ngô we peh gyi tsæ bô-ky'i-læ.⁴⁵ Sin-cü-nying-go shü-li yiu sia-tih wô, ‘Gyi-lah tu we ziu Jing-ming-go kao-hyüing.’ Keh-lah væn-pah t'ing-meng Ah-tia-go kao-hyüing tsih-ziu gyi cü-kwu, we tao Ngô u-sen læ.⁴⁶ Yia bing feh-z wô yiu nyding k'en-kyin Ah-tia ko; tsih-yiu keh c'ih-ü Jing-ming go Cü-kwu, Gyi z k'en-kyin Ah-tia ko-de.

⁴³ 耶穌等其拉話：「喰得好是介大家來的媚怨。⁴⁴ 若弗是差我來阿爹拉其來個，喰人能夠到我烏碎來。來個主顧，到末個日子我會撥其再爬起來。⁴⁵ 先知人個書裏有寫的話，『其拉都會受神明個教訓。』箇拉凡百聽聞阿爹個教訓接受其主顧，會到我烏碎來。⁴⁶ 也並弗是話有人看見阿爹過，只有箇出於神明個主顧，其是看見阿爹過了。

⁴⁷ “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Siang-sing Ngô go cü-kwu yiu üong-yün weh-ming.⁵⁸ Ngô z weh-ming-go ping.⁴⁹ Ng-lah-go tsu-tsong læ kw'ong-iæ di-fông ky'üoh mô-nô, yi-kying si-de:⁵⁰ keh-go ping z dzong t'in kông-lôh-læ, hao peh nyding-kô ky'üoh gyi, ziu feh we si.⁵¹ Ngô z dzong t'in kông-lôh-læ weh-go ping: yiu nyding ky'üoh-djôh keh-go ping, hao üong-yün weh-tong: Ngô sô s-peh gyi go

ping z Ngô-go nyüoh-sing, ziu-z Ngô we-leh shü-kæn-zōng-go weh-ming iao sô-c'ih-go.”

⁴⁷ 「我真真話向爾拉道，相信我個主顧有永遠活命。⁴⁸ 我是活命個餅。⁴⁹ 爾拉個祖宗來曠野地方喫嗰嚟，已經死了。⁵⁰ 箇個餅是從天降落來，好撥人家喫其，就弗會死。⁵¹ 我是從天降落來活個餅。有人喫着箇個餅，好永遠活東，我所賜撥其個餅是我個肉身，就是我爲了世間上個活命要捨出個。」

⁵² Yiu-t'a nying ziu dô-kô tsang-zao, z-ka wô, “Gyi dza neng-keo pô Zi-go nyüoh peh ah-lah ky'üoh ni?”

⁵² 猶太人就大家爭造，是介話：「其咋能夠把自個肉撥阿拉喫呢？」

⁵³ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Ziah feh ky'üoh Nying-go Ng-ts nyüoh, feh hah Gyi-go hyüih, ng-lah sing li-hiang tsong mĕ-teh weh-ming læ-tih.⁵⁴ Ky'üoh Ngô-go nyüoh, hah Ngô-go hyüih cü-kwu, gyi yiu üong-yün weh-ming; tao mah-go nyih-ts Ngô we peh gyi tsæ bô-ky'i-læ.⁵⁵ Ing-we Ngô-go nyüoh jih-we z ky'üoh-zih, Ngô-go hyüih jih-we z ing-zih.⁵⁶ Ky'üoh Ngô-go nyüoh, hah Ngô-go hyüih cü-kwu, gyi z deng læ Ngô-go li-hiang, Ngô yia z deng læ gyi-go li-hiang.⁵⁷ Tsing-ziang Ngô z weh-go Ah-tia ts'a-læ-go, yia z k'ao-djôh Ah-tia yiu weh; ky'üoh Ngô go cü-kwu, k'ao-djôh

Ngô yia pih-ding yiu weh.⁵⁸ Keh ziu-z dzong t'in kōng-lōh-læ-go ping: feh ziang ng-lah tsu-tsong ky'üoh mô-nô, yi-kying si-de; ky'üoh keh-go ping cü-kwu hao üong-yün weh-tong."

⁵³ 耶穌等其拉話：「我真真話向爾拉道，若弗喫人個兒子肉，弗喝其個血，爾拉心裏向總嚥得活命來的。⁵⁴ 嘸我個肉，喝我個血主顧，其有永遠活命，到末個日子我會撥其再爬起來。⁵⁵ 因爲我個肉實惠是喫食，我個血實惠是飲食。⁵⁶ 嘴我個肉，喝我個血主顧，其是庵來我個裏向，我也是庵來其個裏向。⁵⁷ 正像我是活個阿爹差來個，也是靠着阿爹有活，嘴我個主顧，靠着我也必定有活。⁵⁸ 簇就是從天降落來個餅。弗像爾拉祖宗嘢嗎嗰，已經死了，嘴簇個餅主顧好永遠活東。」

⁵⁹ Keh-sing shih-wô z Yia-su læ Kyüô-pah-nong, læ jü-we-dông-li kao-hyüing z-'eo, kōng-go.

⁵⁹ 簇星說話是耶穌來迦百農，來聚會堂裏教訓時候，講個。

⁶⁰ Meng-du cong-nyiang yiu hyü-to t'ing-meng, z-ka wô, "Keh-go shih-wô næn-leh-kying; jü neng-keo t'ing ni?"⁶¹ Yia-su sing-li hyiao-teh Gyi meng-du we-leh keh-kyü shih-wô s-'ô læ-tih mao-ün, ziu teng gyi-lah wô, "Keh-kyü shih-wô soh we s-teh ng-lah pæn-tih ma?⁶² Ng-lah ziah-z k'en-kyin Nying-go Ng-ts sing-zōng Gyi zin-deo sô læ-kæn-go u-sen, keh-tsao dza ni?⁶³ S-teh nyiing weh z-go ling, nyüoh z vu-ih:

Ngô teng ng-lah kōng-go shih-wô z-go ling, z-go weh-ming: ⁶⁴ tsih-z ng-lah-go li-hyiang yiu-sing z feh siang-sing-go.” Ing-we Yiæ-su dzong ky'i-deo hyiao-teh keh-sing feh siang-sing-go cü-kwu z jü, ma Gyi diao cü-kwu z jü. ⁶⁵ Yiæ-su yi wô, “Ngô we-leh ka teng ng-lah wô-ko, Ziah feh-z Ngô Ah-tia s-peh gyi go, m-nying neng-keo tao Ngô u-sen læ.”

⁶⁰ 門徒中央有許多聽聞，是介話：「箇個說話難勒緊，誰能夠聽呢？」⁶¹ 耶穌心裏曉得其門徒爲了箇句說話私下來的媚怨，就等其拉話：「箇句說話啥會使得爾拉攤跌嗎？⁶² 爾拉若是看見人個兒子升上其前頭所來間個烏碎，箇遭咋呢？⁶³ 使得人活是個靈，肉是無益。我等爾拉講個說話是個靈，是個活命。⁶⁴ 只是爾拉個裏向有星是弗相信個。」因爲耶穌從起頭曉得箇星弗相信個主顧是誰，賣其掉主顧是誰。⁶⁵ 耶穌又話：「我爲了介等爾拉話過，若弗是我阿爹賜撥其個，喰人能夠到我烏碎來。」

⁶⁶ Keh-go z-'eo ziu yiu hyü-to meng-du tao-tseo-cün, feh tsæ keng-djôh Gyi.

⁶⁶ 箇個時候，就有許多門徒倒走轉，弗再跟着其。

⁶⁷ Yiæ-su teng keh jih-nyi-go wô, “Ng-lah yia iao ky'i feh?” ⁶⁸ Si-meng Pe-teh ziu we-teh Gyi wô, “Cü, ah-lah tao jü-go u-sen ky'i ni? Ng z yiu üong-yün weh-ming-go shih-wô. ⁶⁹ Ah-lah siang-sing, ping-ts'ia hyiao-teh, Ng z keh-we Kyi-toh, keh weh-go Jing-ming Ng-ts.” ⁷⁰

Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, “Ng-lah keh jih-nyi-go ky‘i feh-z Ngô t‘iao-shün-go? dæn-z ng-lah-go cong-nyiang yiu ih-go z ôh-kyü.”⁷¹ Gyi z ts-tin Kyüô-liah nyng Si-meng-go ng-ts Yiu-da: ing-we gyi z jih-nyi-go meng-du dzæ-nen, tsiang-læ iao ma Gyi diao cü-kwu.

⁶⁷ 耶穌等箇十二個話：「爾拉也要去弗？」⁶⁸ 西門·彼得就回答其話：「主，阿拉到誰個烏碎去呢？爾是有永遠活命個說話。⁶⁹ 阿拉相信，並且曉得，爾是箇位基督，箇活個神明兒子。」⁷⁰ 耶穌回答其拉話：「爾拉箇十二個豈弗是我挑選個？但是爾拉個中央有一個是惡鬼。」⁷¹ 其是指點加略人西門個兒子猶大。因為其是十二個門徒在內，將來要賣其掉主顧。

I'e. VII.

KEH-SING z-ken 'eo-deo Yiæ-su læ Kyüô-li-li tseo-læ-tseo-ky‘i; feh iao læ Yiu-t'a di-fông ky‘i tseo, ing-we Yiu-t'a nyng iao-siang long-sah Gyi.

箇星事幹後頭耶穌來加利利走來走去，弗要來猶太地方去走，因為猶太人要想弄煞其。

² Yiu-t'a nyng tah tsiang-bong go tsih-k'eng siang-gying-de.³ Yiæ-su-go hyüong-di teng Gyi wô, “Ng hao li-k'æ dông-deo tao Yiu-t'a

di-fōng ky'i, s-teh Ng-go meng-du yia hao k'en-kyin Ng sô tso-go z-ken.⁴ Yiu nyung iao-siang ming-tōng-tōng hyin-c'ih-læ, gyi tsæ-ve en-dong-dong læ-tih tso z-ken. Ng kyi-jün læ-tih tso keh-sing z-ken, Zi kæ hyin-c'ih-læ peh shü-kæn-zōng k'en.”⁵ Ing-we Gyi-zi-go hyüong-di yia feh siang-sing Gyi.

² 猶太人搭帳篷個節肯相近了。 ³ 耶穌個兄弟等其話：「爾好離開蕩頭到猶太地方去，使得爾個門徒也好看見爾所做個事幹。⁴ 有人要想明當當顯出來，其再躰暗洞洞來的做事幹。爾既然來的做箇星事幹，自該顯出來撥世間上看。」⁵ 因爲其自個兄弟也弗相信其。

⁶ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô-go z-'eo wa m-neh tao; ng-lah-go z-'eo djōng-djōng læ-tong.⁷ Shü-kæn-zōng feh neng-keo u-su ng-lah; z u-su Ngô go, ing-we Ngô z te-tsing gyi-go 'ang-we z ūa-go.⁸ Ng-lah hao zōng-ky'i siu keh-go tsih-k'eng: Ngô ky'i siu keh-go tsih-k'eng wa mi-de, ing-we Ngô-go z-'eo wa m-neh tao-de.”⁹ Yiæ-su teng gyi-lah kōng-hao keh-sing shih-wô, dzing-gyiu deng læ Kyüô-li-li.

⁶ 耶穌等其拉話：「我個時候還嚦得到，爾拉個時候常常來東。⁷ 世間上弗能夠惡憤爾拉，是惡憤我個，因爲我是對證其個行爲是壞個。⁸ 爾拉好上去守箇個節肯。我去守箇個節肯還未了，因

爲我個時候還喰得到了。」⁹ 耶穌等其拉講好箇星說話，仍舊庵來加利利。

¹⁰ Gyi hyüong-di zōng-ky'i tseo, Yiæ-su Zi yia zōng-ky'i siu tsih-k'eng; feh-z ming-tōng-tōng, z ziang en-dong-dong ka. ¹¹ Tsih-k'eng z-'eo Yiu-t'a ny ing læ-kæn zing Gyi, z-ka wô, “Keh-go Nying læ ‘ah-li?’”
¹² Pah-sing we-leh Gyi do-nyiang nyi-leng-feng-feng: yiu-sing wô, “Gyi z-go hao-nying:” yiu-sing wô, “Feh-z; z ta-diao pah-sing go.” ¹³ Dæn-z we-leh p'ô Yiu-t'a ny ing, m-nying ming-tōng-tōng kông Gyi.

¹⁰ 其兄弟上去走，耶穌自也上去守節肯，弗是明當當，是像暗洞洞介。¹¹ 節肯時候猶太人來間尋其，是介話：「箇個人來何裏？」¹² 百姓爲了其大樣議論紛紛。有星話：「其是個好人。」有星話：「弗是，是帶掉百姓個。」¹³ 但是爲了怕猶太人，喰人明當當講其。

¹⁴ Læ tsih-k'eng-go ao-pun z-'eo, Yiæ-su tseo-zōng sing-din-li, læ-tih kông dao-li. Yiu-t'a ny ing ziu hyi-gyi, z-ka wô, “Keh-go Nying shü m-teh doh-ko, dza-we [1]nying-teh z ni?”

¹⁴ 來節肯個拗半時候，耶穌走上聖殿裏，來的講道理。猶太人就稀奇，是介話：「箇個人書喰得讀過，咋會認得字^[1]呢？」

[1] 'Ôh wô, yiu 'ôh-veng. 或話，有學問。（原註）

¹⁶ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, “Ngô kông-go dao-li feh-z Ngô-zi-go, z ts'a Ngô læ Cü-kwu-go. ¹⁷ Ziah yiu nyiñg cü-sing iao i Gyi-go ts-i tso, ziu we hyiao-teh keh-go dao-li wa-z c'ih-ü Jing-ming, wa-z Ngô-zi c'ih cü-i kông-go. ¹⁸ Zi c'ih cü-i kông-go, z siang zi-go yüong-wô: ziah-z læ-tih siang ts'a gyi læ cü-kwu-go yüong-wô, keh-go nyiñg z jih-we-go, ih-ngæn m-neh p'in-ky'üoh-sing. ¹⁹ Lih-fah næn-dao feh-z Mo-si djün peh ng-lah ma? dæn-z ng-lah cong-nyiang m-nyiñg i keh-go lih-fah tso: *feh-jün* dza-we tang-sön long-sah Ngô ni?”

¹⁶ 耶穌回答其拉話：「我講個道理弗是我自個，是差我來主顧個。¹⁷ 若有人注心要依其個旨意做，就會曉得箇個道理還是出於神明，還是我自出主意講個。¹⁸ 自出主意講個，是想自個榮華。若是來的想差其來主顧個榮華，箇個人是實惠個，一眼喫得偏曲心。¹⁹ 律法難道弗是摩西傳撥爾拉嗎？但是爾拉中央喫人依箇個律法做。弗然咋會打算弄煞我呢？」

²⁰ Pah-sing ing-ky'i wô, “Ng jih-mo-tih-de: jü læ-tih tang-sön long-sah Ng?” ²¹ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, “Ngô yiu ih-yiang z-ken tso-ko, we-leh keh-go z-ken ng-lah tu hyi-gyi. ²² Mo-si z djün tsiu-keh-li peh ng-lah; (*keh* yia feh-z dzong Mo-si, z dzong tsu-tsong ky'i-deo 😊) ng-lah en-sih-nyih yia we 'ang tsiu-keh-li peh nyiñg-kô. ²³ Nying ziah-z læ en-sih-nyih hao ziu tsiu-keh-li, sæn-leh we-be Mo-si-go lih-fah;

Ngô læ en-sih-nyih peh ih-go ny ing weng-sing djün-yü, ng-lah dza-we 'eng Ngô ni? ²⁴ M-nao tsiao nga-kwōng-min ka p'un-tön, z iao tsiao tsing-dzih-go p'un-tön ka p'un-tön."

²⁰ 百姓應起話：「爾入魔的了。誰來的打算弄煞爾？」²¹ 耶穌回答其拉話：「我有一樣事幹做過，爲了箇個事幹爾拉都稀奇。²² 摩西是傳周割禮撥爾拉，（箇也弗是從摩西，是從祖宗起頭，）爾拉安息日也會行周割禮撥人家。²³ 人若是來安息日好受周割禮，省勒違背摩西個律法，我來安息日撥一個人渾身瘡癩，爾拉咋會恨我呢？²⁴ 嘸得好照外光面介判斷，是要照正直個判斷介判斷。」

²⁵ Keh-tsao yiu-sing Yiæ-lu-sah-leng ny ing wô, "Gyi-lah tang-sön ia o long-sah-go, soh feh-z keh-go Nying ma? ²⁶ næn-kæn Gyi ming-tōng-tōng læ-tih kōng, gyi-lah ih-ngæn feh ky'i wô Gyi. Keh-sing kwun-fu næn-dao jih-we hyiao-teh Gyi tsing-tsing z Kyi-toh? ²⁷ Dæn-z keh-go Nying, ah-lah hyiao-teh Gyi-go læ-lih; ziah-z Kyi-toh læ, Gyi-go læ-lih m-nying we hyiao-teh."

²⁵ 箇遭有星耶路撒冷人話：「其拉打算要弄煞個，啥弗是箇個人嗎？²⁶ 難間其明當當來的講，其拉一眼弗去話其。箇星官府難道實爲曉得其真真是基督？²⁷ 但是箇個人，阿拉曉得其個來歷，若是基督來，其個來歷嘸人會曉得。」

²⁸ Yiæ-su læ sing-din-li kōng dao-li, hyiang-hyiang eo, z-ka wô, “Ng-lah? z hyiao-teh Ngô, yia hyiao-teh Ngô-go læ-lih: dæn-z Ngô feh-z Zi c’ih cü-i læ-go, keh ts’a Ngô læ go Cü-kwu z tsing-go, ng-lah feh hyiao-teh Gyi: ²⁹ tsih-yiu Ngô hyiao-teh Gyi; ing-we Ngô z dzong Gyi ka læ, yia z Gyi ts’a Ngô læ.” ³⁰ Gyi-lah ziu tang-sön iao k’ô Gyi: tsih-z m-nying ‘ô-siu, ing-we Gyi-go z-‘eo wa m-neh tao-de. ³¹ Pah-sing yiu hyü-to siang-sing Gyi, z-ka wô, “Kyi-toh læ, næn-dao we tso jing-tsих wa to-jü keh-go Nying sô tso-go ma?”

²⁸ 耶穌來聖殿裏講道理，響響謳，是介話：「爾拉？是曉得我，也曉得我個來歷。但是我弗是自出主意來個，箇差我來個主顧是真個，爾拉弗曉得其。²⁹ 只有我曉得其，因爲我是從其介來，也是其差我來。」³⁰ 其拉就打算要柯其，只是喰人下手，因爲其個時候還喰得到了。³¹ 百姓有許多相信其，是介話：「基督來，難道會做神蹟還多如箇個人所做個嗎？」

³² Fah-li-sæ ny ing t’ing-meng pah-sing ka læ-tih nyi-leng Gyi, ziu teng keh-sing tsi-s-deo tang-fah ts’a-nying ky’i k’ô Gyi.

³² 法利賽人聽聞百姓介來的議論其，就等箇星祭司頭打發差人去柯其。

³³ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô wa-yiu ih-zōng teng ng-lah dô-kô læ-tong, ziu iao tao ts’a Ngô læ Cü-kwu u-sen ky’i. ³⁴ Ng-lah tsiang-læ

we zing Ngô, tsih-z zing-feh-djôh: ping-ts'ia Ngô sô læ-kæn-go u-sen ng-lah feh neng-keo tao.”³⁵ Yiu-t'a ny ing ziu dô-kô læ-tih wô, “Gyi tang-tsiang tao 'ah-li ky'i, s-teh ah-lah zing Gyi feh-djôh? Gyi næn-dao iao tao sæn-k'æ læ [1] Hyi-lah di-fông pah-sing u-sen ky'i, ping-ts'ia iao kóng dao-li peh Hyi-lah ny ing t'ing ma?³⁶ Gyi sô wô, ‘Ng-lah tsiang-læ we zing Ngô, tsih-z zing-feh-djôh;’ ping-ts'ia, ‘Ngô sô læ-kæn-go u-sen ng-lah feh neng-keo tao:’ keh-z soh-go shih-wô?”

³³ 耶穌等其拉話：「我還有一晌等爾拉大家來東，就要到差我來主顧烏碎去。³⁴ 爾拉將來會尋我，只是尋弗着，並且我所來間個烏碎爾拉弗能夠到。」³⁵ 猶太人就大家來的話：「其打賬到何裏去，使得阿拉尋其弗着？其難道要到散開來希臘^[1]地方百姓烏碎去，並且要講道理撥希臘人聽嗎？³⁶ 其所話，『爾拉將來會尋我，只是尋弗着，』並且，『我所來間個烏碎爾拉弗能夠到。』箇是啥個說話？」

[1] 'Ôh wô, bih-koh. 或話，別國。（原註）

³⁷ Tao tsih-k'eng kyih-sah keh nyih, ziu-z ting do nyih-ts, Yiæ-su lih-ts hyiang-hyang eo, z-ka wô, “Ziah yiu ny ing k'eo-k'eh, hao tao ngô u-sen læ hah.³⁸ Siang-sing Ngô cü-kwu, ziang Sing-shü sô wô, Dzong gyi du-bi li-hyang we liu-c'ih weh-shü 'o læ.”³⁹ Yiæ-su kóng keh-kyü shih-wô, z ts-tin siang-sing Gyi cü-kwu tsiang-læ iao ziu go

Sing-Ling. Keh-go z-'eo Yiæ-su wa feh-zing ziu yüong-wô, keh-lah Sing-Ling wa m-neh s-lôh-læ.

³⁷ 到節肯結煞箇日，就是頂大日子，耶穌立仔響響謳，是介話：「若有人口渴，好到我烏碎來喝。³⁸ 相信我主顧，像聖書所話，從其肚皮裏向會流出活水河來。」³⁹ 耶穌講箇句說話，是指點相信其主顧將來要受個聖靈。箇個時候耶穌還弗會受榮華，箇拉聖靈還喰得賜落來。

⁴⁰ *Pah-sing li-hiang yiu hyü-to t'ing-meng keh-go shih-wô, ziu wô, "Gyi jih-we z keh-go Sin-cü-nying."* ⁴¹ *Yiu-teh-go wô, "Gyi z Kyi-toh."* *Yiu-teh-go wô, "Kyi-toh næn-dao z c'ih læ Kyüô-li-li ma?* ⁴² *Sing-shü-li ky'i feh-z wô, Kyi-toh z Da-bih-go Ts-seng, z c'ih læ Pah-li-'eng, Da-bih sô deng-go hyiang-ts'eng?"* ⁴³ *Pah-sing z-ka we-leh Gyi tsang-leng.* ⁴⁴ *Nen-cong yiu-sing iao k'ô Gyi; dæn-z m-nying 'ô-siu.*

⁴⁰ 百姓裏向有許多聽聞箇個說話，就話：「其實爲是箇個先知人。」⁴¹ 有得個話：「其是基督。」有得個話：「基督難道是出來加利利嗎？⁴² 聖書裏豈弗是話，基督是大闢個子孫，是出來伯利恆，大闢所庵個鄉村？」⁴³ 百姓是介爲了其爭論。⁴⁴ 內中有星要柯其，但是喰人下手。

⁴⁵ *Keh-sing ts'a-nying kyü tao tsi-s-deo teng Fah-li-sæ nying usen læ; gyi-lah ziu meng gyi wô, "Ng-lah dza-we feh ta Gyi læ?"* ⁴⁶

Ts'a-nying we-teh *gyi-lah* wô, “Dzong m-yiu nying kōng shih-wô ziang keh-go Nying ka.”⁴⁷ Fah-li-sæ nying teng *gyi-lah* wô, “Ng-lah soh yia ta-diao-de ma?”⁴⁸ Kwun-fu teng Fah-li-sæ nying li-hyiang jü yiu siang-sing Gyi ma?⁴⁹ Ziah-z keh feh hyiao-teh lih-fah go pah-sing, *gyi-lah* z be tsiu-mô-go.”⁵⁰ Nyi-ko-ti-meo, (ziu-z yiu ih-yia tao Yiæ-su u-sen læ-go cü-kwu, yia dzæ *gyi* nen,) *gyi* teng *gyi-lah* wô,⁵¹ “Ah-lah-go lih-fah ziah feh sin t'ing *gyi*-go k'eo-kong, feh *sin* hyiao-teh *gyi* tso-go z-ken, næn-dao yiu ding nying-go ze ma?”⁵² *Gyi-lah* we-teh *gyi* wô, “Ng næn-dao yia z Kyüô-li-li nying ma? Hao ky'i dzô-dzô-k'en: m-yiu sin-cü-nying z c'ih læ Kyüô-li-li go.”

⁴⁵ 箇星差人歸到祭司頭等法利賽人烏碎來，其拉就問其話：「爾拉咋會弗帶其來？」⁴⁶ 差人回答其拉話：「從嚟有人講說話像箇個人介。」⁴⁷ 法利賽人等其拉話：「爾拉啥也帶掉了嗎？」⁴⁸ 官府等法利賽人裏向誰有相信其嗎？⁴⁹ 若是箇弗曉得律法個百姓，其拉是被咒罵個。」⁵⁰ 尼哥底母，（就是有一夜到耶穌烏碎來個主顧，也在其內，）其等其拉話，⁵¹ 「阿拉個律法若弗先聽其個口供，弗先曉得其做個事幹，難道有定人個罪嗎？」⁵² 其拉回答其話：「爾難道也是加利利人嗎？好去查查看。嚟有先知人是出來加利利個。」

⁵³ Kôh-nying ziü kyü zi-go oh-li ky'i-de.

⁵³ 各人就歸自個屋裏去了。

I'e. VIII.

YIÆ-SU tao Ken-læn sæn ky'i-de.² Tsao t'in-nyiang yi tseo tao sing-din-li, cong pah-sing tao Gyi u-sen læ; Gyi zo-lôh, kông dao-li peh gyi-lah t'ing.

耶穌到橄欖山去了。² 早天亮又走到聖殿裏，衆百姓到其烏碎來，其坐落，講道理撥其拉聽。

³ Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ ny ing ta ih-go nyü-nying tao Gyi u-sen læ, z læ-kæn tso kæn-ying z-ken kô-c'ih-go; peh gyi lih læ cong-nyiang, ziu teng Yiæ-su wô,⁴ “Sin-sang, keh-go nyü-nying z læ-kæn tso kæn-ying z-ken tông-z k'ô-djôh-go.⁵ Keh-cü-ka ny ing, Mo-si læ lih-fah-li feng-fu ah-lah hao do zah-deo k'ang-sah-go: Ng z dza wô ni?”⁶ Gyi-lah kông keh-kyü shih-wô, z s-s Gyi k'en, iao teh-djôh *ih-go ing-deo* hao kao Gyi zôn g.

³ 讀書人等法利賽人帶一個女人到其烏碎來，是來間做姦淫事幹嫁出個，撥其立來中央，就等耶穌話，⁴ 「先生，箇個女人是來間做姦淫事幹當時柯着個。⁵ 簇株介人，摩西來律法裏吩咐阿拉好

馱石頭搘煞個。爾是咋話呢？」⁶ 其拉講箇句說話，是試試其看，要得着一個因頭好告其上。

Yiæ-su eo-tao, yüong ts-deo di-yang-li *ts'ia-kwu sia z.*⁷ Ing-we gyi-lah feh hyih-k'eo meng Gyi, ziu dzih-ky'i-læ, teng gyi-lah wô, “Ngalah li-hyiang yiu m-ze-go nying, gyi hao sin do ih-kw'e zah-deo ky'i k'ang gyi.”⁸ Yi eo-tao, di-yang-li sia z.⁹ Gyi-lah ih t'ing-meng, ziu be zi-go liang-sing tsah-vah, lao-lao-siao-siao ih-go ih-go tu tseo-c'ih-de; tsih dzing-leh Yiæ-su Zi, teng keh-go nyü-nying læ cong-nyiang lih-tong-go.

耶穌𠃎倒，用指頭地垟裏且顧寫字。⁷ 因爲其拉弗歇口問其，就直起來，等其拉話：「爾拉裏向有嘸罪個人，其好先馱一塊石頭去搘其。」⁸ 又𠃎倒，地垟裏寫字。⁹ 其拉一聽聞，就被自個良心責罰，老老少少一個一個都走出了，只剩了耶穌自，等箇個女人來中央立東個。

¹⁰ Yiæ-su dzih-ky'i-læ, tsih k'en-kyin keh-go nyü-nying læ-tong, ziu teng gyi wô, “Nyü-nying, keh-sing kao ng go cü-kwu læ 'ah-li? m-nying ding ng-go ze ma?”¹¹ Gyi wô, “Cü, m-nying.” Yiæ-su teng gyi wô, “Ngô yia feh ding ng-go ze: ng ky'i, m-nao tsæ væn-ze.”

¹⁰ 耶穌直起來，只看見箇個女人來東，就等其話：「女人，箇星告爾個主顧來何裏？嘸人定爾個罪嗎？」¹¹ 其話：「主，嘸

人。」耶穌等其話：「我也弗定爾個罪。爾去，喺得好再犯罪。」

¹² YIÆ-SU yi teng gyi-lah kōng, z-ka wô, “Ngô z shü-kæn-zōng-go Liang-kwōng: keng-djôh Ngô cü-kwu feh we tseo en-lu, z we teh-djôh weh-ming-go liang-kwōng.”

¹² 耶穌又等其拉講，是介話：「我是世間上個亮光。跟着我主顧弗會走暗路，是會得着活命個亮光。」

¹³ Fah-li-sæ ny ing ziu teng Gyi wô, “Ng-zi tso Zi-go te-tsing; sô-yi Ng-go te-tsing feh-z tsing-go.” ¹⁴ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, “Ziu-z Ngô-zi tso Zi-go te-tsing, Ngô-go te-tsing yia z tsing-go: ing-we Ngô-zi hyiao-teh z dzong ‘ah-li ka læ, tao ‘ah-li ka ky’i; ng-lah feh hyiao-teh Ngô z dzong ‘ah-li ka læ, tao ‘ah-li ka ky’i. ¹⁵ Ng-lah z tsiao nyüoh-sing ka p’un-tön ny ing-kô; Ngô z ih-ngæn feh p’un-tön ny ing. ¹⁶ Ziah-z p’un-tön, Ngô-go p’un-tön yia z tsing-go: ing-we Ngô feh-z doh zi læ-tong, z yiu ts’ a Ngô læ go Ah-tia teng Ngô dô-kô læ-tong. ¹⁷ Ng-lah lih-fah li-hyiang yiu sia-tih, wô, Liang-go ny ing tso te-tsing z tsing-go: [Sm. 19. 15.] ¹⁸ Ngô-zi tso Zi-go te-tsing z ih-go, wa-yiu ts’ a Ngô læ go Ah-tia yia z teng Ngô tso te-tsing go.” ¹⁹ Gyi-lah teng Gyi wô, “Ng-go Ah-tia læ ‘ah-li?’” Yiæ-su we-teh wô, “Ng-lah yia feh hyiao-teh Ngô, yia feh *hyiao-teh* Ngô-go Ah-tia: ziah-z hyiao-teh Ngô, yia we hyiao-teh Ngô-go Ah-tia.”

¹³ 法利賽人就等其話：「爾自做自個對證，所以爾個對證弗是真個。」¹⁴ 耶穌回答其拉話：「就是我自做自個對證，我個對證也是真個。因爲我自曉得是從何裏介來，到何裏介去，爾拉弗曉得我是從何裏介來，到何裏介去。¹⁵ 爾拉是照肉身介判斷人家，我是一眼弗判斷人。¹⁶ 若是判斷，我個判斷也是真個。因爲我弗是獨自來東，是有差我來個阿爹等我大家來東。¹⁷ 爾拉律法裏向有寫的，話，兩個人做對證是真個。[Sm. 19. 15.]¹⁸ 我自做自個對證是一個，還有差我來個阿爹也是等我做對證個。」¹⁹ 其拉等其話：「爾個阿爹來何裏？」耶穌回答話：「爾拉也弗曉得我，也弗曉得我個阿爹。若是曉得我，也會曉得我個阿爹。」

²⁰ Keh-sing shih-wô z Yiæ-su læ sing-din dzin-kw'û li-hyang kóng dao-li z-'eo kông-go: yia m-nying ky'i k'ô Gyi, ing-we Gyi-go z-'eo wa m-neh tao-de.

²⁰ 箇星說話是耶穌來聖殿錢庫裏向講道理時候講個。也喰人去柯其，因爲其個時候還喰得到了。

²¹ Yiæ-su tsæ teng gyi-lah wô, “Ngô ky'i-ts; ng-lah we zing Ngô, yia pih-ding si læ ng-lah ze-nyih li-hyang: Ngô ky'i-go u-dông ng-lah feh neng-keo tao.”²² Yiu-t'a nyiing ziu wô, “Gyi læ-tih kông, “Ngô ky'i-go u-dông ng-lah feh neng-keo tao; iao-bông Gyi iao Zi zing si.”²³ Yiæ-su yi teng gyi-lah wô, “Ng-lah z joh-ü 'ô-deo go, Ngô z joh-ü zông-

deo go; ng-lah z joh-ü keh shü-kæn-zōng, Ngô z feh joh-ü keh shü-kæn-zōng.²⁴ Keh-lah Ngô teng ng-lah wô-ko, Ng-lah pih-ding si læ ng ze-nyih li-hyiang: ing-we ng-lah ziah feh siang-sing Ngô z jü, pih iao si læ ng ze-nyih li-hyiang.”

²¹ 耶穌再等其拉話：「我去仔，爾拉會尋我，也必定死來爾拉罪孽裏向。我去個烏蕩爾拉弗能夠到。」²² 猶太人就話：「其來的講，『我去個烏蕩爾拉弗能夠到，』要防其要自尋死。」²³ 耶穌又等其拉話：「爾拉是屬於下頭個，我是屬於上頭個，爾拉是屬於箇世間上，我是弗屬於箇世間上。²⁴ 箇拉我等爾拉話過，爾拉必定死來爾罪孽裏向。因為爾拉若弗相信我是誰，必要死來爾罪孽裏向。」

²⁵ Gyi-lah ziu wô, “Ng z jü?” Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô ih-hyiang teng ng-lah wô-go, ziu-z.”²⁶ Ngô feh-jün yiu hyü-to kwæn-djôh ng-lah go z-ken hao kông, hao p'i-bing: dæn-z ts'a Ngô læ Cü-kwu z jih-we-go, Ngô dzong Gyi sô t'ing-meng-go z-ken læ shü-kæn-zōng kông-c'ih-læ.”²⁷ Gyi-lah feh hyiao-teh Yiæ-su teng gyi-lah kông-go z ts-tin Ah-tia.

²⁵ 其拉就話：「爾是誰？」耶穌等其拉話：「我一向等爾拉話個，就是。²⁶ 我弗然有許多關着爾拉個事幹好講，好批評。但是差

我來主顧是實惠個，我從其所聽聞個事幹來世間上講出來。」²⁷ 其拉弗曉得耶穌等其拉講個是指點阿爹。

²⁸ Yiæ-su yi teng gyi-lah wô, “Ng-lah pô Nying-go Ng-ts di-zōng-ky’i ts-’eo we hyiao-teh Ngô z jü, yia we hyiao-teh Ngô ih-yiang tu feh-z Zi c’ih cü-i tso-go, z tsiao Ngô Ah-tia kao-hyüing Ngô go, kông keh-sing shih-wô. ²⁹ Ts’a Ngô læ Cü-kwu teng Ngô dô-kô læ-tong; Ah-tia feh peh Ngô doh-zi læ-tong, ing-we. Ngô djöng-djöng tso Gyi sô hwun-hyi-go z-ken.”

²⁸ 耶穌又等其拉話：「爾拉把人個兒子提上去之後會曉得我是誰，也會曉得我一樣都弗是自出主意做個，是照我阿爹教訓我個，講箇星說話。²⁹ 差我來主顧等我大家來東，阿爹弗撥我獨自來東，因為我常常做其所歡喜個事幹。」

³⁰ Gyi kông keh-sing shih-wô z-’eo, yiu hyü-to ny ing siang-sing Gyi.

³⁰ 其講箇星說話時候，有許多人相信其。

³¹ Yiæ-su ziu teng keh-sing siang-sing Gyi go Yiu-t’ä ny ing wô, “Ng-lah ziah-z djöng-djöng i Ngô-go dao-li, jih-we z Ngô-go meng-du; ³² ziu we hyiao-teh tsing dao-li, tsing dao-li yia we sih-föng ng-lah.”

³¹ 耶穌就等箇星相信其個猶太人話：「爾拉若是常常依我個道理，實爲是我個門徒；³² 就會曉得真道理，真道理也會釋放爾

拉。」

³³ Gyi-lah we-teh Gyi wô, “Ah-lah z Üô-pah-lah-hen-go ‘eo-dæ, dzong m-neh tso jü-go nu-boh: Ng dza-we wô, we tso sih-fông-liao-go nying?” ³⁴ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Væn-pah væn-ze-go cü-kwu z ze-go nu-boh.” ³⁵ Nu-boh feh-z üong-yün deng læ oh-lô go; tsih-yiu ng-ts z üong-yün deng-tong. ³⁶ Ka-ni, Ng-ts ziah-z sih-fông ng-lah, ng-lah jih-dzæ z sih-fông-liao-go nying. ³⁷ Ngô hyiao-teh ng-lah z Üô-pah-lah-hen-go ‘eo-dæ; dæn-z ng-lah iao-siang long-sah Ngô, ing-we ng-lah-go sing-li Ngô-go dao-li z m-dao-dzing. ³⁸ Ngô læ Ngô Ah-tia u-sen sô k'en-kyin-ko, læ-tih kóng: ng-lah yia læ ng-lah ah-tia u-sen sô k'en-kyin-ko, læ-tih tso.”

³³ 其拉回答其話：「阿拉是亞伯拉罕個後代，從嚟得做誰個奴僕。爾咋會話，會做釋放了個人？」³⁴ 耶穌回答其拉話：「我真真話向爾拉道，凡百犯罪個主顧是罪個奴僕。³⁵ 奴僕弗是永遠庵來屋落個，只有兒子是永遠庵東。³⁶ 介呢，兒子若是釋放爾拉，爾拉實在是釋放了個人。³⁷ 我曉得爾拉是亞伯拉罕個後代，但是爾拉要想弄煞我，因為爾拉個心裏我個道理是嚟陶成。³⁸ 我來我阿爹烏碎所看見過，來的講。爾拉也來爾拉阿爹烏碎所看見過，來的做。」

³⁹ Gyi-lah we-teh Gyi wô, “Ah-lah-go ah-tia z Üô-pah-lah-hen.”
Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ng-lah ziah z Üô-pah-lah-hen-go ng-nô,

tsong we i Üô-pah-lah-hen-go 'ang-we ka tso.⁴⁰ Næn-kæn ng-lah iao-siang long-sah Ngô, ziu-z pô Jing-ming u-sen t'ing-læ-go tsing dao-li kông peh ng-lah t'ing go Cü-kwu: Üô-pah-lah-hen bing m̄-teh ka tso-fah.⁴¹ Ng-lah ah-tia-go 'ang-we z ng-lah læ-tih tso."

³⁹ 其拉回答其話：「阿拉個阿爹是亞伯拉罕。」耶穌等其拉話：「爾拉若是亞伯拉罕個兒囡，總會依亞伯拉罕個行爲介做。⁴⁰ 難間爾拉要想弄煞我，就是把神明烏碎聽來個眞道理講撥爾拉聽個主顧。亞伯拉罕並喫得介做法。⁴¹ 爾拉阿爹個行爲是爾拉來的做。」

Gyi-lah teng Gyi wô, "Ah-lah yi feh-z dzong kæn-ying ka sang-go; ah-lah tsih yiu ih-go Ah-tia, ziu-z Jing-ming."

其拉等其話：「阿拉又弗是從姦淫介生個，阿拉只有一個阿爹，就是神明。」

⁴² Yiæ-su teng gyi-lah wô, "Ziah-z Jing-ming z ng-lah Ah-tia, tsong we æ-kying Ngô: ing-we Ngô z c'ih-ü Jing-ming *tao shü-kæn-zōng* læ; yia feh-z Zi c'ih cü-i læ, z Gyi ts'a Ngô læ.⁴³ Ng-lah dza-we feh ming-bah Ngô-go shih-wô ni? Z ing-we feh neng-keo t'ing Ngô dao-li go yün-kwu.⁴⁴ Ng-lah z joh-ü mo-kwe ziu-z ng-lah ah-tia; yia hwun-hyi i ng-lah ah-tia-go s-yüôh ka tso. Gyi dzong ky'i-deo z sah-nying-go, feh pao-siu tsing dao-li, ing-we tsing dao-li feh dzeng læ gyi-

go sing li-hyiang. Gyi kōng hwōng-wô, z dzong zi-go sing-siang kōng-go: ing-we gyi z shih-hwōng-go, yi z shih-hwōng cü-kwu-go ah-tia.⁴⁵ Ing-we Ngô kōng tsing-wô, ng-lah sô-yi feh siang-sing Ngô.⁴⁶ Ng-lah-go cong-nyiang jü hao k'ao-jih Ngô yiu ze? Ka-ni, Ngô kōng tsing-wô, ng-lah dza-we feh siang-sing Ngô?⁴⁷ Joh-ü Jing-ming go cü-kwu we t'ing Jing-ming-go shih-wô: ng-lah sô-yi feh t'ing, ing-we feh-z joh-ü Jing-ming go.”

⁴² 耶穌等其拉話：「若是神明是爾拉阿爹，總會愛敬我。因爲我是出於神明到世間上來；也弗是自出主意來，是其差我來。⁴³ 爾拉咋會弗明白我個說話呢？是因爲弗能夠聽我道理個緣故。⁴⁴ 爾拉是屬於魔鬼就是爾拉阿爹，也歡喜依爾拉阿爹個私慾介做。其從起頭是殺人個，弗保守眞道理，因爲眞道理弗存來其個心裏向。其講謊話，是從自個心想講個。因爲其是說謊個，又是說謊主顧個阿爹。⁴⁵ 因爲我講眞話，爾拉所以弗相信我。⁴⁶ 爾拉個中央誰好靠實我有罪？介呢，我講眞話，爾拉咋會弗相信我？⁴⁷ 屬於神明個主顧會聽神明個說話。爾拉所以弗聽，因爲弗是屬於神明個。」

⁴⁸ Yiu-t'a ny ing-ky'i, teng Gyi wô, “Ah-lah læ-tih wô Ng z Sah-mô-li-üô ny ing yi z jih-mo-go, ky'i feh-z tsing-go ma?”⁴⁹ Yiæ-su we-teh wô, “Ngô feh-z jih-mo-go; Ngô z kying-djong Ngô Ah-tia go, ng-lah feh kying-djong Ngô.⁵⁰ Ngô feh tang-sön Zi-go yüong-wô: yiu

ih-go Cü-kwu we tang-sön Ngô yüong-wô, yia we sing Ngô ün.⁵¹ Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Nying ziah-z pao-siu Ngô-go dao-li, üong-yün feh we k'en-kyin si.”

⁴⁸ 猶太人應起，等其話：「阿拉來的話爾是撒瑪利亞人又是入魔個，豈弗是真個嗎？」⁴⁹ 耶穌回答話：「我弗是入魔個，我是敬重我阿爹個，爾拉弗敬重我。⁵⁰ 我弗打算自個榮華。有一個主顧會打算我榮華，也會申我冤。⁵¹ 我真真話向爾拉道，人若是保守我個道理，永遠弗會看見死。」

⁵² Yiu-t'a nying ziu teng Gyi wô, “Næn-kæn ah-lah hyiao-teh Ng z jih-leh-mo-de. Üô-pah-lah-hen yi-kying si-de, keh-sing sin-cü-nying yia si-de; Ng tao we wô, ‘Nying ziah pao-siu Ngô-go dao-li, üong-yün feh we ky'üoh si-go kw'u-deo'.⁵³ Ng næn-dao do-jü ah-lah tsu-tsang Üô-pah-lah-hen ma? gyi yi-kying si-de, sin-cü-nying yia si-de: Ng Zi sön Zi z soh-go Nying?”

⁵² 猶太人就等其話：「難間阿拉曉得爾是入勒魔了。亞伯拉罕已經死了，箇星先知人也死了；爾倒會話，『人若保守我個道理，永遠弗會喫死個苦頭。』⁵³ 爾難道大如阿拉祖宗亞伯拉罕嗎？其已經死了，先知人也死了。爾自算自是啥個人？」

⁵⁴ Yiæ-su we-teh wô, “Ngô ziah-z Zi ts'ing-tsæn Zi, Ngô-go ts'ing-tsæn sön-feh-teh ts'ing-tsæn: we ts'ing-tsæn Ngô go Cü-kwu z Ngô

Ah-tia, ziu-z ng-lah sô wô z ng-lah-go Jing-ming; ⁵⁵ ng-lah wa feh nying-teh Gyi, Ngô z hyiao-teh Gyi go: Ngô ziah wô feh hyiao-teh Gyi, yia we ziang ng-lah ka shih-hwông: dæn-z Ngô z hyiao-teh Gyi, yia z pao-siu Gyi-go dao-li. ⁵⁶ Ng-lah-go tsu-tsong Üô-pah-lah-hen, ing-we *hyiao-teh* iao k'en-kyin Ngô-go nyih-ts, keh-lah kao-hying: gyi k'en-kyin-ko, ziu hwun-hyi-de.”

⁵⁴ 耶穌回答話：「我若是自稱讚自，我個稱讚算弗得稱讚。會稱讚我個主顧是我阿爹，就是爾拉所話是爾拉個神明。⁵⁵ 爾拉還弗認得其，我是曉得其個。我若話弗曉得其，也會像爾拉介說謊。但是我是曉得其，也是保守其個道理。⁵⁶ 爾拉個祖宗亞伯拉罕，因為曉得要看見我個日子，箇拉高興。其看見過，就歡喜了。」

⁵⁷ Yiu-t'a nying teng Gyi wô, “Ng-go nyin-kyi wa feh tao ng-jih shü, næn-dao k'en-kyin Üô-pah-lah-hen ko-de ma?” ⁵⁸ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Üô-pah-lah-hen feh-zing sang-c'ih yi-zin, Ngô z læ-tong-go.”

⁵⁷ 猶太人等其話：「爾個年紀還弗到五十歲，難道看見亞伯拉罕過了嗎？」⁵⁸ 耶穌等其拉話：「我真真話向爾拉道，亞伯拉罕弗會生出以前，我是來東個。」

⁵⁹ Gyi-lah ziu do zah-deo iao k'ang Gyi: Yiæ-su bi-ko, læ gyi-lah cong-nyiang tseo-c'ih sing-din, ziu-z-ka ky'i-de.

⁵⁹ 其拉就駁石頭要擗其。耶穌避過，來其拉中央走出聖殿，就是介去了。

I'e. IX.

YIÆ-SU ky‘i-go z-‘eo, k‘en-kyin ih-go ny ing z dzong sang-c‘ih ziu hah-ngæn-go.² Gyi meng-du ziu meng Gyi, wô, “Fu-ts, keh-go ny ing sang-c‘ih ziu hah-ngæn, z jü-go ze? Wa-z gyi-zi-go, wa-z gyi do-nying-go?”³ Yiæ-su we-teh *gyi-lah* wô, “Yia feh-z gyi-zi-go ze, yia feh-z gyi do-nying-go ze; z iao læ gyi sing-zōng hyin-c‘ih Jing-ming tso-go z-ken læ.⁴ *Yin-dzæ* wa z nyih-li, Ngô pih iao tso ts‘a Ngô læ Cü-kwu-go z-ken: yia-tao, tso z-ken feh-læ z-‘eo, *kw‘a* læ-de.⁵ Ngô wa læ shü-kæn-zōng læ-tong, z shü-kæn-zōng-go Liang-kwōng.”

耶穌去個時候，看見一個人是從生出就瞎眼個。² 其門徒就問其，話：「夫子，箇個人生出就瞎眼，是誰個罪？還是其自個，還是其大人個？」³ 耶穌回答其拉話：「也弗是其自個罪，也弗是其大人個罪，是要來其身上顯出神明做個事幹來。⁴ 現在還是日裏，我必要做差我來主顧個事幹。夜到，做事幹弗來時候，快來了。⁵ 我還來世間上來東，是世間上個亮光。」

⁶ Keh-sing shih-wô kông-hao, Gyi t'u zæn-t'u læ di-yiang, pô zæn-t'u diao na-nyi, keh-go na-nyi djô hah-ts-go ngæn-tsing, teng gyi wô,⁷ “Ng tao Si-lo-üô dzi-li ky'i gyiang-gyiang.” (Si-lo-üô ziu-z “ts'a-læ-go ka ka-shih.) Gyi ziu ky'i gyiang, cün-læ yi-kying k'en-kyin-de.

⁶ 箇星說話講好，其吐饑唾來地咩，把饑唾調爛泥，箇個爛泥搽瞎子個眼睛，等其話，⁷ 「爾到西羅亞池裏去澆澆。」（西羅亞就是「差來個」介解說。）其就去澆，轉來已經看見了。

⁸ Ling-sô-kô teng su-djöng k'en-kyin gyi z hah-ngæn cü-kwu ziu wô, “Keh ky'i feh-z zo-leh læ-kæn t'ao-væn cü-kwu ma?”⁹ Yiu-teh-go wô, “Z gyi:” yiu-teh-go wô, “Siang-mao siang-ziang.” Gyi-zi wô, “Z ngô.”¹⁰ Gyi-lah teng gyi wô, “Ng-go ngæn-tsing dza k'æ-fah-go?”¹¹ Gyi we-teh wô, “Yiu ih-go Nying kyiao-leh Yiæ-su, diao-leh na-nyi, djô ngô ngæn-tsing, teng ngô wô, Hao tao Si-lo-üô dzi-li ky'i gyiang: ngô tseo-ky'i, ih gyiang ziu k'en-kyin-de.”¹² Gyi-lah teng gyi wô, “Keh-go Nying 'ah-li læ-kæn?” Gyi wô, “Ngô feh hyiao-teh.”

⁸ 鄰舍家等素常看見其是瞎眼主顧就話：「箇豈弗是坐勒來間討飯主顧嗎？」⁹ 有得個話：「是其。」有得個話：「相貌相像。」其自話：「是我。」¹⁰ 其拉等其話：「爾個眼睛咋開發個？」¹¹ 其回答話：「有一個人叫勒耶穌，調勒爛泥，搽我眼睛，

等我話，好到西羅亞池裏去澆。我走去，一澆就看見了。」¹² 其拉等其話：「箇個人何裏來間？」其話：「我弗曉得。」

¹³ Keh yi-zin z hah-ngæn cü-kwu, gyi-lah ta-leh gyi ky'i kyin Fah-li-sæ nyi. ¹⁴ Yiæ-su diao na-nyi k'æ gyi ngæn-tsing keh nyih z en-sih-nyih. ¹⁵ Keh-tsao Fah-li-sæ nyi meng gyi dza k'en-kyin-go. Gyi teng gyi-lah wô, “Gyi pô na-nyi djô læ ngô ngæn-tsing; ngô ky'i gyiang-gyiang, næn-kæn k'en-kyin-de.” ¹⁶ Keh-sing Fah-li-sæ nyi yiu-teh-go wô, “Keh-go Nying feh siu en-sih-nyih, feh-z dzong Jing-ming ka læ-go;” yiu-teh-go wô, “Ze-nying dza neng-keo tso keh-cü-ka jing-tsih ni?” gyi-lah ziu dô-kô tsang-leng. ¹⁷ Yi teng hah-ts wô, “Gyi kyi-jün k'æ ng-go ngæn-tsing, ng wô Gyi z dza-go?” Gyi wô, “Gyi z-go sin-cü-nying.”

¹³ 箇以前是瞎眼主顧，其拉帶勒其去見法利賽人。¹⁴ 耶穌調爛泥開其眼睛箇日是安息日。¹⁵ 箇遭法利賽人問其咋看見個。其等其拉話：「其把爛泥搽來我眼睛，我去澆澆，難間看見了。」¹⁶ 箇星法利賽人有得個話：「箇個人弗守安息日，弗是從神明介來個。」有得個話：「罪人咋能夠做箇株介神蹟呢？」其拉就大家爭論。¹⁷ 又等瞎子話：「其既然開爾個眼睛，爾話其是咋個？」其話：「其是個先知人。」

¹⁸ Yiu-t'a ny ing feh siang-sing gyi z hah-ts i-liang-go, teng-tao eo gyi do-nying læ, meng gyi-lah wô, ¹⁹ “Keh z ng-lah-go ng-ts, ziu-z ng-lah wô sang-c'ih z hah-ngæn go ma? næn-kæn dza k'en-kyin-go?” ²⁰ Gyi do-nying we-teh gyi-lah, wô, “Keh z ah-lah ng-ts, ah-lah hyiao-teh-go; gyi sang-c'ih z hah-ngæn, ah-lah yia hyiao-teh-go: ²¹ gyi næn-kæn dza k'en-kyin-go ah-lah feh hyiao-teh, jü k'æ gyi ngæn-tsing ah-lah yia feh hyiao-teh: gyi yi-kying dz ing-nying-tsiang-da, ng-lah hao ky'i meng gyi; gyi-zi-go z-ken zi we wô-go.”

¹⁸ 猶太人弗相信其是瞎子醫亮個，等到謳其大人來，問其拉話，¹⁹ 「箇是爾拉個兒子，就是爾拉話生出是瞎眼個嗎？難間咋看見個？」²⁰ 其大人回答其拉，話：「箇是阿拉兒子，阿拉曉得個，其生出是瞎眼，阿拉也曉得個。²¹ 其難間咋看見個阿拉弗曉得，誰開其眼睛阿拉也弗曉得。其已經成人長大，爾拉好去問其，其自個事幹自會話個。」

²² Gyi do-nying kōng keh-go shih-wô, z we-leh p'ô Yiu-t'a ny ing-we Yiu-t'a ny ing yi-kying iah-hao, jü-ko yiu ny ing ny ing-djôh Yiæ-su z Kyi-toh, pih iao ken-c'ih jü-we-dông. ²³ Keh-lah gyi do-nying wô, “Gyi yi-kying dz ing-nying-tsiang-da, hao ky'i meng gyi-zi.”

²² 其大人講箇個說話，是爲了怕猶太人。因爲猶太人已經約好，如果有人認着耶穌是基督，必要趕出聚會堂。²³ 箇拉其大人

話：「其已經成人長大，好去問其自。」

²⁴ *Fah-li-sæ nyi* yi eo keh zin-deo z hah-ngæn cü-kwu læ, teng gyi wô, “Ng hao kwe yüong-wô peh Jing-ming; ah-lah hyiao-teh keh-go Nying z ze-nying.” ²⁵ Gyi we-teh wô, “Gyi z ze-nying feh-z ze-nying, ngô feh hyiao-teh: ngô z-go hah-ts, næn-kæn we k'en-kyin, keh ih-yiang z ngô hyiao-teh-go.”

²⁴ 法利賽人又謳箇前頭是瞎眼主顧來，等其話：「爾好歸榮華撥神明，阿拉曉得箇個人是罪人。」²⁵ 其回答話：「其是罪人弗是罪人，我弗曉得。我是個瞎子，難間會看見，箇一樣是我曉得個。」

²⁶ Gyi-lah yi teng gyi wô, “Gyi teng ng tso-soh-go z-ken? Dza k'æ ng-go ngæn-tsing?” ²⁷ Gyi we-teh gyi-lah wô, “Ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko, ng-lah feh t'ing: dza-we iao tsæ t'ing-meng ni? Næn-dao ng-lah yia iao tso Gyi-go meng-du?”

²⁶ 其拉又等其話：「其等爾做啥個事幹？咋開爾個眼睛？」²⁷ 其回答其拉話：「我已經等爾拉話過，爾拉弗聽。咋會要再聽聞呢？難道爾拉也要做其個門徒？」

²⁸ Gyi-lah ziū zôh-mô gyi, wô, “Ng z Gyi-go meng-du; ah-lah z Mo-si-go meng-du. ²⁹ Jing-ming kông peh Mo-si t'ing, z ah-lah hyiao-teh-go: dæn-z keh-go Nying z 'ah-li læ ah-lah feh hyiao-teh.”

²⁸ 其拉就鑿罵其，話：「爾是其個門徒，阿拉是摩西個門徒。」

²⁹ 神明講撥摩西聽，是阿拉曉得個。但是箇個人是何裏來阿拉弗曉得。」

³⁰ Gyi we-teh gyi-lah wô, “Gyi we k'æ ngô-go ngæn-tsing, ng-lah wa feh hyiao-teh Gyi z 'ah-li læ-go, keh tao hyi-gyi-go! ³¹ Ah-lah hyiao-teh Jing-ming z feh t'ing ze-nying-go tao-kao; ziah-z nyin yiu gyin-sing, i Gyi-go ts-i tso, z we t'ing gyi. ³² Dzong k'æ-bih yi-læ m̄-teh t'ing-meng yiu nyin k'æ sang-dzing hah-ts-go ngæn-tsing. ³³ Keh-go Nying ziah feh-z dzong Jing-ming ka læ, Gyi ih-ngæn tu feh neng-keo tso.” ³⁴ Gyi-lah ing-ky'i, wô, “Ng 'o-jün z ze-nyih li-hyiang sang-c'ih-læ-go, wa iao kao-hyüing ah-lah ma?” Ziu [1]ken gyi c'ih.

³⁰ 其回答其拉話：「其會開我個眼睛，爾拉還弗曉得其是何裏來個，箇倒稀奇個！³¹ 阿拉曉得神明是弗聽罪人個禱告，若是人有虔心，依其個旨意做，是會聽其。³² 從開闢以來嘸得聽聞有人開生成瞎子個眼睛。³³ 箇個人若弗是從神明介來，其一眼都弗能夠做。」³⁴ 其拉應起，話：「爾和然是罪孽裏向生出來個，還要教訓阿拉嗎？」就趕其出^[1]。

[1] 'Ôh wô, ken-c'ih jü-we-döng: K'en I'e. 10. 或話，趕出聚會堂。看 I'e. 10.

³⁵ YIÆ-SU t'ing-meng gyi peh gyi-lah ken-c'ih-de; ziu zing-djôh gyi, teng gyi wô, “Ng siang-sing Jing-ming-go Ng-ts feh?” ³⁶ Gyi we-teh wô, “Cü, jü z Jing-ming-go Ng-ts, hao peh ngô siang-sing Gyi?” ³⁷ Yiæ-su teng gyi wô, “Ng yi-kying k'en-kyin Gyi de; teng ng læ-tong kóng-go Cü-kwu ziu-z.” ³⁸ Gyi wô, “Cü, ngô siang-sing-de.” Ze-siu ziu pa Gyi.

³⁵ 耶穌聽聞其撥其拉趕出了，就尋着其，等其話：「爾相信神明個兒子弗？」³⁶ 其回答話：「主，誰是神明個兒子，好撥我相信其？」³⁷ 耶穌等其話：「爾已經看見其了，等爾來東講個主顧就是。」³⁸ 其話：「主，我相信了。」隨手就拜其。

³⁹ Yiæ-su wô, “Ngô we-leh p'un-tön-go z-ken tao keh shü-kæn-zōng læ, s-teh m̄-teh k'en-kyin-go cü-kwu we k'en-kyin, k'en-kyin-go cü-kwu fæn-cün we tso hah-ts.”

³⁹ 耶穌話：「我爲了判斷個事幹到箇世間上來，使得喰得看見個主顧會看見，看見個主顧反轉會做瞎子。」

⁴⁰ Yiu kyi-go Fah-li-sæ ny ing bōng-pin læ-tong-go, t'ing-meng keh-go shih-wô, ziu teng Gyi wô, “Næn-dao ah-lah yia z hah-ts ma?”
⁴¹ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ng-lah ziah z hah-ts, feh we yiu ze: næn-kæn ng-lah wô k'en-kyin-go; keh-lah ng-lah-go ze dzing-gyiu læ-tih.

⁴⁰ 有幾個法利賽人旁邊來東個，聽聞箇個說話，就等其話：
「難道阿拉也是瞎子嗎？」⁴¹ 耶穌等其拉話：「爾拉若是瞎子，弗會有罪。難間爾拉話看見個，箇拉爾拉個罪仍舊來的。」

I'e. X.

“Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Feh dzong gyi meng ka tseo-tsing yiang-gyin-li, dzong bih-c'ü ka t'iao-tsing-ky'i cü-kwu, z-go zeh-nying gyiang-dao.² Dzong meng-li ka tseo-tsing-ky'i cü-kwu z k'en-yiang-go nyding.³ Kwun-meng-go we k'æ *meng* peh gyi; yiang we t'ing-c'ih gyi sing-ing; gyi yia we eo zi-go yiang-go ming-z, ling gyi-lah c'ih.⁴ Zi-go yiang fōng-c'ih-ts, gyi-zi tseo læ zin-deo; keh-sing yiang, ing-we nyding-teh gyi-go sing-ing, tu keng-djōh gyi:⁵ feh we keng-djōh sang-deo nyding, tsih we to-bi gyi; ing-we feh nyding-teh sang-deo nyding-go sing-ing.”⁶ Yiæ-su kōng keh-go pi-fōng peh gyi-lah t'ing: gyi-lah feh hyiao-teh Gyi læ-tih kōng-go z dza-go.

「我真真話向爾拉道，弗從其門介走進羊圈裏，從別處介跳進去主顧，是個賊人強盜。² 從門裏介走進去主顧是看羊個人。³ 管門個會開門撥其，羊會聽出其聲音，其也會謳自個羊個名字，領其拉出。⁴ 自個羊放出仔，其自走來前頭，箇星羊，因為認得其個聲

音，都跟着其。⁵ 弗會跟着生頭人，只會躲避其，因爲弗認得生頭人個聲音。」⁶ 耶穌講箇比方撥其拉聽。其拉弗曉得其來的講個是咋個。

⁷ Yiæ-su yi teng gyi-lah wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Ngô ziu-z yiang-go Meng.⁸ Væn-pah sin-jü Ngô læ-go cü-kwu, tu z zeh-nying gyang-dao: yiang z feh t'ing gyi-lah.⁹ Ngô z-go Meng: væn-pah dzong Ngô ka tseo-tsing-go, we teh-djôh kyiu, yia hao tsing-tsing-c'ih-c'ih, teh-djôh ts'ing-ts'ao.¹⁰ Zeh z tæn-tsih t'eo-dao, sah-loh, ts'ao-mih læ-go: Ngô læ, z s-teh yiang yiu weh-ming, ping-ts'ia weh-zông kô weh.

⁷ 耶穌又等其拉話：「我真真話向爾拉道，我就是羊個門。⁸ 凡百先如我來個主顧，都是賊人強盜。羊是弗聽其拉。⁹ 我是個門。凡百從我介走進個，會得着救，也好進進出出，得着青草。¹⁰ 賊是單只偷盜，殺戮，抄滅來個。我來，是使得羊有活命，並且活上加活。

¹¹ “Ngô z keh ting hao k'en-yiang-go Nying: keh ting hao k'en-yiang-go Cü-kwu we t'i keh-sing yiang sô-c'ih Zi-go sing-ming.¹² Feh-z k'en-yiang cü-kwu, yiang yia feh-z gyi-zi-go, z-go kwu-læ-go yüong-nying, gyi k'en-kyin za-lông ih læ, we ky'i-diao yiang, dao-tseo; za-lông ziu we t'a yiang ky'üoh, pô 'o-dziao tu ken-sæn.¹³ Kwu-læ-go

nying we dao-tseo; ing-we gyi z kwu-læ-go, yia feh kwu-djôh yiang.¹⁴ Ngô z keh ting hao k'en-yiang-go Nying: Ngô z nying-teh Zi-go *yiang*, Ngô-go *yiang* yia nying-teh Ngô;¹⁵ tsing-ziang Ah-tia nying-teh Ngô, Ngô nying-teh Ah-tia ka: ping-ts'ia Ngô we t'i keh-sing *iang* sô-c'ih Zi-go sing-ming.¹⁶ Ngô wa yiu *iang*, z feh læ dông-deo *iang-gyin-li*; keh-sing Ngô yia ky'iah-leh ling gyi læ, gyi-lah yia we t'ing Ngô-go sing-ing; tsiang-læ we tso ih-dziao-sang, ih-go k'en-yiang-go Nying.¹⁷ Ah-tia sô-yi æ-sih Ngô, z ing-we Ngô sô-c'ih Zi-go sing-ming, s-teh Ngô hao voh gyi cün-læ.¹⁸ Ngô-go sing-ming m-nying we deh-leh-ky'i, z Ngô-zi sô-c'ih-go. Ngô yiu sô-c'ih sing-ming go neng-ken, yia yiu voh gyi cün-læ-go neng-ken. Keh-go 'ao-ling z Ngô dzong Ah-tia ka tsih-djôh-go."

¹¹ 「我是箇頂好看羊個人。箇頂好看羊個主顧會替箇星羊捨出自個性命。¹² 弗是看羊主顧，羊也弗是其自個，是個僱來個傭人，其看見豺狼一來，會棄掉羊，逃走，豺狼就會拖羊喫，把和潮都趕散。¹³ 僱來個人會逃走，因為其是僱來個，也弗顧着羊。¹⁴ 我是箇頂好看羊個人。我是認得自個羊，我個羊也認得我，¹⁵ 正像阿爹認得我，我認得阿爹介。並且我會替箇星羊捨出自個性命。¹⁶ 我還有羊，是弗來蕩頭羊圈裏，箇星我也卻勒領其來，其拉也會聽我個聲音，將來會做一潮生，一個看羊個人。¹⁷ 阿爹所以愛惜我，是因為我捨出自個性命，使得我好復其轉來。¹⁸ 我個性命嘸人會奪勒去，

是我自捨出個。我有捨出性命個能幹，也有復其轉來個能幹。箇個號令是我從阿爹介接着個。」

¹⁹ We-leh keh-sing shih-wô Yiu-t'a ny ing yi tsang-leng. ²⁰ Nen-cong yiu hyü-to ny ing wô, "Gyi z kyü vu-tih-de, yi fah-tin-go; dza-we ky'i t'ing Gyi?" ²¹ Yiu-teh-go wô, "Keh feh-z kyü vu-tih go shih-wô: kyü næn-dao we k'æ hah-ts-go ngæn-tsing ma?"

¹⁹ 爲了箇星說話猶太人又爭論。²⁰ 內中有許多人話：「其是鬼附的了，又發癲個，咋會去聽其？」²¹ 有得個話：「箇弗是鬼附的個說話。鬼難道會開瞎子個眼睛嗎？」

²² YIÆ-LU-SAH-LENG Siu-din tsih-k'eng, z-'eo tong-t'in, ²³ Yiæ-su læ sing-din, Sô-lo-meng-go lông-oh-li, læ-kæn tseo. ²⁴ Yiu-t'a ny ing ziu yü-long-læ, teng Gyi wô, "Ng iao long-leh ah-lah sing-kwô-liang-dziang tao kyi-z? Ng ziah z Kyi-toh, hao ming-tông-tông wô hyiang ah-lah dao."

²² 耶路撒冷修殿節肯，時候冬天，²³ 耶穌來聖殿，所羅門個廊屋裏，來間走。²⁴ 猶太人就圍攏來，等其話：「爾要弄勒阿拉心掛兩腸到幾時？爾若是基督，好明當當話向阿拉道。」

²⁵ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, "Ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko, ng-lah feh siang-sing. Ngô k'ao-djôh Ngô Ah-tia-go ming-deo sô tso-go z-ken, keh-sing z tso Ngô-go te-tsing: ²⁶ dæn-z ng-lah feh siang-

sing, ing-we feh-z Ngô-go yiang, ziang Ngô teng ng-lah sô wô ka.²⁷
Ngô-go yiang we t'ing Ngô-go sing-ing, Ngô ny ing-teh gyi-lah, gyi-lah
yia keng-djôh Ngô;²⁸ Ngô s-peh gyi-lah üong-yün weh-ming, gyi-lah
üong-yün feh we mih-diao, dzong Ngô-go siu-li yia m-nying neng-keo
deh-leh-ky'i.²⁹ Keh s *yang* peh Ngô go Ah-tia z pi væn-pah wa do;
dzong Ngô Ah-tia siu-li m-nying neng-keo deh-leh-ky'i.³⁰ Ngô teng
Ah-tia z ih-ko-sang."

²⁵ 耶穌回答其拉話：「我已經等爾拉話過，爾拉弗相信。我靠着我阿爹個名頭所做個事幹，箇星是做我個對證。²⁶ 但是爾拉弗相信，因為弗是我個羊，像我等爾拉所話介。²⁷ 我個羊會聽我個聲音，我認得其拉，其拉也跟着我，²⁸ 我賜撥其拉永遠活命，其拉永遠弗會滅掉，從我個手裏也嘸人能夠奪勒去。²⁹ 箇賜羊撥我個阿爹是比凡百還大，從我阿爹手裏嘸人能夠奪勒去。³⁰ 我等阿爹是一個生。」

³¹ Keh-tsao Yiu-t'a ny ing yi do zah-deo iao k'ang Gyi.³² Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, "Ngô vong Ah-tia-go 'ao-ling tso hyü-to hao z-ken peh ng-lah k'en ko; ng-lah we-leh 'ah-li ih-ying do-leh zah-deo iao k'ang Ngô?"³³ Yiu-t'a ny ing we-teh Gyi wô, "Ah-lah do zah-deo k'ang Ng, feh-z we-leh hao z-ken; z we-leh sih-doh-go shih-wô; ing-we Ng z-go ny ing, we Zi sön Zi z Jing-ming."³⁴ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, "Ng-

lah lih-fah *shü-li* ky'i feh-z sia-tih wô, 'Ngô eo ng-lah z jing-ming?' [S. 82. 6.]³⁵ Keh-sing tsih-djôh Jing-ming-go 'ao-ling cü-kwu ziah eo gyi-lah z jing-ming, (ping-ts'ia Sing-shü-go shih-wô z ts'ah-feh-diao-go,)
³⁶ 'o-hwông Ah-tia sô tseng-ky'i, ts'a tao shü-kæn-zông læ-go Cü-kwu, Zi wô, 'Ngô z Jing-ming-go Ng-ts; ng-lah dza-we wô Ngô z kông sih-doh shih-wô ni?³⁷ Ngô ziah-z feh tso Ah-tia-go z-ken, hao-vong siang-sing Ngô:³⁸ ziah-z læ-tih tso, ng-lah ziu-z feh siang-sing Ngô, yia kæ siang-sing keh-sing z-ken; peh ng-lah hao hyiao-teh hao siang-sing, Ah-tia z dzæ-ü Ngô, Ngô z dzæ-ü Ah-tia."

³¹ 箇遭猶太人又馱石頭要搘其。³² 耶穌回答其拉話：「我奉阿爹個號令做許多好事幹撥爾拉看過，爾拉爲了何裏一樣馱勒石頭要搘我？」³³ 猶太人回答其話：「阿拉馱石頭搘爾，弗是爲了好事幹，是爲了亵瀆個說話，因爲爾是個人，會自算自是神明。」³⁴ 耶穌回答其拉話：「爾拉律法書裏豈弗是寫的話，『我謳爾拉是神明？』」[S. 82. 6.]³⁵ 箇星接着神明個號令主顧若謳其拉是神明，（並且聖書個說話是拆弗掉個，）³⁶ 何況阿爹所尊起，差到世間上來個主顧，自話，『我是神明個兒子，』爾拉咋會話我是講亵瀆說話呢？³⁷ 我若是弗做阿爹個事幹，好留相信我。³⁸ 若是來的做，爾拉就是弗相信我，也該相信箇星事幹，撥爾拉好曉得好相信，阿爹是在於我，我是在於阿爹。」

³⁹ Keh-tsao gyi-lah yi iao-siang k'ô Gyi; *Yiæ-su t'eh-c'ih gyi-lah siu-li, ky'i-de.*

³⁹ 箇遭其拉又要想柯其，耶穌脫出其拉手裏，去了。

⁴⁰ Gyi yi tao Iah-dæn 'o-nga, Iah-'en 'ang si-li ky'i-deo go di-fōng; læ keh-deo deng-lôh. ⁴¹ Yiu hyü-to ny ing tao Gyi u-sen læ, ziu wô, "Iah-'en ih-yiang jing-tsih tu m-neh tso-ko: tsih-yiu Iah-'en kông-tao keh-go Nying shih-wô kyü-tang-kyü tu z jih-we-go." ⁴² Læ keh-deo ziu yiu hyü-to ny ing siang-sing Gyi.

⁴⁰ 其又到約但河外，約翰行洗禮起頭個地方，來箇頭庵落。⁴¹ 有許多人到其烏碎來，就話：「約翰一樣神蹟都嚫得做過。只有約翰講到箇個人說話句打句都是實惠個。」⁴² 來箇頭就有許多人相信其。

I'e. XI.

YIU ih-go ny ing sang bing, *ming-z kyiao-leh Lah-sah-lu, z c'ih læ Pah-da-nyi, ziu-z Mô-li-üô teng Mô-li-üô tsi-me Mô-da-go hyiang-ts'eng.* ² (Ziu-z do hyiang-yiu djô-djô Cü *Yiæ-su*, pô zi-go deo-fah k'a-k'a Gyi-go kyiah keh-go Mô-li-üô, z gyi-go hyüong-di Lah-sah-lu sang-

bing-kæn.)³ Keh liang tsı-me ziu ts'a nying ky'i kyin Yiæ-su, z-ka wô, “Cü, Ng sô æ-sih-go cü-kwu yiu bing.”

有一個人生病，名字叫勒拉撒路，是出來伯大尼，就是馬利亞等馬利亞姊妹馬大個鄉村。²（就是駛香油搽搽主耶穌，把自個頭髮揩揩其個腳箇個馬利亞，是其個兄弟拉撒路生病間。）³箇兩姊妹就差人去見耶穌，是介話：「主，爾所愛惜個主顧有病。」

⁴ Yiæ-su t'ing-meng, ziu wô, “Keh-go bing feh-z zing-ts-ü si, z we-leh Jing-ming-go yüong-wô, s-teh Jing-ming-go Ng-ts we-leh keh-go bing hao teh-djôh yüong-wô.”

⁴ 耶穌聽聞，就話：「箇個病弗是甚至於死，是爲了神明個榮華，使得神明個兒子爲了箇個病好得着榮華。」

⁵ Yiæ-su æ-sih Mô-da, teng gyi tsı-me, teng Lah-sah-lu.

⁵ 耶穌愛惜馬大，等其姊妹，等拉撒路。

⁶ Kyi-jün t'ing-meng gyi yiu bing, ziu læ keh-deo deng-zōng liang nyih:⁷ 'eo-deo teng meng-du wô, “Ah-lah tsæ hao tao Yiu-t'a di-fông ky'i.”⁸ Meng-du teng Gyi wô, “Fu-ts, gying-læ Yiu-t'a nying iao-siang do zah-deo k'ang Ng, Ng wa iao tao keh-deo ky'i ma?”⁹ Yiæ-su we-teh wô, “Nyih-li ky'i feh-z yiu jih-nyi tin-cong ma? nying ziah-z nyih-li læ-kæn tseo, feh we pæn-tih, ing-we k'en-kyin shü-kæn-zōng-go

liang-kwōng: ¹⁰ ziah-z yia-tao læ-kæn tseo, z we pæn-tih, ing-we gyi
m̄-teh liang-kwōng.”

⁶ 既然聽聞其有病，就來箇頭庵上兩日。⁷ 後頭等門徒話：「阿拉再好到猶太地方去。」⁸ 門徒等其話：「夫子，近來猶太人要想
馱石頭搘爾，爾還要到箇頭去嗎？」⁹ 耶穌回答話：「日裏豈弗是有十二點鐘嗎？人若是日裏來間走，弗會攤跌，因為看見世間上個亮光。¹⁰ 若是夜到來間走，是會攤跌，因為其喚得亮光。」

¹¹ Keh-go shih-wô kōng-hao, 'eo-deo teng gyi-lah wô, “Ah-lah beng-yiu Lah-sah-lu kw'eng-joh-de; Ngô ky'i eo gyi diao-kao.” ¹² Meng-du wô, “Cü, gyi ziah-z kw'eng-joh, tao we hao-gyi.” ¹³ Yiæ-su-go shih-wô z ts-tin gyi si: gyi-lah dao-z wô en-en-jün-jün kw'eng-joh-kæn. ¹⁴ Keh-tsao Yiæ-su ming-tōng-tōng teng gyi-lah wô, “Lah-sah-lu z si-de. ¹⁵ We-leh ng-lah-go yün-kwu Ngô hwun-hyi feh læ keh-deo, steh ng-lah hao siang-sing. Næn-kæn, ah-lah hao tao gyi u-dōng ky'i.”
¹⁶ To-mô, kyiao-leh Ti-t'u-mô, ziu teng dong-de meng-du wô, “Ah-lah yia hao ky'i, teng Gyi dô-kô si.”

¹¹ 箇個說話講好，後頭等其拉話：「阿拉朋友拉撒路睺熟了。我去謳其調覺。」¹² 門徒話：「主，其若是睺熟，倒會好其。」¹³ 耶穌個說話是指點其死。其拉道是話安安然然睺熟間。¹⁴ 箇遭耶穌明當當等其拉話：「拉撒路是死了。¹⁵ 爲了爾拉個緣故我歡喜弗來

箇頭，使得爾拉好相信。難間，阿拉好到其烏蕩去。」¹⁶ 多馬，叫勒低土馬，就等同隊門徒話：「阿拉也好去，等其大家死。」

¹⁷ Yiæ-su tao-leh keh-deo, gyi læ veng-mo-li yi-kying s nyih de. ¹⁸ Keh Pah-da-nyi z teng Yiæ-lu-sah-leng siang-gying, da-iah ts'ô loh-li lu: ¹⁹ yiu hyü-to Yiu-t'a nyding tao Mô-da teng Mô-li-üô u-dông læ-kæn, we-leh gyi-lah hyüong-di-go z-ken iao en-vä gyi. ²⁰ Mô-da t'ing-meng Yiæ-su læ-de, ziu ky'i nyding-tsih Gyi: Mô-li-üô dzing-gyiu oh-li zo-kæn.

¹⁷ 耶穌到了箇頭，其來墳墓裏已經四日了。 ¹⁸ 箇伯大尼是等耶路撒冷相近，大約差六里路。 ¹⁹ 有許多猶太人到馬大等馬利亞烏蕩來間，爲了其拉兄弟個事幹要安慰其。 ²⁰ 馬大聽聞耶穌來了，就去迎接其。 馬利亞仍舊屋裏坐間。

²¹ Mô-da teng Yiæ-su wô, “Cü, Ng ziah-z dông-deo læ-tong, ngô-go hyüong-di ve si-go. ²² Dæn-z ngô hyiao-teh, Ng ziu-z næn-kæn ze-bin iao gyiu Jing-ming soh-si, Jing-ming tu we s-peh Ng.” ²³ Yiæ-su teng gyi wô, “Ng-go hyüong-di we tsæ bô-ky'i-læ.” ²⁴ Mô-da teng Gyi wô, “Ngô hyiao-teh tao mah-go nyih-ts weh-cün-læ z-'eo gyi we bô-ky'i-læ.” ²⁵ Yiæ-su teng gyi wô, “Tsæ bô-ky'i-læ, teng weh-ming, ziu-z Ngô: siang-sing Ngô cü-kwu, ziu-z si, yi we weh-go; ²⁶ væn-pah weh-tong-go, siang-sing Ngô cü-kwu, üong-yün feh we si. Keh-go shih-wô

ng siang-sing feh?”²⁷ Mô-da teng Gyi wô, “Cü, z-go: ngô siang-sing Ng z Kyi-toh, Jing-ming-go Ng-ts, tông-kæ tao shü-kæn-zông læ go Cü-kwu.”

²¹ 馬大等耶穌話: 「主， 爾若是蕩頭來東， 我個兄弟擔死個。」

²² 但是我曉得， 爾就是難間隨便要求神明啥西， 神明都會賜撥爾。」²³ 耶穌等其話: 「爾個兄弟會再爬起來。」²⁴ 馬大等其話: 「我曉得到末個日子活轉來時候其會爬起來。」²⁵ 耶穌等其話: 「再爬起來， 等活命， 就是我。相信我主顧， 就是死， 又會活個。」

²⁶ 凡百活東個， 相信我主顧， 永遠弗會死。箇個說話爾相信弗？」

²⁷ 馬大等其話: 「主， 是個。我相信爾是基督， 神明個兒子， 當該到世間上來個主顧。」

²⁸ Keh-sing shih-wô kông-hao, ziu ky'i t'eo-bun eo gyi-go ts-i-me Mô-li-üô, z-ka wô, “Sin-sang læ-de, læ-kæn eo ng.”²⁹ Mô-li-üô ih t'ing-meng, kw'a-kw'a lih-ky'i-læ, ziu tao Yiæ-su u-sen ky'i.³⁰ Keh-go z-'eo Yiæ-su wa m-neh tseo-tsing hyiang-ts'eng, wa læ Mô-da nyings-tsih Gyi go u-dông læ-kæn.³¹ Keh-sing teng Mô-li-üô dô-kô læ oh-lô læ-tih en-ƿe gyi go Yiu-t'a nyings, k'en-kyin Mô-li-üô kw'a-kw'a lih-ky'i-læ tseo-c'ih-ky'i, ziu keng-leh ky'i, z-ka wô, “Gyi tao veng-deo ky'i k'oh ky'i.”

²⁸ 箇星說話講好，就去偷伴謳其個姊妹馬利亞，是介話：「先生來了，來間謳爾。」²⁹ 馬利亞一聽聞，快快立起來，就到耶穌烏碎去。³⁰ 箇個時候耶穌還喫得走進鄉村，還來馬大迎接其個烏蕩來間。³¹ 箇星等馬利亞大家來屋落來的安慰其個猶太人，看見馬利亞快快立起來走出去，就跟勒去，是介話：「其到墳頭去哭去。」

³² Mô-li-üô tseo tao Yiæ-su u-sen, ih k'en-kyin ziu p'oh-tao Gyi-go kyiah-'ô, z-ka wô, “Cü, Ng ziah-z dông-deo læ-tong, ngô-go hyüong-di ve si-go.” ³³ Yiæ-su k'en-kyin Mô-li-üô læ-tih k'oh, wa-yiu dong-de læ-go Yiu-t'a ny ing yia læ-tih k'oh, ziu sông-sing-siang næn-ko, z-ka wô, ³⁴ “Ng-lah en gyi læ 'ah-li?” Gyi-lah wô, “Cü, læ k'en.” ³⁵ Yiæ-su ngæn-li c'ih-de. ³⁶ Yiu-t'a ny ing ziu wô, “Ts'ia-k'en Gyi dza-go æ-sih gyi.” ³⁷ Nen-cong yiu-teh-go wô, “Gyi z we k'æ hah-ts-go ngæn-tsing, næn-dao feh neng-keo s-teh keh-go ny ing feh si ma?”

³² 馬利亞走到耶穌烏碎，一看見就撲倒其個腳下，是介話：「主，爾若是蕩頭來東，我個兄弟殮死個。」³³ 耶穌看見馬利亞來的哭，還有同隊來個猶太人也來的哭，就傷心相難過，是介話，³⁴ 「爾拉安其來何裏？」其拉話：「主，來看。」³⁵ 耶穌眼淚出了。³⁶ 猶太人就話：「且看其咋個愛惜其。」³⁷ 內中有得個話：「其是會開瞎子個眼睛，難道弗能夠使得箇個人弗死嗎？」

³⁸ Yiæ-su yi sông-sing-siang, tseo tao veng-deo. *Veng z-go di-yüih, yiu ih-kw'e zah-deo kæ-kæn.* ³⁹ Yiæ-su wô, "Zah-deo do-ko-ts." Si-go cü-kwu tsi-me Mô-da teng Gyi wô, "Cü, yi-kying yiu ky'i-mi; ing-we yiu s nyih de." ⁴⁰ Yiæ-su teng gyi wô, "Ngô næn-dao m-neh teng ng wô-ko, ng ziah-z siang-sing, we k'en-kyin Jing-ming-go yüong-wô?" ⁴¹ Gyi-lah ziu do-ko si-nying tsông-kæn u-sen keh-kw'e zah-deo.

³⁸ 耶穌又傷心相，走到墳頭。墳是個地穴，有一塊石頭蓋間。

³⁹ 耶穌話：「石頭馱過仔。」死個主顧姊妹馬大等其話：「主，已經有氣味。因爲有四日了。」⁴⁰ 耶穌等其話：「我難道嚜得等爾話過，爾若是相信，會看見神明個榮華？」⁴¹ 其拉就馱過死人葬間烏碎箇塊石頭。

Yiæ-su ngæn-tsing dæ-ky'i, z-ka wô, "Ah-tia, Ng kyi-jün t'ing Ngô, Ngô zia-zia Ng." ⁴² Ngô hyiao-teh Ng z-djöng t'ing Ngô; peh-ko we-leh dön-ky'ün lih-tong keh-dziao nyding ka kông, hao peh gyi-lah siang-sing z Ng ts'a Ngô læ-go." ⁴³ Keh-sing shih-wô kông-hao, ziu do-do sing-hyiang eo, z-ka wô, "Lah-sah-lu, tseo-c'ih-læ." ⁴⁴ Si-go cü-kwu ziu tseo-c'ih-læ; siu kyiah yiu mô-pu tsah-tih, min-k'ong yiu siu-kying pao-tih. Yiæ-su teng gyi-lah wô, "Ka-k'æ-ts, peh gyi ky'i."

耶穌眼睛抬起，是介話：「阿爹，爾既然聽我，我謝謝爾。⁴² 我曉得爾時常聽我。不過爲了團圈立東箇潮人介講，好撥其拉相信

是爾差我來個。」⁴³ 箇星說話講好，就大大聲響謳，是介話：「拉撒路，走出來。」⁴⁴ 死個主顧就走出來。手腳有麻布紮的，面孔有手巾包的。耶穌等其拉話：「解開仔，撥其去。」

⁴⁵ Tao Mô-li-üô u-sen læ, k'en-kyin Yiæ-su tso-go z-ken keh-sing Yiu-t'a ny ing, gyi-lah yiu hyü-to siang-sing Gyi. ⁴⁶ Nen-cong yiu-sing tao Fah-li-sæ ny ing u-sen, pô. Yiæ-su tso-go z-ken t'ong-cü gyi-lah.

⁴⁵ 到馬利亞烏碎來，看見耶穌做個事幹箇星猶太人，其拉有許多相信其。⁴⁶ 內中有星到法利賽人烏碎，把耶穌做個事幹通知其拉。

⁴⁷ Keh-sing tsi-s-deo teng Fah-li-sæ ny ing ziu jü-long kong-we, z-ka wô, “Keh-go Nying tso hyü-to jing-tsих, ah-lah dza long-fah? ⁴⁸ Ziah-z 'eo Gyi z-ka, cong-nying tu we siang-sing Gyi; Lo-mô ny ing ziu we læ mih-diao ah-lah di-föng, lo-liah ah-lah pah-sing.” ⁴⁹ Nen-cong yiu ih-go ny ing kyiao-leh Kæ-üô-fah, z keh nyin tso tsi-s-deo, gyi teng gyi-lah wô, “Ng-lah ih-ngæn feh hyiao-teh; ⁵⁰ wa feh ts'eng-tao, ih-go? ny ing we-leh pah-sing si, s-teh 'eh-koh feh we mih-diao, z ah-lah-go ih-cü.” ⁵¹ Keh-kyü shih-wô feh-z dzong gyi-zi ka kông: peh-ko keh nyin tso tsi-s-deo, gyi kông sin-cü shih-wô, wô Yiæ-su iao we-leh keh-go pah-sing si; ⁵² yia feh tæn-tsих we-leh keh-go pah-sing, wa iao siu-

jih-long keh-sing sən-k'æ-kæn Jing-ming-go ng-nô, peh gyi-lah tso ih-ko-sang.

⁴⁷ 箇星祭司頭等法利賽人就聚攏公會，是介話：「箇個人做許多神蹟，阿拉咋弄法？⁴⁸ 若是候其是介，衆人都會相信其。羅馬人就會來滅掉阿拉地方，擄掠阿拉百姓。」⁴⁹ 內中有一個人叫勒該亞法，「是箇年做祭司頭，其等其拉話：『爾拉一眼弗曉得。⁵⁰ 還弗忖到，一個人爲了百姓死，使得合國弗會滅掉，是阿拉個益處。』⁵¹ 箇句說話弗是從其自介講。不過箇年做祭司頭，其講先知說話，話耶穌要爲了箇個百姓死。⁵² 也弗單只爲了箇個百姓，還要收拾攏箇星散開間神明個兒囡，撥其拉做一個生。

⁵³ Dzong keh nyih yi-'eo, gyi-lah ziu siang-liang iao long-sah Yiæ-su. ⁵⁴ Keh-lah Yiæ-su feh tsæ læ Yiu-t'a nying cong-nyiang ming-tōng-tōng tseo; z li-k'æ keh-deo tao kw'ōng-iæ siang-gying-go di-fōng, tseo-tsing ih-go zing-li kyiao-leh Yi-fah-lin; ziu teng meng-du tæn-kôh keh-deo.

⁵³ 從箇日以後，其拉就商量要弄煞耶穌。⁵⁴ 箇拉耶穌弗再來猶太人中央明當當走。是離開箇頭到曠野相近個地方，走進一個城裏叫勒以法蓮，就等門徒耽擱箇頭。

⁵⁵ Yiu-t'a nying-go Yü-yüih-tsih siang-gying-de: tsih-k'eng-go zin-deo yiu hyü-to nying dzong hyiang-'ô zōng Yiæ-lu-sah-leng ky'i, iao

long zi kyih-zing.⁵⁶ Gyi-lah læ-kæn zing Yiæ-su, lih læ sing-din-li dô-kô læ-tih wô, “Ng-lah dza ts'eng? Gyi we feh læ siu tsih-k'eng ve?”⁵⁷ Keh-sing tsi-s-deo teng Fah-li-sæ ny ing yi-kying c'ih 'ao-ling, wô ziah yiu ny ing hyiao-teh Gyi-go 'ô-lôh, yüong læ t'ong-cü, hao peh gyi-lah ky'i k'ô Gyi.

⁵⁵ 猶太人個逾越節相近了。節肯個前頭有許多人從鄉下上耶路撒冷去，要弄自潔淨。 ⁵⁶ 其拉來間尋耶穌，立來聖殿裏大家來的話：「爾拉咋付？其會弗來守節肯贍？」 ⁵⁷ 箇星祭司頭等法利賽人已經出號令，話若有人曉得其個下落，用來通知，好撥其拉去柯其。

I'e. XII.

YÜ-YÜIH-TSIH-GO loh nyih zin-deo, Yiæ-su tao Pah-da-nyi læ, ziu-z keh si-go Lah-sah-lu Yiæ-su peh gyi weh-cün-læ cü-kwu-go u-döng.² Læ keh-deo bæn-tsiu peh Yiæ-su ky'üoh; Mô-da læ-kæn tông-dzih; teng Gyi dong-zih-go cü-kwu Lah-sah-lu yia dzæ-nen.

逾越節個六日前頭，耶穌到伯大尼來，就是箇死個拉撒路耶穌撥其活轉來主顧個烏蕩。² 來箇頭辦酒撥耶穌喫，馬大來間當值，等其同席個主顧拉撒路也在內。

³ Mô-li-üô do ih-kying ting hao ting kyü-go hyiang-yiu læ djô Yiæ-su-go kyiah, yi pô zi-go deo-fah k'a Gyi-go kyiah; mun-kæn oh-lô ziu p'eng-hyiang-de. ⁴ Yiu ih-go meng-du, z-go Kyüô-liah nyding, Si-meng-go ng-ts, Yiu-da, ziu-z 'eo-deo iao ma-diao Sin-sang cü-kwu, gyi wô, ⁵ "Keh-go hyiang-yiu 'o-feh ky'i ma sæn-jih-liang nyding-ts, feng peh gyüong-nyding?" ⁶ Gyi kông keh-kyü shih-wô, bing-fi iao kwu-djôh gyüong-nyding; ing-we z-go zeh-nyding, dzin-dæ z gyi do-tih-go, k'ông-tih-go *nyding-ts peh-djông* iao t'eo-go. ⁷ Yiæ-su wô, "Ts'ia ze gyi: gyi k'ông keh-go hyiang-yiu, z we-leh Ngô en-tsông nyih-ts-go yüong-dziang. ⁸ Ing-we ng-lah yiu gyüong-nyding dziang-t'ong dô-kô læ-tong; dæn-z mě-teh Ngô dziang-t'ong læ-tong."

³ 馬利亞馱一斤頂好頂貴個香油來搽耶穌個腳，又把自個頭髮揩其個腳，滿間屋落就噴香了。⁴ 有一個門徒，是個加略人，西門個兒子，猶大，就是後頭要賣掉先生主顧，其話，⁵ 「箇個香油何弗去賣三十兩銀子，分撥窮人？」⁶ 其講箇句說話，並非要顧着窮人。因為是個賊人，錢袋是其馱的個，园的個銀子不常要偷個。⁷ 耶穌話，「且隨其，其园箇個香油，是爲了我安葬日子個用場。⁸ 因爲爾拉有窮人長通大家來東，但是嚥得我長通來東。」

⁹ Yiu ih-do-dziao Yiu-t'a nyding teh-cü Yiæ-su keh-deo læ-kæn, ziu læ, feh tæn-tsих we-leh Yiæ-su Zi, ping-ts'ia iao k'en Yiæ-su peh

gyi dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ go Lah-sah-lu.¹⁰ Dæn-z
keh-sing tsı-s-deo tang-sön lin Lah-sah-lu yia iao long-sah:¹¹ ing-we
yiu: hyü-to Yiu-t'a nyiing we-leh gyi ky'i siang-sing Yiæ-su.

⁹ 有一大潮猶太人得知耶穌箇頭來間，就來，弗單只爲了耶穌
自，並且要看耶穌撥其從死人中央活轉來個拉撒路。¹⁰ 但是箇星祭
司頭打算連拉撒路也要弄煞。¹¹ 因爲有許多猶太人爲了其去相信耶
穌。

¹² Di-nyi nyih, læ siu tsih-k'eng keh-do-dziao nyiing, t'ing-meng
Yiæ-su tao Yiæ-lu-sah-leng læ-de,¹³ ziu do tsao-jü-go ô-ts, tseo-c'ih-
læ nyiing-tsih Gyi, hyiang-hyiang læ-tih eo, “O-sæn-nah! k'ao-djôh Cü
ming-deo læ-go Yi-seh-lih Wông-ti, z ing-kæ coh-tsæn-go!”¹⁴ Yiæ-su
zing-djôh ih-p'ih siao-li, ziu gyi-zông-ky'i, ziang Shü-li sia-tih wô,¹⁵
“Shing-go nön, hao-vong p'ô; ng-go Wông-ti gyi-leh ih-p'ih siao-li læ-
de.” [Sk. 9. 9.]¹⁶ Keh-sing z-ken Gyi meng-du ky'i-ts'u feh ming-bah:
teng-tao Yiæ-su ziu yüong-wô ts-'eo, dzæ-s kyi-teh yiu keh-go shih-wô
sia-tih ts-tin Gyi, yia yiu keh-sing z-ken teng Gyi tso-ko.

¹² 第二日，來守節肯箇大潮人，聽聞耶穌到耶路撒冷來了，¹³
就馱棗樹個檻枝，走出來迎接其，響響來的謳，「和散囉！靠着主
名頭來個以色列皇帝，是應該祝讚個！」¹⁴ 耶穌尋着一匹小驢，就
騎上去，像書裏寫的話，¹⁵ 「郇個因，好留怕。爾個皇帝騎勒一匹

小驢來了。」 [Sk. 9. 9.]¹⁶ 箇星事幹其門徒起初弗明白。等到耶穌受榮華之後，纔始記得有箇個說話寫的指點其，也有箇星事幹等其做過。

¹⁷ *Yiæ-su eo Lah-sah-lu tseo-c'ih veng-mo, peh gyi dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ, keh-go z-'eo dô-kô læ-tong-go keh-pæn ny ing læ-tih tso te-tsing.* ¹⁸ *Sô-yi keh-dziao ny ing ky'i ny ing-tsih Gyi, ing-we t'ing-meng Gyi yiu keh-go jing-tsih tso-ko.* ¹⁹ *Fah-li-sæ ny ing dô-kô læ-tih wô, "Ts'ia-k'en, ng-lah z bah-lih-lih læ-tih tang-sön: 'en-t'in-'ô tu keng-djôh Gyi de."*

¹⁷ 耶穌謳拉撒路走出墳墓，撥其從死人中央活轉來，箇個時候大家來東個箇班人來的做對證。¹⁸ 所以箇潮人去迎接其，因爲聽聞其有箇個神蹟做過。¹⁹ 法利賽人大家來的話，「且看，爾拉是白力力來的打算。咸天下都跟着其了。」

²⁰ *TÔNG tsih-k'eng z-'eo zôn-g-læ pa li-pa go cü-kwu yiu-sing Hyi-lah ny ing:* ²¹ *gyi-lah tao Kyüô-li-li-go Pah-sæ-da ny ing Fi-lih u-dông, teng gyi wô, "Sin-sang, ah-lah iao kyin-kyin Yiæ-su."* ²² *Fi-lih ziу ky'i t'ong-cü En-teh-lih; En-teh-lih teng Fi-lih yi ky'i t'ong-cü Yiæ-su.*

²⁰ 當節肯時候上來拜禮拜個主顧有星希臘人。²¹ 其拉到加利利個伯賽大人腓力烏蕩，等其話，「先生，阿拉要見見耶穌。」²² 腓

力就去通知安得烈，安得烈等腓力又去通知耶穌。

²³ Yiæ-su we-teh gyi-lah, wô, “Nying-go Ng-ts ziu yüong-wô go z-’eo yi-kying tao-de. ²⁴ Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Ih-lih mah, ziah-z feh tih-lôh di-yang-li si, dzing-gyiu z ih-lih: ziah-z si, we pao-c’ih hyü-to lih-su læ. ²⁵ Æ-sih zi-go sing-ming cü-kwu, *fæn-cün* we sông-diao gyi; læ keh-go shü-kæn-zông k’en-ky’ing zi-go sing-ming cü-kwu, *fæn-cün* we pao-djün gyi tao üong-yün weh-ming. ²⁶ Ziah yiu ny ing voh-z Ngô, kæ keng-djôh Ngô; Ngô læ-kæn-go u-sen, voh-z Ngô cü-kwu, yia we læ-kæn: ziah yiu ny ing voh-z Ngô, Ah-tia we k’en-djong gyi. ²⁷ Yin-dzæ Ngô-go sing næn-ko; Ngô kæ dza wô-fah? Ah-tia, kyi Ngô min-diao keh-go z-’eo. Dæn-z Ngô z deh-we tao keh-go z-’eo læ-go. ²⁸ Ah-tia, yüong-wô Zi-go ming-deo.” Ziu dzong t’in yiu sing-hyiang c’ih-læ, z-ka wô, “Ngô yi-kying yüong-wô Ngô-go ming-deo ko-de, yia we tsæ yüong-wô gyi.”

²³ 耶穌回答其拉，話，「人個兒子受榮華個時候已經到了。 ²⁴ 我真真話向爾拉道，一粒麥，若是弗跌落地垟裏死，仍舊是一粒。若是死，會爆出許多粒數來。²⁵ 愛惜自個性命主顧，反轉會喪掉其；來箇個世間上看輕自個性命主顧，反轉會保全其到永遠活命。²⁶ 若有人服侍我，該跟着我。我來間個烏碎，服侍我主顧，也會來間。若有人服侍我，阿爹會看重其。²⁷ 現在我個心難過。我該咋話

法？阿爹，救我免掉箇個時候。但是我是特爲到箇個時候來個。²⁸
阿爹，榮華自個名頭。」就從天有聲響出來，是介話，「我已經榮
華我個名頭過了，也會再榮華其。」

²⁹ Bōng-pin lih-tong keh-dziao ny ing t'ing-meng, ziu wô, “Dzæ-s
hyiang-le-ko-de:” yiu-teh-go wô, “Z t'in-s teng Gyi kông.” ³⁰ Yiæ-su
ing-ky'i, wô, “Keh-go sing-hyiang feh-z we-leh Ngô, z we-leh ng-lah
læ-go. ³¹ P'un-tön keh shü-kæn-zông z-'eo yin-dzæ tao-de: shü-kæn-
zông-go cü-tsæ yin-dzæ iao ken-c'ih-de. ³² Wa-yiu Ngô, ziah-z dzong
di-ying ka di-ky'i, ziu we la cong-nying tao Ngô u-sen læ.” ³³ Yiæ-su
kông keh-kyü shih-wô, z ts-tin Gyi-zi tsiang-læ iao dza-go si-fah.

²⁹ 旁邊立東箇潮人聽聞，就話，「纔始響雷過了。」有得個
話，「是天使等其講。」³⁰ 耶穌應起，話，「箇個聲響弗是爲了
我，是爲了爾拉來個。³¹ 判斷箇世間上時候現在到了。世間上個主
宰現在要趕出了。³² 還有我，若是從地咩介提起，就會拉衆人到我
烏碎來。」³³ 耶穌講箇句說話，是指點其自將來要咋個死法。

³⁴ Keh-dziao ny ing we-teh Gyi wô, “Ah-lah t'ing-meng lih-fah
shü-li wô Kyi-toh we üong-yün læ-tong: Ng dza-we wô, Nying-go Ng-
ts pih iao di-zông-ky'i? Keh Nying-go Ng-ts z jü?” ³⁵ Yiæ-su teng gyi-
lah wô, “Liang-kwông wa-yiu ih-zông teng ng-lah dô-kô læ-tong. Ng-
lah ts'ing yiu keh-go liang-kwông læ-tong, hao tseo lu, k'ong-p'ô heh-

en ling-djôh ng-lah: tseo en-lu go cü-kwu feh hyiao-teh tao 'ah-li ky'i.

³⁶ Ng-lah ts'ing yiu liang-kwông læ-tong, hao siang-sing keh-go Liang-kwông, s-teh ng-lah hao tso kwÔng-ming-go nyung." Yiæ-su keh-sing shih-wô kÔng-hao, ziu ky'i, m-neh peh gyi-lah k'en-kyin de.

³⁴ 箇潮人回答其話，「阿拉聽聞律法書裏話基督會永遠來東。爾昨會話，人個兒子必要提上去？箇人個兒子是誰？」³⁵ 耶穌等其拉話，「亮光還有一晌等爾拉大家來東。爾拉趁有箇個亮光來東，好走路，恐怕黑暗領着爾拉。走暗路個主顧弗曉得到何裏去。³⁶ 爾拉趁有亮光來東，好相信箇個亮光，使得爾拉好做光明個人。」耶穌箇星說話講好，就去，嚦得撥其拉看見了。

³⁷ Se-tsih læ gyi-lah min-zin yiu ka hyü-to jing-tsih tso-ko, gyi-lah wa feh siang-sing Gyi: ³⁸ s-teh sin-cü Yi-sæ-üô shih-wô yiu yiao-nyiæn, z-ka wô, "Cü," yiu jü siang-sing ah-lah-go sing-sih? yiu jü k'en-kyin Cü-go siu-kwang hyin-c'ih-læ?" [Y. 53. 1.] ³⁹ Sô-yi gyi-lah feh neng-keo siang-sing, ing-we Yi-sæ-üô yi wô, ⁴⁰ "Gyi long-leh gyi-lah ngæn-tsing hah, long-leh gyi-lah sing ngang; s-teh gyi-lah ngæn-tsing ve k'en-kyin, sing-li ve ming-bah, yi feh we we-sing-cün-i, peh Ngô i gyi-lah hao." [Y. 6. 1.] ⁴¹ Keh-sing shih-wô z Yi-sæ-üô, k'en-kyin Yiæ-su yüong-wô, tin-djôh Gyi kÔng-go z-'eo, sô wô-go. ⁴² Se-tsih z-ka, ziu-z keh-sing kwun-fu yia yiu hyü-to siang-sing Gyi; tsih-z we-leh Fah-li-

sæ nyng-go yün-kwu feh tsiao-jing, k'ong-p'ô ken-c'ih jü-we-dông.⁴³
Ing-we gyi-lah z hwun-hyi nyng-go ts'ing-tsæn, wa ko-jü Jing-ming-
go ts'ing-tsæn.

³⁷ 雖即來其拉面前有介許多神蹟做過，其拉還弗相信其。³⁸ 使得先知以賽亞說話有效驗，是介話，「主，有誰相信阿拉個信息？有誰看見主個手梗顯出來？」[Y. 53. 1.]³⁹ 所以其拉弗能夠相信，因爲以賽亞又話，⁴⁰ 「其弄勒其拉眼睛瞎，弄勒其拉心硬。使得其拉眼睛睞看見，心裏睞明白，又弗會回心轉意，撥我醫其拉好。」[Y. 6. 1.]⁴¹ 箇星說話是以賽亞，看見耶穌榮華，點着其講個時候，所話個。⁴² 雖即是介，就是箇星官府也有許多相信其。只是爲了法利賽人個緣故弗招認，恐怕趕出聚會堂。⁴³ 因爲其拉是歡喜人個稱讚，還過如神明個稱讚。

⁴⁴ Yiæ-su hyiang-hyiang eo, z-ka wô, "Væn-pah siang-sing Ngô, feh-z siang-sing Ngô, z siang-sing ts'a Ngô læ Cü-kwu:⁴⁵ k'en-kyin Ngô, yia z k'en-kyin ts'a Ngô læ Cü-kwu.⁴⁶ Ngô tao! shü-kæn-zông læ, z-go liang-kwông, s-teh væn-pah siang-sing Ngô cü-kwu feh we deng læ heh-en li-hyiang.⁴⁷ Ziah yiu nyng t'ing-meng Ngô-go shih-wô wa feh siang-sing, Ngô feh ding gyi ze: ing-we Ngô feh-z læ ding shü-kæn-zông-go ze, z kyi shü-kæn-zông læ-go.⁴⁸ Ky'i-diao? Ngô, feh ziu Ngô-go shih-wô cü-kwu, yiu ih-go we ding gyi ze, ziu-z Ngô sô

kōng-ko-go dao-li, tao mah-go nyih-ts gyi we ding gyi ze.⁴⁹ Ing-we Ngô feh-z Zi c'ih cü-i kōng-go, z ts'a Ngô læ Ah-tia feng-fu Ngô kæ dza kōng dza wô-go:⁵⁰ Ngô yia hyiao-teh Gyi-go feng-fu z üong-yün weh-ming. Keh-lah Ngô læ-tih kōng-go, z tsiao Ah-tia wô hyiang Ngô dao ka kōng-go."

⁴⁴ 耶穌響謳，是介話，「凡百相信我，弗是相信我，是相信差我來主顧。⁴⁵ 看見我，也是看見差我來主顧。⁴⁶ 我到世間上來，是個亮光，使得凡百相信我主顧弗會庵來黑暗裏向。⁴⁷ 若有人聽聞我個說話還弗相信，我弗定其罪。因為我弗是來定世間上個罪，是救世間上來個。⁴⁸ 棄掉我，弗受我個說話主顧，有一個會定其罪，就是我所講過個道理，到末個日子其會定其罪。⁴⁹ 因為我弗是自出主意講個，是差我來阿爹吩咐我該咋講咋話個。⁵⁰ 我也曉得其個吩咐是永遠活命。箇拉我來的講個，是照阿爹話向我道介講個。」

I'e. XIII.

YÜ-YÜIH tsih-k'eng-go zin-deo, Yiæ-su hyiao-teh Gyi li-k'æ shü-kæn-zōng tao Ah-tia u-sen ky'i-go z-'eo tao-de, Gyi-zi-go nying læ shü-kæn-zōng læ-tong-go, *ih-hyiang æ-sih gyi-lah*, *ih-dzih tao ti yia æ-sih gyi-lah*.² Yia-væn læ-tong ky'üoh-go z-'eo, (*mo-kwe yi-kying ying-*

dong Kyüô-liah nying Si-meng-go *ng-ts* Yiu-da-go sing, s-teh gyi madiào Yiæ-su;) ³ Yiæ-su se-tsih *hyiao-teh* Ah-tia yiu væn-veh kao-dæ Gyi siu-li, *hyiao-teh* z dzong Jing-ming ka c'ih-læ, yia z tao Jing-ming ka ky'i; ⁴ dzong ky'üoh-væn *u-sen* bô-ky'i-læ, t'eh-diao i-zông, do-leh siu-kying *kyiao* læ sing-pin; ⁵ keh-tsao *kyiah-dong-li* tsi-leh shü, gyiang meng-du-go *kyiah*, yi yüong *kyiao-tih-go* siu-kying k'a-k'a gyi.

逾越節肯個前頭，耶穌曉得其離開世間上到阿爹烏碎去個時候到了，其自個人來世間上來東個，一向愛惜其拉，一直到底也愛惜其拉。²夜飯來東喫個時候，（魔鬼已經引動加略人西門個兒子猶大個心，使得其賣掉耶穌；）³耶穌雖即曉得阿爹有萬物交代其手裏，曉得是從神明介出來，也是到神明介去；⁴從喫飯烏碎爬起來，脫掉衣裳，馱勒手巾繳來身邊；⁵箇遭腳桶裏齒勒水，澆門徒個腳，又用繳的個手巾揩揩其。

⁶ Tao-leh Si-meng Pe-teh-go *u-sen*, Pe-teh ziu teng Gyi wô, “Cü, Ng soh iao gyiang ngô-go *kyiah*?”⁷ Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ngô læ-tih tso-go, ng næn-kæn feh *hyiao-teh*, 'eo-deo we *hyiao-teh-gyi*.”⁸ Pe-teh teng Gyi wô, “Ng üong feh k'o-yi gyiang ngô-go *kyiah*.” Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ngô ziah feh gyiang ng, ng teng Ngô m-veng.”⁹ Si-meng Pe-teh teng Gyi wô, “Cü, feh tæn-tsih ngô-go *kyiah*, wa-yiu siu teng deo.”¹⁰ Yiæ-su teng gyi wô, “Nyüoh gyiang-ko-liao cü-kwu tsih-siao gyiang

kyiah, gyi z weng-sing ken-zing: ng-lah yia z ken-zing, peh-ko m-neh long-tsong.”¹¹ Gyi hyiao-teh iao ma Gyi diao cü-kwu z jü, keh-lah wô, “M-neh long-tsong ken-zing.”

⁶ 到了西門·彼得個烏碎，彼得就等其話：『主， 爾啥要澆我個腳？』⁷ 耶穌回答其話：『我來的做個， 爾難間弗曉得， 後頭會曉得其。』⁸ 彼得等其話：『爾永弗可以澆我個腳。』耶穌回答其話：『我若弗澆爾， 爾等我嘸分。』⁹ 西門·彼得等其話：『主， 弗單只我個腳， 還有手等頭。』¹⁰ 耶穌等其話：『肉澆過了主顧只消澆腳， 其是渾身乾淨。爾拉也是乾淨， 不過嘸得攏總。』¹¹ 其曉得要賣其掉主顧是誰， 箇拉話：『嘸得攏總乾淨。』

¹² *Yiæ-su gyiang-hao gyi-lah-go kyiah, c'ün-hao Zi-go i-zōng, ziutœ zo-long, z-ka wô, “Ngô dzæ-s teng ng-lah tso-ko-go, ng-lah hyiao-teh feh?*¹³ *Ng-lah ts'ing-hwu Ngô z Sin-sang, z Cü; ng-lah-go shih-wô yia feh ts'o, ing-we Ngô z-go.*¹⁴ *Ka-ni Ngô, z-go Cü, z-go Sin-sang, ziah-z gyiang ng-lah-go kyiah, ng-lah-go kyiah yia kæ dô-kô gyiang-læ-gyiang-ky'i.*¹⁵ *Ngô yiu ih-go pông-yiang peh ng-lah k'en, hao peh ng-lah ky'i tso, ziang Ngô teng ng-lah tso-ko ih-yiang-go.*¹⁶ *Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Nu-boh m-neh do-jü gyi cü-nying-kô; ts'a-læ-go yia m-neh do-jü ts'a gyi læ cü-kwu.*¹⁷ *Ng-lah ziah-z hyiao-teh keh-sing z-ken, ka ky'i tso, ziу yiu foh-ky'i.*¹⁸ *Ngô læ-tih wô-go, feh-z*

ts-tin ng-lah long-tsong; Ngô sô t'iao-shün-go cü-kwu Ngô hyiao-teh-go: peh-ko iao s-teh Sing-shü yiu yiao-nyiæn, z-ka wô, ‘Teng Ngô dô-kô ky'üoh væn go cü-kwu t'iao-ky'i kyiah-'eo-keng læ t'ih Ngô.’ [S. 41. 9.]¹⁹ [1] Næn-kæn, keh-go z-ken feh-zing tso-dzing zin-deo, Ngô sin wô hyiang ng-lah dao; teng-tao z-ken tso-dzing ts-'eo s-teh ng-lah hao siang-sing Ngô z jü.²⁰ Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Væn-pah tsih-ziu Ngô sô ts'a-ky'i-go cü-kwu, ziu-z tsih-ziu Ngô; tsih-ziu Ngô, ziu-z tsih-ziu ts'a Ngô læ Cü-kwu.”

¹² 耶穌澆好其拉個腳，穿好自個衣裳，就再坐攏，是介話：『我纔始等爾拉做過個，爾拉曉得弗？¹³ 爾拉稱呼我是先生，是主。爾拉個說話也弗錯，因爲我是個。¹⁴ 介呢我，是個主，是個先生，若是澆爾拉個腳，爾拉個腳也該大家澆來澆去。¹⁵ 我有一個榜樣撥爾拉看，好撥爾拉去做，像我等爾拉做過一樣個。¹⁶ 我真真話向爾拉道，奴僕嚦得大如其主人家。差來個也嚦得大如差其來主顧。¹⁷ 爾拉若是曉得箇星事幹，介去做，就有福氣。¹⁸ 我來的話個，弗是指點爾拉攏總。我所挑選個主顧我曉得個。不過要使得聖書有效驗，是介話，『等我大家喫飯個主顧挑起腳後跟來踢我。』[S. 41. 9.]¹⁹ 難間^[1]，箇個事幹弗會做成前頭，我先話向爾拉道。等到事幹做成之後使得爾拉好相信我是誰。²⁰ 我真真話向爾拉道，凡百接受我所差去個主顧，就是接受我。接受我，就是接受差我來主顧。』

[1] 'Ôh wô, dzong-ts'-eo. 或話，從此以後。（原註）

²¹ Yiæ-su kông-hao keh-sing shih-wô, sing-li ziu næn-ko, tso te-tsing z-ka wô, “Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah cong-nyiang yiu ih-go iao ma-diao Ngô.” ²² Meng-du ziu dô-kô ng k'en ngô, ngô k'en ng; ts'eng-feh-c'ih Gyi læ-tih wô jü. ²³ Yiu ih-go meng-du gæ-djôh Yiæ-su hyüong-kwun-deo ky'üoh-væn, z Yiæ-su sô æ-sih-go cü-kwu; ²⁴ Si-meng Pe-teh cü-pô kyüih-kyüih, iao gyi meng Yiæ-su z wô jü. ²⁵ Gyi ziu gæ-tao Yiæ-su-go hyüong-kwun-deo, teng Gyi wô, “Cü, z jü?” ²⁶ Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ngô [1]weng ping di peh gyi cü-kwu, ziu-z.” Ziu weng ih-ngæn ping, di peh Kyüô-liah nyding Si-meng-go ng-ts Yiu-da.

²¹ 耶穌講好箇星說話，心裏就難過，做對證是介話：『我真真話向爾拉道，爾拉中央有一個要賣掉我。』²² 門徒就大家爾看我，我看爾。忖弗出其來的話誰。²³ 有一個門徒戤着耶穌胸腕頭喫飯，是耶穌所愛惜個主顧。²⁴ 西門·彼得嘴巴蹶蹶，要其問耶穌是話誰。²⁵ 其就戤到耶穌個胸腕頭，等其話：『主，是誰？』²⁶ 耶穌回答其話：『我搵餅遞撥其主顧，就是。』就搵一眼餅，遞撥加略人西門個兒子猶大。

[1] Weng ping; yiu-teh fæn weng ih-yiang tong-si. 搵餅，有得翻搵一樣東西。

（原註）

²⁷ Keh-go ping *tsih-ziu* ts-‘eo, Sah-dæn ziu jih-tsing gyi sing-li. Yiæ-su teng gyi wô, “Ng sô tso-go, tso-leh kw‘a-tin.” ²⁸ Dong-zih-go cü-kwu m-nying hyiao-teh Gyi we-leh soh-go z-ken teng gyi kōng keh-kyü shih-wô: ²⁹ yiu-sing, ing-we dzin-dæ z Yiu-da do-tih-go, dao-z Yiæ-su eo gyi ky‘i ma ko-tsih yüong-go tong-si; ‘ôh-tsia do-tin dong-din peh gyüong-nying.

²⁷ 簡個餅接受之後，撒但就入進其心裏。耶穌等其話：『爾所做個，做勒快點。』²⁸ 同席個主顧喰人曉得其爲了啥個事幹等其講箇句說話。²⁹ 有星，因爲錢袋是猶大馱的個，道是耶穌誼其去買過節用個東西。或者馱點銅鈿撥窮人。

²⁹ Yiu-da tsih-ziu-leh keh-go ping, lih-k‘eh ziu tseo-c‘ih-de: *keh-go* z-‘eo z yia-tao.

³⁰ 猶大接受了箇個餅，立刻就走出了。箇個時候是夜到。

³¹ *YIU-DA* tseo-c‘ih-ts, Yiæ-su ziu wô, “Næn-kæn Nying-go Ng-ts yiu yüong-wô, Jing-ming dzæ-ü Gyi yia yiu yüong-wô. ³² Jing-ming ziah-z dzæ-ü Gyi yiu yüong-wô, yia we dzæ-ü Zi yüong-wô Nying-go Ng-ts, ping-ts‘ia lih-k‘eh we yüong-wô Gyi. ³³ Ngô siao-nying, Ngô wa-yiu ih-zōng teng ng-lah dô-kô læ-tong. Ng-lah tsiang-læ we zing Ngô; ziang Ngô *zin-deo* wô hyiang Yiu-t‘a nyding dao, ‘Ngô ky‘i-go u-sen ng-lah feh neng-keo tao,’ Ngô næn-kæn yia wô hyiang ng-lah dao. ³⁴ Ngô

keh-tsao c'ih ih-go sing 'ao-ling peh ng-lah, iao ng-lah dô-kô siang-æ; tsing-ziang Ngô æ-sih ng-lah, iao ng-lah yia z-ka dô-kô siang-æ. ³⁵ Ng-lah ziah dô-kô siang-æ, cong-nying ziu we hyiao-teh ng-lah z Ngô-go meng-du.”

³¹ 猶大走出仔，耶穌就話：『難間人個兒子有榮華，神明在於其也有榮華。³² 神明若是在於其有榮華，也會在於自榮華人個兒子，並且立刻會榮華其。³³ 我小人，我還有一晌等爾拉大家來東。爾拉將來會尋我。像我前頭話向猶太人道，『我去個烏碎爾拉弗能夠到。』我難間也話向爾拉道。³⁴ 我箇遭出一個新號令撥爾拉，要爾拉大家相愛。正像我愛惜爾拉，要爾拉也是介大家相愛。³⁵ 爾拉若大家相愛，衆人就會曉得爾拉是我個門徒。』

³⁶ Si-meng Pe-teh teng Gyi wô, “Cü, Ng iao tao 'ah-li ky'i?” Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ngô ky'i-go u-dông, ng yin-dzæ feh neng-keo keng Ngô; 'eo-deo z we keng Ngô.” ³⁷ Pe-teh teng Gyi wô, “Cü, ngô dza-we næn-kæn feh neng-keo keng Ng? Ngô we-leh Ng, ziu-z sing-ming yia we ky'i-diao.” ³⁸ Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ng we-leh Ngô we ky'i-diao sing-ming ma? Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao, Kyi feh-zing di-go zin-deo, ng we sæn-tsao feh tsiao-jing Ngô.”

³⁶ 西門·彼得等其話：『主，爾要到何裏去？』耶穌回答其話：『我去個烏蕩，爾現在弗能夠跟我。後頭是會跟我。』³⁷ 彼得等其

話：『主，我咋會難間弗能夠跟爾？我爲了爾，就是性命也會棄掉。』³⁸ 耶穌回答其話：『爾爲了我會棄掉性命嗎？我真真話向爾道，雞弗曾啼個前頭，爾會三遭弗招認我。』」

I'e. XIV.

“Ng-lah-go sing-li hao-vong næn-ko: hao siang-sing Jing-ming, yia hao siang-sing Ngô.² Ngô Ah-tia-go oh-lô yiu hyü-to vông-ts læ-kæn; ziah-z mĕ-teh, Ngô tsong sin wô hyiang ng-lah dao-de: Ngô ky'i we-leh ng-lah be-bæn u-sen.³ Ngô ziah-z ky'i we-leh ng-lah be-bæn u-sen, pih-ding tsæ læ, tsih ng-lah tao Ngô u-sen ky'i; s-teh Ngô sô læ-kæn-go u-sen ng-lah yia hao læ-kæn.⁴ Ngô ky'i-go u-sen ng-lah hyiao-teh-go, gyi-go lu yia hyiao-teh-go.”

「爾拉個心裏好劄難過。好相信神明，也好相信我。² 我阿爹個屋落有許多房子來間，若是喰得，我總先話向爾拉道了。我去爲了爾拉備辦烏碎。³ 我若是去爲了爾拉備辦烏碎，必定再來，接爾拉到我烏碎去。使得我所來間個烏碎爾拉也好來間。⁴ 我去個烏碎爾拉曉得個，其個路也曉得個。」

⁵ To-mô teng Gyi wô, “Cü, Ng ky'i-go u-sen ah-lah feh hyiao-teh; dza neng-keo hyiao-teh gyi lu ni?”⁶ Yiæ-su teng gyi wô, “Ngô z-go lu,

z-go tsing dao-li, z-go weh-ming: ziah feh-z dzong Ngô, m-nying hao tao Ah-tia u-sen ky'i. ⁷ Ng-lah ziah-z nying-teh Ngô, z-jün yia nying-teh Ngô Ah-tia: dzong-kying-yi-'eo ng-lah z nying-teh Gyi, ping-ts'ia yi-kying k'en-kyin Gyi ko-de.”

⁵ 多馬等其話：「主，爾去個烏碎阿拉弗曉得，咋能夠曉得其路呢？」⁶ 耶穌等其話：「我是個路，是個真道理，是個活命。若弗是從我，喺人好到阿爹烏碎去。⁷ 爾拉若是認得我，自然也認得我阿爹。從今以後爾拉是認得其，並且已經看見其過了。」

⁸ Fi-lih teng Gyi wô, “Cü, peh ah-lah k'en-kyin Ah-tia, ziu keo-de.” ⁹ Yiæ-su teng gyi wô, “Fi-lih, Ngô ka-sing nyih-ts teng ng-lah dô-kô læ-tong, ng wa we feh nying-teh Ngô ma? K'en-kyin Ngô, ziu-z k'en-kyin Ah-tia; ka-ni, ng dza-we wô, ‘Peh ah-lah k'en-kyin Ah-tia.’ ¹⁰ Ng næn-dao feh siang-sing Ngô z dzæ-ü Ah-tia, Ah-tia dzæ-ü Ngô? Ngô teng ng-lah læ-tih kông-go shih-wô, feh-z dzong Ngô-zi ka kông-go; deng læ Ngô sing-zông go Ah-tia, z Gyi læ-tih tso keh-sing z-ken.

⁸ 腓力等其話：「主，撥阿拉看見阿爹，就夠了。」⁹ 耶穌等其話：「腓力，我介星日子等爾拉大家來東，爾還會弗認得我嗎？看見我，就是看見阿爹。介呢，爾咋會話，『撥阿拉看見阿爹。』」¹⁰ 爾難道弗相信我是在於阿爹，阿爹在於我？我等爾拉來的講個說

話，弗是從我自介講個。庵來我身上個阿爹，是其來的做箇星事幹。

¹¹ “Ngô z dzæ-ü Ah-tia, Ah-tia dzæ-ü Ngô, keh-go shih-wô yüong siang-sing Ngô: ziah feh-z ka, hao we-leh keh-sing tso-go z-ken siang-sing Ngô. ¹² Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Siang-sing Ngô cü-kwu, Ngô sô tso-go z-ken gyi tsiang-læ yia iao tso, ping-ts'ia do-jü keh-sing z-ken yia iao tso; ing-we Ngô tao Ngô Ah-tia u-sen ky'i. ¹³ Ng-lah k'ao-djôh Ngô-go ming-deo ze-bin iao gyiu soh-si, Ngô we tso-dzing, s-teh Ah-tia dzæ-ü Ng-ts yiu yüong-wô. ¹⁴ Ziah-z k'ao-djôh Ngô-go ming-deo iao gyiu soh-si, Ngô-zi we tso-dzing.

¹¹ 「我是在於阿爹，阿爹在於我，箇個說話用相信我。若弗是介，好爲了箇星做個事幹相信我。¹² 我真真話向爾拉道，相信我主顧，我所做個事幹其將來也要做，並且大如箇星事幹也要做。因爲我到我阿爹烏碎去。¹³ 爾拉靠着我個名頭隨便要求啥西，我會做成，使得阿爹在於兒子有榮華。¹⁴ 若是靠着我個名頭要求啥西，我自會做成。

¹⁵ “Ng-lah ziah-z æ-kying Ngô, yüong pao-siu Ngô-go 'ao-ling. ¹⁶ Ngô we gyiu Ah-tia, Gyi ziu we s-peh ng-lah wa-yiu ih-go Pao-kô Cü-kwu, hao üong-yün teng ng-lah dô-kô deng-tong: ¹⁷ ziu-z tsing dao-li-go Sing-Ling; shü-kæn-zông sô feh neng-keo tsih-ziu-go, ing-we k'en

Gyi feh-kyin, yia feh nying-teh Gyi; ng-lah z nying-teh Gyi go, ing-we
Gyi z teng ng-lah dô-kô deng-tong, yia we læ ng-lah sing li-hyiang.¹⁸
Ngô feh we eo ng-lah *ziang* m-tia-m-nyiang ka læ-tong: Ngô we tao
ng-lah u-sen læ.¹⁹ Tsæ z ih-zôn, shü-kæn-zôn feh we k'en-kyin
Ngô; ng-lah z we k'en-kyin Ngô: ing-we Ngô z weh-tong, ng-lah yia we
weh-tong.²⁰ Tao keh-go nyih-ts, ng-lah we hyiao-teh Ngô z dzæ-ü
Ngô Ah-tia, ng-lah dzæ-ü Ngô, Ngô? dzæ-ü ng-lah.²¹ Yiu Ngô-go 'ao-
ling læ-tih yi pao-siu gyi go cü-kwu, ziu-z æ-kying Ngô: æ-kying Ngô
cü-kwu, Ngô Ah-tia we æ-sih gyi, Ngô yia we æ-sih gyi, we hyin-c'ih
Ngô-zi peh gyi k'en."

¹⁵ 「爾拉若是愛敬我，用保守我個號令。¹⁶ 我會求阿爹，其就會賜撥爾拉還有一個保家主顧，好永遠等爾拉大家庵東。¹⁷ 就是眞道理個聖靈。世間上所弗能夠接受個，因爲看其弗見，也弗認得其。爾拉是認得其個，因爲其是等爾拉大家庵東，也會來爾拉心裏向。¹⁸ 我弗會謳爾拉像喫爹喫娘介來東。我會到爾拉烏碎來。¹⁹ 再是一晌，世間上弗會看見我。爾拉是會看見我。因爲我是活東，爾拉也會活東。²⁰ 到箇個日子，爾拉會曉得我是在於我阿爹，爾拉在於我，我在於爾拉。²¹ 有我個號令來的又保守其個主顧，就是愛敬我。愛敬我主顧，我阿爹會愛惜其，我也會愛惜其，會顯出我自撥其看。」

²² Yiu-da, feh-z keh Kyüô-liah-go Yiu-da, gyi teng Yiæ-su wô, “Cü, Ng we hyin-c'ih Zi peh ah-lah k'en, feh peh shü-kæn-zông k'en, keh z dza-go?” ²³ Yiæ-su We-teh gyi wô, “Ziah yiu nyiing æ-kying Ngô, gyi we pao-siu Ngô-go dao-li; Ngô-go Ah-tia we æ-sih gyi, Ah-lah we tao gyi u-sen læ, ping-ts'ia teng gyi dô-kô deng-tong.” ²⁴ Feh æ-kying Ngô cü-kwu, z feh pao-siu Ngô-go dao-li: wa-yiu ng-lah sô t'ing-meng keh-go dao-li, feh-z Ngô-zi-go, z ts'a Ngô læ Ah-tia-go.

²² 猶大，弗是箇加略個猶大，其等耶穌話：「主，爾會顯出自撥阿拉看，弗撥世間上看，箇是咋個？」²³ 耶穌回答其話：「若有人愛敬我，其會保守我個道理。我個阿爹會愛惜其，阿拉會到其烏碎來，並且等其大家庵東。²⁴ 弗愛敬我主顧，是弗保守我個道理。還有爾拉所聽聞箇個道理，弗是我自個，是差我來阿爹個。

²⁵ “Ngô wa teng ng-lah dô-kô læ-tong, yiu keh-sing shih-wô kông peh ng-lah t'ing: ²⁶ dæn-z keh Pao-kô Cü-kwu, ziu-z Sing-Ling, Ah-tia dzæ-ü Ngô-go ming-deo iao ts'a-læ-go, Gyi we yiang-yiang kao hyiang ng-lah dao, yia we s-teh ng-lah kyi-teh-tao Ngô væn-pah teng ng-lah sô kông-go.

²⁵ 「我還等爾拉大家來東，有箇星說話講撥爾拉聽。²⁶ 但是箇保家主顧，就是聖靈，阿爹在於我個名頭要差來個，其會樣樣教向爾拉道，也會使得爾拉記得到我凡百等爾拉所講個。」

²⁷ “Ngô yiu en-tæn yi-lôh peh ng-lah, Ngô pô Zi-go en-tæn s-peh ng-lah; Ngô s-peh ng-lah, feh ziang shü-kæn-zōng s-peh ng-lah ka. Ng-lah-go sing hao-vong næn-ko, yia hao-vong p’ô. ²⁸ Ng-lah yi-kying t’ing-meng Ngô wô, ‘Ngô iao ky’i, Ngô yi we tao ng-lah u-sen læ:’ ziah-z æ-kying Ngô, Ngô wô, ‘Tao Ah-tia u-sen ky’i,’ ng-lah tsong we hwun-hyi; ing-we Ah-tia z do-jü Ngô. ²⁹ Næn-kæn, z-ken wa feh-zing tso-dzing, Ngô sin wô hyiang ng-lah dao; teng-tao z-ken tso-dzing ts-’eo, s-teh ng-lah hao siang-sing.

²⁷ 「我有安耽遺落撥爾拉，我把自個安耽賜撥爾拉。我賜撥爾拉，弗像世間上賜撥爾拉介。爾拉個心好留難過，也好留怕。²⁸ 爾拉已經聽聞我話，『我要去，我又會到爾拉烏碎來。』若是愛敬我，我話，『到阿爹烏碎去，』爾拉總會歡喜。因爲阿爹是大如我。²⁹ 難間，事幹還弗曾做成，我先話向爾拉道。等到事幹做成之後，使得爾拉好相信。

³⁰ “Ngô yi-’eo m-to-siao shih-wô hao teng ng-lah kông; ing-we keh shü-kæn-zōng-go cü-tsæ læ-de, tsih-z teng Ngô m-kwæn-dzih: ³¹ peh-ko z-ken ky’iah-leh z-ka, s-teh shü-kæn-zōng hao hyiao-teh Ngô z æ-kying Ah-tia, yia z tsiao Ah-tia feng-fu Ngô ka tso-go. Bô-ky’i, ah-lah hao li-k’æ dông-deo ky’i-de.”

³⁰ 「我以後喺多少說話好等爾拉講。因爲箇世間上個主宰來了，只是等我喺關涉。³¹ 不過事幹卻勒是介，使得世間上好曉得我是愛敬阿爹，也是照阿爹吩咐我介做個。爬起，阿拉好離開蕩頭去了。」

I'e. XV.

“NGÔ z tsing-go bu-dao jü; Ngô Ah-tia z cong-jü-go S-vu.² Vænpah læ Ngô-go sing-zōng feh kyih ko-ts go ô-ts, Gyi we tsôh-diao: vænpah kyih ko-ts go ô-ts, Gyi we tsiu-coh ken-zing, s-teh gyi kyih ko-ts yü-kô to.³ Ng-lah we-leh Ngô teng ng-lah kông-go dao-li z yi-kying ken-zing-de.⁴ Iao ng-lah deng læ Ngô-go sing-zōng, Ngô deng læ ng-lah sing-zōng. Tsing-ziang ih-tiao ô-ts, ziah feh deng læ bu-dao jü-go sing-zōng, zi feh neng-keo kyih ko-ts; ng-lah feh deng læ Ngô-go sing-zōng, yia z-ka.

「我是真個葡萄樹；我阿爹是種樹個師父。² 凡百來我個身上弗結果子個樖枝，其會斫掉。凡百結果子個樖枝，其會周捉乾淨，使得其結果子愈加多。³ 爾拉爲了我等爾拉講個道理是已經乾淨了。⁴ 要爾拉庵來我個身上，我庵來爾拉身上。正像一吊樖枝，若

弗庵來葡萄樹個身上，自弗能夠結果子。爾拉弗庵來我個身上，也是介。

⁵ “Ngô z-go bu-dao jü, ng-lah z-go ô-ts. Væn-pah deng læ Ngô-go sing-zōng, wa-yiu Ngô deng læ gyi-go sing-zōng cü-kwu, gyi we kyih hyü-to ko-ts: ing-we [1]m̄-teh Ngô, ng-lah ih-yiang tu feh neng-keo tso.

⁶ Ziah yiu nying feh deng læ Ngô-go sing-zōng, iao ziang ô-ts ka k'ang-leh nga-deo, peh gyi sao-diao; ziu siu-jih-long tiu-leh ho-li me-diao. ⁷ Ziah-z ng-lah deng læ Ngô-go sing-zōng, Ngô-go shih-wô deng læ ng-lah sing li-hyiang, ze-bin iao gyiu soh-si, tsong we teng ng-lah tso-dzing. ⁸ Ng-lah ziah-z kyih hyü-to ko-ts, Ngô-go Ah-tia yiu yüong-wô; z-ka ng-lah we tso Ngô-go meng-du.

⁵ 「我是個葡萄樹，爾拉是個檳枝。凡百庵來我個身上，還有我庵來其個身上主顧，其會結許多果子。因爲喫得我^[1]，爾拉一樣都弗能夠做。⁶ 若有人弗庵來我個身上，要像檳枝介揩勒外頭，撥其燥掉。就收拾攏丟勒火裏焜掉。⁷ 若是爾拉庵來我個身上，我個說話庵來爾拉心裏向，隨便要求啥西，總會等爾拉做成。⁸ 爾拉若是結許多果子，我個阿爹有榮華。是介爾拉會做我個門徒。」

[1] 'Ôh wô, ziah-z teng Ngô kah-k'æ. 或話，若是等我隔開。（原註）

⁹ “Tsing-ziang Ah-tia æ-sih Ngô, Ngô yia z-ka æ-sih ng-lah: ng-lah yüong djōng-djōng deng læ Ngô-go æ-sih li-hyiang. ¹⁰ Ng-lah ziah-

z pao-siu Ngô-go 'ao-ling, ziu we deng læ Ngô-go æ-sih li-hyiang; tsing-ziang Ngô pao-siu Ngô Ah-tia-go 'ao-ling, yia deng læ Gyi-go æ-sih li-hyiang ka.¹¹ Ngô teng ng-lah kōng keh-sing shih-wô, z iao s-teh Ngô-go hwun-hyi hao deng læ ng-lah sing li-hyiang, yi s-teh ng-lah-go hwun-hyi hao mun-tsoh.

⁹ 「正像阿爹愛惜我，我也是介愛惜爾拉。爾拉用常常庵來我個愛惜裏向。¹⁰ 爾拉若是保守我個號令，就會庵來我個愛惜裏向。正像我保守我阿爹個號令，也庵來其個愛惜裏向介。¹¹ 我等爾拉講箇星說話，是要使得我個歡喜好庵來爾拉心裏向，又使得爾拉個歡喜好滿足。

¹² “Ng-lah ky'i dô-kô siang-æ, ziang Ngô æ-sih ng-lah ka: keh ziu-z Ngô-go 'ao-ling.¹³ Ih-go ny ing we-leh gyi beng-yiu ky'i-diao zi-go sing-ming, tsæ m-yiu do-jü keh-cü-ka æ-sih-go sing.¹⁴ Ng-lah ziah-z i Ngô væn-pah sô feng-fu ng-lah, ziu-z Ngô beng-yiu.¹⁵ Ngô yi-'eo feh tsæ eo ng-lah z nu-boh, ing-we nu-boh feh hyiao-teh gyi cü-nying-kô sô tso-go: Ngô eo ng-lah z beng-yiu, ing-we Ngô væn-pah dzong Ah-tia sô t'ing-meng-go tu t'ong-cü ng-lah de.¹⁶ Feh-z ng-lah kæn-shün Ngô, z Ngô kæn-shün ng-lah, shih-lih ng-lah hao ky'i kyih ko-ts, yi peh ng-lah-go ko-ts hao dziang-t'ong læ-tong; s-teh ng-lah k'ao-djôh Ngô-go ming-deo gyiu Ah-tia ze-bin soh-si, Gyi tu we s-peh ng-lah.¹⁷

Ngô pô keh-sing shih-wô feng-fu ng-lah, s-teh ng-lah hao dô-kô siang-æ.

¹² 「爾拉去大家相愛，像我愛惜爾拉介。箇就是我個號令。¹³ 一個人爲了其朋友棄掉自個性命，再喰有大如箇株介愛惜個心。¹⁴ 爾拉若是依我凡百所吩咐爾拉，就是我朋友。¹⁵ 我以後弗再謳爾拉是奴僕，因爲奴僕弗曉得其主人家所做個。我謳爾拉是朋友，因爲我凡百從阿爹所聽聞個都通知爾拉了。¹⁶ 弗是爾拉揀選我，是我揀選爾拉，設立爾拉好去結果子，又撥爾拉個果子好長通來東。使得爾拉靠着我個名頭求阿爹隨便啥西，其都會賜撥爾拉。¹⁷ 我把箇星說話吩咐爾拉，使得爾拉好大家相愛。

¹⁸ “SHÜ-KÆN-ZÔNG ziah-z u-su ng-lah, ng-lah hyiao-teh gyi z sin u-su Ngô go. ¹⁹ Ng-lah ziah-z joh-ü shü-kæn-zông, shü-kæn-zông tsong we æ-sih zi-go nyng: dæn-z ng-lah feh-z joh-ü shü-kæn-zông, z Ngô dzong shü-kæn-zông kæn-shün-c'ih-læ-go, keh-lah shü-kæn-zông u-su ng-lah. ²⁰ Ngô teng ng-lah sô wô-ko, “Nu-boh m-neh do-jü gyi cü-nyng-kô, keh-kyü shih-wô yüong kyi-teh. Gyi-lah ziah-z pih-næn Ngô, yia we pih-næn ng-lah; ziah-z pao-siu Ngô-go shih-wô;; yia we pao-siu ng-lah-go *shih-wô*. ²¹ Gyi-lah we-leh Ngô-go ming-deo iao pô keh-sing ih-ts'ih-go z-ken 'æ ng-lah, ing-we feh hyiao-teh ts'a Ngô læ Cü-kwu.

¹⁸ 「世間上若是惡愫爾拉，爾拉曉得其是先惡愫我個。¹⁹ 爾拉若是屬於世間上，世間上總會愛惜自個人。但是爾拉弗是屬於世間上，是我從世間上揀選出來個，箇拉世間上惡愫爾拉。²⁰ 我等爾拉所話過，『奴僕喰得大如其主人家，』箇句說話用記得。其拉若是逼難我，也會逼難爾拉。若是保守我個說話，也會保守爾拉個說話。²¹ 其拉爲了我個名頭要把箇星一切個事幹害爾拉，因爲弗曉得差我來主顧。

²² “Ngô ziah m̄-teh læ teng gyi-lah kōng-ko, gyi-lah z m-kao ze-ming: næn-kæn gyi-lah-go ze-ming m-kao hao t'e-t'ôh.²³ U-su Ngô go cü-kwu, yia z u-su Ngô-go Ah-tia.²⁴ Ngô læ gyi-lah-go cong-nyiang ziah m̄-teh tso bih-nying dzong m-neh tso-ko-go z-ken, gyi-lah m-kao ze-ming: næn-kæn gyi-lah yi k'en-kyin, yi u-su, Ngô teng Ngô-go Ah-tia.²⁵ Tsih-z keh-go z-ken yiu-go, hao s-teh gyi-lah lih-fah shü-li sô sia-tih-go shih-wô yiu yiao-nyiæn, ziu-z wô, ‘Gyi-lah vu-yün-vu-kwu u-su Ngô.’

²² 「我若喰得來等其拉講過，其拉是喰告罪名。難間其拉個罪名喰告好推託。²³ 惡愫我個主顧，也是惡愫我個阿爹。²⁴ 我來其拉個中央若喰得做別人從喰得做過個事幹，其拉喰告罪名。難間其拉又看見，又惡愫，我等我個阿爹。²⁵ 只是箇個事幹有個，好使得其

拉律法書裏所寫的個說話有效驗，就是話，『其拉無緣無故惡憤我。』

²⁶ “Dæn-z Ngô dzong Ah-tia u-sen we ts'a-læ peh ng-lah go keh-we Pao-kô Cü-kwu, ziu-z dzong Ah-tia ka c'ih-læ tsing dao-li-go Sing-Ling, Gyi ih læ we tso Ngô-go te-tsing. ²⁷ Ng-lah yia we tso te-tsing, ing-we z dzong ky'i-deo teng Ngô dô-kô læ-tong.

²⁶ 「但是我從阿爹烏碎會差來撥爾拉個箇位保家主顧，就是從阿爹介出來真道理個聖靈，其一來會做我個對證。²⁷ 爾拉也會做對證，因為是從起頭等我大家來東。」

I'e. XVI.

“Ngô teng ng-lah kōng keh-sing shih-wô, z iao s-teh ng-lah feh we pæn-tih. ² Gyi-lah we ken ng-lah c'ih jü-we-dōng: fi-dæn z-ka, yiu z-'eo læ-gyi, væn-pah sah ng-lah go cü-kwu, i gyi sön z læ-tih voh-z Jing-ming. ³ Gyi-lah ka-go siang-mao 'æ ng-lah, z ing-we feh hyiao-teh Ah-tia, yia feh hyiao-teh Ngô. ⁴ Ngô teng ng-lah kōng keh-sing shih-wô, z iao s-teh ng-lah, z-'eo ih tao, hao kyi-teh Ngô yiu keh-go shih-wô teng ng-lah kōng-ko-de: yi-zin Ngô feh teng ng-lah kōng keh-sing shih-wô, ing-we Ngô wa teng ng-lah dô-kô læ-tong.

「我等爾拉講箇星說話，是要使得爾拉弗會拋跌。² 其拉會趕爾拉出聚會堂。非但是介，有時候來其，凡百殺爾拉個主顧，依其算是來的服侍神明。³ 其拉介個相貌害爾拉，是因為弗曉得阿爹，也弗曉得我。⁴ 我等爾拉講箇星說話，是要使得爾拉，時候一到，好記得我有箇個說話等爾拉講過了。以前我弗等爾拉講箇星說話，因為我還等爾拉大家來東。

⁵ “Næn-kæn Ngô tao ts'a Ngô læ Cü-kwu-go u-sen ky'i, ng-lah-go cong-nyiang yia m-nying meng Ngô 'ah-li ky'i? ⁶ Dæn-z we-leh Ngô teng ng-lah kōng keh-sing shih-wô, ng-lah z mun-sing iu-meng. ⁷ Ngô jih-we wô hyiang ng-lah dao, Ngô li-k'æ ng-lah, z ng-lah-go ih-c'ü: Ngô ziah-z feh li-k'æ ng-lah, Pao-kô Cü-kwu feh læ; ziah-z ky'i, we ts'a Gyi tao ng-lah-go u-sen læ. ⁸ Gyi ih læ, we pô ze, teng kong-yi, teng sing-p'un-go z-ken, [1]peh shü-kæn-zōng nyiing zi tsah-vah zi; ⁹ ze ni, ing-we gyi-lah feh siang-sing Ngô; ¹⁰ kong-yi ni, ing-we Ngô tao Ngô Ah-tia u-sen ky'i, ng-lah m-neh k'en-kyin Ngô; ¹¹ sing-p'un ni, ing-we keh shü-kæn-zōng-go cü-tsæ yi-kying p'un-tön-de.

⁵ 「難間我到差我來主顧個烏碎去，爾拉個中央也嘸人問我何裏去？⁶ 但是爲了我等爾拉講箇星說話，爾拉是滿心憂悶。⁷ 我實惠話向爾拉道，我離開爾拉，是爾拉個益處。我若是弗離開爾拉，保家主顧弗來。若是去，會差其到爾拉個烏碎來。⁸ 其一來，會把

罪，等公義，等審判個事幹，撥世間上人自責罰自^[1]。⁹ 罪呢，因爲其拉弗相信我。¹⁰ 公義呢，因爲我到我阿爹烏碎去，爾拉喫得看見我。¹¹ 審判呢，因爲箇世間上個主宰已經判斷了。

[1] 'Ôh wô, peh shü-kæn-zông hyiao-teh. 或話，撥世間上曉得。（原註）

¹² “NGÔ wa-yiu hyü-to z-ken iao teng ng-lah kông, tsih-z yin-dzæ ng-lah ky'üoh-feh-lôh-go. ¹³ Dæn-z keh-we tsing dao-li-go Sing-Ling ih læ, Gyi we pô yiang-iang tsing dao-li ling ng-lah tsing-ky'i: Gyi feh we dzong Zi ka kông, we kông Gyi væn-pah sô t'ing-meng-go z-ken; wa-yiu vi-læ-go z-ken yia we t'ong-cü ng-lah. ¹⁴ Gyi we kwe yüong-wô peh Ngô; ing-we pô Ngô sô yiu-go do-læ t'ong-cü ng-lah. ¹⁵ Ah-tia væn-pah sô yiu-go, z Ngô-go: keh-lah Ngô wô, Gyi we pô Ngô sô yiu-go do-læ t'ong-cü ng-lah. ¹⁶ Deng ih-zông, ng-lah feh we k'en-kyin Ngô; tsæ deng ih-zông, we k'en-kyin Ngô: ing-we Ngô tao Ah-tia u-sen ky'i.”

¹² 「我還有許多事幹要等爾拉講，只是現在爾拉喫弗落個。¹³ 但是箇位眞道理個聖靈一來，其會把樣樣眞道理領爾拉進去。其弗會從自介講，會講其凡百所聽聞個事幹。還有未來個事幹也會通知爾拉。¹⁴ 其會歸榮華撥我。因爲把我所有個駛來通知爾拉。¹⁵ 阿爹凡百所有個，是我個。箇拉我話，其會把我所有個駛來通知爾拉。」

¹⁶ 庵一晌，爾拉弗會看見我。再庵一晌，會看見我。因爲我到阿爹烏碎去。」

¹⁷ Gyi meng-du yiu-sing ziu dô-kô z-ka wô, ‘Gyi teng ah-lah wô, Deng ih-zông ng-lah feh we k'en-kyin Ngô, tsæ deng ih-zông we k'en-kyin Ngô; wa-yiu wô, Ing-we Ngô tao Ah-tia u-sen ky'i;’—— keh z soh-go shih-wô?’¹⁸ Gyi-lah wô, “Gyi læ-tih wô, ‘Deng ih-zông,’ keh-kyü shih-wô tao-ti dza-go? ah-lah feh hyiao-teh Gyi z kông soh-si.”

¹⁷ 其門徒有星就大家是介話，「其等阿拉話，『庵一晌爾拉弗會看見我，再庵一晌會看見我。』還有話，『因爲我到阿爹烏碎去。』——箇是啥個說話？」¹⁸ 其拉話，「其來的話，『庵一晌，』箇句說話到底咋個？阿拉弗曉得其是講啥西。」

¹⁹ Yiæ-su hyiao-teh gyi-lah i-s iao meng Gyi, ziu teng gyi-lah wô, “Ngô wô, “Deng ih-zông ng-lah feh we k'en-kyin Ngô, tsæ deng ih-zông we k'en-kyin Ngô, keh-go shih-wô ng-lah læ-tih nyi-leng ma?²⁰ Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah we k'oh, we c'ih ngæn-li, shü-kæn-zông we hwun-hyi; ng-lah we iu-meng, dæn-z ng-lah-go iu-meng we pin tso hwun-hyi.²¹ Nyü-nying læ-tih tso sang-m, yiu iu-meng, ing-we gyi-go z-'eo tao-de: na-hwun sang-c'ih-de, zin mông-kyi keh-go kw'u-næn, ing-we hwun-hyi shü-kæn-zông yiu ih-go nying sang-c'ih-tong.²² Z-ka-go, ng-lah næn-kæn yiu iu-meng; dæn-z Ngô

we tsæ læ k'en ng-lah, ng-lah-go sing-li ziu we hwun-hyi, ng-go hwun-hyi yia m-nying we deh-leh-ky'i.²³ Tao keh-go nyih-ts ng-lah hao-vong meng Ngô soh-si. Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao, Ng-lah k'ao Ngô-go ming-deo væn-pah sô gyiu Ah-tia go, Gyi tu we s-peh ng-lah.²⁴ Ng-lah ih-hyiang m-teh ih-yiang k'ao-djôh Ngô-go ming-deo gyiu-ko: *næn-kæn* hao gyiu, ziu we teh-djôh, s-teh ng-lah-go hwun-hyi we mun-tsoh.

¹⁹ 耶穌曉得其拉意思要問其，就等其拉話，「我話，『庵一晌爾拉弗會看見我，再庵一晌會看見我，』箇個說話爾拉來的議論嗎？²⁰ 我真真話向爾拉道，爾拉會哭，會出眼淚，世間上會歡喜。爾拉會憂悶，但是爾拉個憂悶會變做歡喜。²¹ 女人來的做生姆，有憂悶，因為其個時候到了。奶花生出了，前忘記箇個苦難，因為歡喜世間上有一個人生出東。²² 是介個，爾拉難間有憂悶。但是我會再來看爾拉，爾拉個心裏就會歡喜，爾個歡喜也喫人會奪勒去。²³ 到箇個日子爾拉好留問我啥西。我真真話向爾拉道，爾拉靠我個名頭凡百所求阿爹個，其都會賜撥爾拉。²⁴ 爾拉一向喫得一樣靠着我個名頭求過。難間好求，就會得着，使得爾拉個歡喜會滿足。

²⁵ “Keh-sing z-ken Ngô z yüong [1]en-dzông shih-wô teng ng-lah kông-go: dæn-z yiu z-'eo læ-gyi, Ngô feh tsæ yüong [1]en-dzông shih-wô teng ng-lah kông, z iao ming-tông-tông pô Ah-tia-go z-ken t'ong-cü

ng-lah.²⁶ Tao keh-go nyih-ts ng-lah we k'ao-djôh Ngô-go ming-deo ka gyiu; Ngô feh teng ng-lah wô,. Ngô we dæ ng-lah gyiu Ah-tia;²⁷ Ah-tia Zi yia æ-sih ng-lah, ing-we ng-lah æ-kying Ngô, yi siang-sing Ngô z dzong Jing-ming ka c'ih-læ-go.²⁸ Ngô z dzong Ah-tia ka c'ih-læ, tao shü-kæn-zōng læ-go; yi li-k'æ shü-kæn-zōng, tao Ah-tia u-sen ka ky'i.”

²⁵ 「箇星事幹我是用暗藏^[1]說話等爾拉講個。但是有時候來其，我弗再用暗藏^[1]說話等爾拉講，是要明當當把阿爹個事幹通知爾拉。²⁶ 到箇個日子爾拉會靠着我個名頭介求。我弗等爾拉話，我會代爾拉求阿爹。²⁷ 阿爹自也愛惜爾拉，因為爾拉愛敬我，又相信我是從神明介出來個。²⁸ 我是從阿爹介出來，到世間上來個。又離開世間上，到阿爹烏碎介去。」

[1] 'Ôh wô, pi-fông. 或話，比方。（原註）

²⁹ Meng-du teng Gyi wô, “Ng keh-tsao z ming-tông-tông kông-go, feh yüong soh-go^[1]en-dzông shih-wô de.³⁰ Næn-kæn ah-lah hyiao-teh Ng z yiang-yiang tu hyiao-teh-go, yia hao-vong jü læ meng Ng: we-leh ka, ah-lah siang-sing Ng z dzong Jing-ming ka c'ih-læ-go.”

²⁹ 門徒等其話，「爾箇遭是明當當講個，弗用啥個暗藏^[1]說話了。³⁰ 難間阿拉曉得爾是樣樣都曉得個，也好留誰來問爾。爲了介，阿拉相信爾是從神明介出來個。」

[1] 'Ôh wô, pi-fông. 或話，比方。（原註）

³¹ Yiæ-su we-teh gyi-lah wô, “Keh-tsao ng-lah siang-sing-de ma?

³² Yiu z-'eo læ-gyi, z yi-kying tao-de, ng-lah we sæn-k'æ, kôh-nying tao zi-go *di-fông* ky'i, dzing-leh Ngô doh-zi læ-tong: Ngô yia feh-z doh-zi, ing-we Ah-tia teng Ngô dô-kô læ-tong. ³³ Ngô teng ng-lah kông keh-sing shih-wô, iao s-teh ng-lah dzæ-ü Ngô yiu en-tæn. Ng-lah læ shü-kæn-zông pih-ding yiu kw'u-næn: dæn-z hao fông-sing, shü-kæn-zông z Ngô yi-kying tang-ying-de.”

³¹ 耶穌回答其拉話，「箇遭爾拉相信了嗎？³² 有時候來其，是已經到了，爾拉會散開，各人到自個地方去，剩了我獨自來東。我也弗是獨自，因為阿爹等我大家來東。³³ 我等爾拉講箇星說話，要使得爾拉在於我有安耽。爾拉來世間上必定有苦難。但是好放心，世間上是我已經打贏了。」

I'e. XVII.

YIÆ-SU kông-hao keh-sing shih-wô, ngæn-tsing dæ-ky'i hyiang-djôh t'in, z-ka wô,

耶穌講好箇星說話，眼睛抬起向着天，是介話：

“Ah-tia, z-‘eo yi-kying tao-de; hao yüong-wô Ng-go Ng-ts, s-teh Ng-ts yia we yüong-wô Ng.² Ing-we Ng yi-kying s-peh Gyi gyün-ping hao kwun væn-pah yiu hyüih-ky’i go, s-teh Ng-ts hao s üong-yün weh-ming peh Ng væn-pah sô s-peh Gyi go cü-kwu.³ Keh üong-yün weh-ming, ziu-z hyiao-teh Ng keh-we doh-ih tsing Jing-ming, teng Ng sô ts'a-læ-go Yiæ-su Kyi-toh.⁴ Ngô læ shü-kæn-zông yi-kying yüong-wô Ng ko-de; Ng kao-dæ Ngô tso go z-ken, Ngô tso wun-djün-de:⁵ Ah-tia, næn-kæn peh Ngô læ Ng-go u-sen ziu yüong-wô, ziu-z feh-zing yiu t'in-di zin-deo Ngô læ Ng-go u-sen sô yiu-go yüong-wô.

「阿爹，時候已經到了。好榮華爾個兒子，使得兒子也會榮華爾。² 因爲爾已經賜撥其權柄好管凡百有血氣個，使得兒子好賜永遠活命撥爾凡百所賜撥其個主顧。³ 箇永遠活命，就是曉得爾箇位獨一真神明，等爾所差來個耶穌基督。⁴ 我來世間上已經榮華爾過了。爾交代我做個事幹，我做完全了。⁵ 阿爹，難間撥我來爾個烏碎受榮華，就是弗曾有天地前頭我來爾個烏碎所有個榮華。

⁶ “Ng dzong shü-kæn-zông li-hyiang sô s-peh Ngô go ny ing, Ngô yi-kying hyin-c'ih Ng-go ming-deo peh gyi-lah hyiao-teh: gyi-lah peng-læ z Ng-go, Ng do-læ s-peh Ngô; gyi-lah yia z pao-siu Ng-go dao-li. Næn-kæn gyi-lah hyiao-teh Ng væn-pah sô s-peh Ngô go, yiang-yiang tu z dzong Ng ka læ:⁸ ing-we Ng s-peh Ngô go shih-wô, Ngô yia djün

peh gyi-lah; gyi-lah yi-kying ziu-de, yia jih-we hyiao-teh Ngô z dzong Ng ka c'ih-læ, ping-ts'ia siang-sing z Ng ts'a Ngô læ.⁹ Ngô z we-leh gyi-lah læ-tih gyiu; Ngô læ-tih gyiu, feh-z we-leh shü-kæn-zōng," z we-leh Ng sô s-peh Ngô go cü-kwu, ing-we gyi-lah z Ng-go.¹⁰ Vænpah z Ngô-go yia z Ng-go, z Ng-go yia z Ngô-go; ping-ts'ia Ngô dzæ-ü gyi-lah yiu yüong-wô.

⁶ 「爾從世間上裏向所賜撥我個人，我已經顯出爾個名頭撥其拉曉得。其拉本來是爾個，爾駛來賜撥我。其拉也是保守爾個道理。⁷ 難間其拉曉得爾凡百所賜撥我個，樣樣都是從爾介來。⁸ 因爲爾賜撥我個說話，我也傳撥其拉。其拉已經受了，也實惠曉得我是從爾介出來，並且相信是爾差我來。⁹ 我是爲了其拉來的求。我來的求，弗是爲了世間上，是爲了爾所賜撥我個主顧，因爲其拉是爾個。¹⁰ 凡百是我個也是爾個，是爾個也是我個。並且我在於其拉有榮華。

¹¹ “Ngô yi-'eo feh læ shü-kæn-zōng, gyi-lah z shü-kæn-zōng læ-tong, Ngô z tao Ng u-sen læ. Sing-jün-go Ah-tia, Ng sô s-peh Ngô go nyining hao pao-wu gyi-lah k'ao-djöh Ng-go ming-deo, s-teh gyi-lah tso ih-ko-sang, ziang Ah-lah ka.¹² Ngô wa teng gyi-lah læ shü-kæn-zōng læ-tong, Ngô z pao-wu gyi-lah k'ao-djöh Ng-go ming-deo; Ng sô s-peh Ngô go cü-kwu Ngô z kwu-djöh gyi-lah; nen-cong ih-go tu m-neh

shih-diao, tsih-yiu keh mih-vông cü-kwu *shih-diao-de*, s-teh Sing-shü yiu yiao-nyiæn.¹³ Ngô næn-kæn tao Ng u-sen læ; Ngô læ shü-kæn-zōng kōng keh-sing shih-wô, s-teh gyi-lah sing li-hyiang hao mun-tsoh Ngô-go hwun-hyi.¹⁴ Ngô yi-kying pô Ng-go dao-li djün peh gyi-lah; shü-kæn-zōng z u-su gyi-lah, ing-we gyi-lah z feh joh-ü shü-kæn-zōng, ziang Ngô feh joh-ü shü-kæn-zōng ka.¹⁵ Ngô feh gyiu Ng dzong shü-kæn-zōng pô gyi-lah siu-leh-ky'i, tsih gyiu Ng pao-wu gyi-lah feh ky'i væn-ze.¹⁶ Gyi-lah feh joh-ü shü-kæn-zōng, ziang Ngô feh joh-ü shü-kæn-zōng ka.¹⁷ Hao yüong Ng-go tsing dao-li tseng-ky'i gyi-lah: Ng-go shih-wô ziu-z tsing dao-li.¹⁸ Tsing-ziang Ng ts'a Ngô tao shü-kæn-zōng læ, Ngô z ts'a gyi-lah tao shü-kæn-zōng ky'i.¹⁹ Ngô yia we-leh gyi-lah tseng-ky'i Ngô-zi, [1]^{s-teh gyi-lah k'ao-djôh tsing dao-li hao tso tseng-ky'i-liao-go nying.}

¹¹ 「我以後弗來世間上，其拉是世間上來東，我是到爾烏碎來。聖善個阿爹，爾所賜撥我個人好保護其拉靠着爾個名頭，使得其拉做一個生，像阿拉介。¹² 我還等其拉來世間上來東，我是保護其拉靠着爾個名頭。爾所賜撥我個主顧我是顧着其拉。內中一個都喰得失掉，只有箇滅亡主顧失掉了，使得聖書有效驗。¹³ 我難間到爾烏碎來。我來世間上講箇星說話，使得其拉心裏向好滿足我個歡喜。¹⁴ 我已經把爾個道理傳撥其拉。世間上是惡憚其拉，因爲其拉是弗屬於世間上，像我弗屬於世間上介。¹⁵ 我弗求爾從世間上把其

拉收勒去，只求爾保護其拉弗去犯罪。¹⁶ 其拉弗屬於世間上，像我弗屬於世間上介。¹⁷ 好用爾個真道理尊起其拉。爾個說話就是真道理。¹⁸ 正像爾差我到世間上來，我是差其拉到世間上去。¹⁹ 我也爲了其拉尊起我自，使得其拉靠着真道理好做尊起了個人^[1]。

[1] *Yiu-teh fæn, s-teh gyi-lah hao tso jih-we tseng-ky'i-liao-go ny ing.* 有得翻，使得其拉好做實惠尊起了個人。（原註）

²⁰ “Ngô feh tæn-tsih we-leh keh-sing ny ing læ-tih gyiu, yia z we-leh tsiang-læ t'ing-meng gyi-lah-go shih-wô siang-sing Ngô cü-kwu gyiu: ²¹ s-teh gyi-lah long-tsong hao tso ih-ko-sang; ziang Ng Ah-tia dzæ-ü Ngô, Ngô dzæ-ü Ng, s-teh gyi-lah dzæ-ü Ah-lah yia hao tso ih-ko-sang: hao peh shü-kæn-zōng siang-sing z Ng ts'a Ngô læ-go. ²² Wai-yiu Ng sô s-peh Ngô go yüong-wô Ngô yi-kying s-peh gyi-lah; s-teh gyi-lah hao tso ih-ko-sang, ziang Ah-lah tso ih-ko-sang ka: ²³ Ngô dzæ-ü gyi-lah, Ng yia dzæ-ü Ngô, s-teh gyi-lah hao djün-djün-be-be tso ih-ko-sang: hao peh shü-kæn-zōng hyiao-teh z Ng ts'a Ngô læ, yia z æ-sih gyi-lah ziang æ-sih Ngô ka.

²⁰ 「我弗單只爲了箇星人來的求，也是爲了將來聽聞其拉個說話相信我主顧求。²¹ 使得其拉攏總好做一個生。像爾阿爹在於我，我在於爾，使得其拉在於阿拉也好做一個生。好撥世間上相信是爾差我來個。²² 還有爾所賜撥我個榮華我已經賜撥其拉。使得其拉好

做一個生，像阿拉做一個生介。²³ 我在於其拉，爾也在於我，使得其拉好全全備備做一個生。好撥世間上曉得是爾差我來，也是愛惜其拉像愛惜我介。

²⁴ “Ah-tia, z Ngô læ-kæn-go u-sen, Ngô iao Ng sô s-peh Ngô go cü-kwu hao teng Ngô dô-kô læ-kæn; hao peh gyi-lah k'en-kyin Ngô-go yüong-wô, ziu-z Ng sô s-peh Ngô go: ing-we k'æ-bih t'in-di yi-zin Ng z æ-sih Ngô go. ²⁵ “Tsing-dzih-go Ah-tia, shü-kæn-zông feh hyiao-teh Ng; dæn-z Ngô hyiao-teh Ng, keh-sing nying yia hyiao-teh z Ng ts'a Ngô læ. ²⁶ Ngô z yi-kying hyin-c'ih Ng-go ming-deo peh gyi-lah hyiao-teh, wa iao hyin-c'ih-læ; s-teh Ng æ-sih Ngô go sing hao læ gyi-lah-go li-hyiang, Ngô yia hao læ gyi-lah-go li-hyiang.”

²⁴ 「阿爹，是我來間個烏碎，我要爾所賜撥我個主顧好等我大家來間。好撥其拉看見我個榮華，就是爾所賜撥我個。因為開闢天地以前爾是愛惜我個。²⁵ 正直個阿爹，世間上弗曉得爾。但是我曉得爾，箇星人也曉得是爾差我來。²⁶ 我是已經顯出爾個名頭撥其拉曉得，還要顯出來。使得爾愛惜我個心好來其拉個裏向，我也好來其拉個裏向。」

YIÆ-SU keh-sing shih-wô kông-hao, teng Gyi meng-du dong-de tseo-c'ih, ko Kyih-leng ky'i-k'ang; læ keh-deo yiu ih-go hwô-yün, Gyi ziu teng meng-du dô-kô tseo-tsing-ky'i.² Iao ma Gyi diao go Yiu-da yia hyiao-teh keh-t'ah di-fông: ing-we Yiæ-su teng meng-du peh-djông tao keh-deo ky'i jü-long.

耶穌箇星說話講好，等其門徒同隊走出，過汲淪溪坑。來箇頭有一個花園，其就等門徒大家走進去。² 要賣其掉個猶大也曉得箇墳地方。因為耶穌等門徒不常到箇頭去聚攏。

³ Yiu-da ta-leh ih-de ping, wa-jiu keh-sing tsi-s-deo teng Fah-li-sæ nyiing u-sen læ-go ts'a-nyiing, do-leh teng-long ho-pô tao-ts'iang keh-sing, tao keh-deo ky'i.⁴ Yiæ-su hyiao-teh væn-pah iao ling djôh Gyi go z-ken, ziu tseo-c'ih-læ, teng gyi-lah wô, “Ng-lah læ zing jü?”⁵ Gyi-lah wô, “Nô-sah-leh-go Yiæ-su.” Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô ziu-z.” Ma Gyi diao-go Yiu-da yia teng gyi-lah dô-kô lih-kæn.⁶ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Ngô ziu-z,” gyi-lah ziu tao-t'e, tih-tao di-yiang.⁷ Gyi yi meng gyi-lah wô, “Ng-lah læ zing jü?” Gyi-lah wô, “Nô-sah-leh-go Yiæ-su.”⁸ Yiæ-su z-ka wô, “Ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko Ngô ziu-z: ka-ni, ziah-z læ zing Ngô, keh-sing nyiing hao peh gyi-lah ky'i.”⁹ Z-ka, Yiæ-su zin-deo sô wô, “Ng sô s-peh Ngô go cü-kwu, Ngô ih-go tu m-neh shih-diao,” keh-kyü shih-wô yiu yiao-nyiæn.

³ 猶大帶勒一隊兵，還有箇星祭司頭等法利賽人烏碎來個差人，馱勒燈籠火把刀槍箇星，到箇頭去。⁴ 耶穌曉得凡百要臨着其個事幹，就走出來，等其拉話：「爾拉來尋誰？」⁵ 其拉話：「拿撒勒個耶穌。」耶穌等其拉話：「我就是。」賣其掉個猶大也等其拉大家立間。⁶ 耶穌等其拉話：「我就是。」其拉就倒退，跌倒地咩。⁷ 其又問其拉話：「爾拉來尋誰？」其拉話：「拿撒勒個耶穌。」⁸ 耶穌是介話：「我已經等爾拉話過我就是。介呢，若是來尋我，箇星人好撥其拉去。」⁹ 是介，耶穌前頭所話，「爾所賜撥我個主顧，我一個都喰得失掉」箇句說話有效驗。

¹¹ Si-meng Pe-teh yiu ih-pô tao ta-tih, ziu bah-c'ih ky'i tsæn tsi-s-deo-go nu-boh, siah-lôh gyi jing-tsah ng-to. Keh nu-boh-go ming-z kyiao-leh Mô-leh-kwu. ¹¹ Yiæ-su teng Pe-teh wô, “Ng-go tao yüong t'ao-tsing tao-k'ôh-li: Ah-tia sô s-peh Ngô keh-go pe-ts Ngô næn-dao hao feh ky'üoh ma?”

¹⁰ 西門·彼得有一把刀帶的，就拔出去斬祭司頭個奴僕，削落其順隻耳朵。箇奴僕個名字叫勒馬勒古。¹¹ 耶穌等彼得話：「爾個刀用套進刀殼裏。阿爹所賜撥我箇個杯子我難道好弗喫嗎？」

¹² KEH-TSAO keh-de ping teng ts'in-tsong teng Yiu-t'a ny ing-go ts'a-nying ziu k'ô Yiæ-su, bo-ts, ¹³ sin ta tao Üô-nô u-sen ky'i; ziu-z keh nyin tso tsi-s-deo Kæ-üô-fah-go dziang-nying. ¹⁴ Kæ-üô-fah ziu-z

zin-deo teng Yiu-t'a nying wô, "Ih-go nying we-leh pah-sing si, z ah-lah-go bin-i," keh-go cü-kwu.

¹² 箇遭箇隊兵等千總等猶太人個差人就拘耶穌，縛仔，¹³ 先帶到亞拿烏碎去。就是箇年做祭司頭該亞法個丈人。¹⁴ 該亞法就是前頭等猶太人話，「一個人爲了百姓死，是阿拉個便宜」箇個主顧。

¹⁵ Si-meng Pe-teh, teng keh bih-go meng-du, keng-leh Yiæ-su ky'i. Keh-go meng-du z tsi-s-deo nying-teh-go; gyi teng Yiæ-su dô-kô tseo-tsing tsi-s-deo-go ngô-meng-li: ¹⁶ Pe-teh læ meng-k'eo nga-deo lih-kæn, Tsi-s-deo nying-teh-go meng-du tseo-c'ih-læ, teng kwun-meng-go ô-deo wô ih-sing, ziu ta-leh Pe-teh tsing-ky'i. ¹⁷ Kwun-meng-go ô-deo ziu teng Pe-teh wô, "Ng yia z keh-go Nying-go meng-du feh?" Gyi wô, "Ngô feh-z." ¹⁸ Keh-sing nu-boh teng ts'a-nying, ing-we t'in-kô lang, sang t'aen-ho, lih-ts læ-kæn hong: Pe-teh yia teng gyi-lah dô-kô lih-ts hong-hong.

¹⁵ 西門·彼得，等箇別個門徒，跟勒耶穌去。箇個門徒是祭司頭認得個。其等耶穌大家走進祭司頭個衙門裏。¹⁶ 彼得來門口外頭立間。祭司頭認得個門徒走出來，等管門個丫頭話一聲，就帶勒彼得進去。¹⁷ 管門個丫頭就等彼得話：「爾也是箇個人個門徒弗？」其話：「我弗是。」¹⁸ 箇星奴僕等差人，因爲天家冷，生炭火，立仔來間烘。彼得也等其拉大家立仔烘烘。

¹⁹ Tsi-s-deo pô Gyi meng-du, teng Gyi-zi kông-go dao-li, meng-meng Yiæ-su. ²⁰ Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ngô z ming-tông-tông kông peh shü-kæn-zông t'ing go; Ngô z dziang-t'ong læ jü-we-dông teng sing-din-li, Yiu-t'a nying djóng-djóng jü-long-go u-sen, kông dao-li; læ s-'ô u-dông Ngô ih-yiang tu m-neh kông-ko.” ²¹ Ng dza-we meng Ngô? hao meng keh-sing t'ing-meng-go cü-kwu Ngô z teng gyi-lah kông soh-si; Ngô sô kông-go gyi-lah hyiao-teh-go.” ²² Gyi tsing-hao læ-tih kông keh-sing shih-wô, yiu ih-go bông-pin lih-tong-go ts'a-nying [1]kwah Yiæ-su ih-kwông, z-ka wô, “Ng ka ing tsi-s-deo ma?” ²³ Yiæ-su we-teh gyi wô, “Ngô ziah kông-ts'o-de, hao p'i-bing Ngô-go ts'o; ziah-z feh ts'o, dza-we tang Ngô ni?”

¹⁹ 祭司頭把其門徒，等其自講個道理，問問耶穌。²⁰ 耶穌回答其話：「我是明當當講撥世間上聽個。我是長通來聚會堂等聖殿裏，猶太人常常聚攏個烏碎，講道理。來私下烏蕩我一樣都喰得講過。²¹ 爾咋會問我？好問箇星聽聞個主顧我是等其拉講啥西。我所講個其拉曉得個。」²² 其正好來的講箇星說話，有一個旁邊立東個差人撾耶穌一光^[1]，是介話：「爾介應祭司頭嗎？」²³ 耶穌回答其話：「我若講錯了，好批評我個錯。若是弗錯，咋會打我呢？」

[1] 'Ôh wô, s bông tang Yiæ-su ih-kyi. 或話，使棒打耶穌一記。（原註）

²⁴ Yiæ-su dzing-gyiu bo-liao-go, Üô-nô song-ky'i peh tsi-s-deo Kæ-üô-fah.

²⁴ 耶穌仍舊縛了個，亞拿送去撥祭司頭該亞法。

²⁵ Si-meng Pe-teh lih-ts læ-kæn hong-ho; yiu nyung teng gyi wô, “Ng yia z Gyi-go meng-du feh?” ²⁶ Gyi feh tsiao-jing, z-ka wô, “Ngô feh-z.” Yiu ih-go tsi-s-deo-go nu-boh, ziu-z Pe-teh siah-lôh gyi ng-to cü-kwu-go ts'ing-kyün, z-ka wô, “Ngô læ hwô-yün li-hyiang soh m-neh k'en-kyin ng teng Gyi dô-kô læ-kæn ma?” ²⁷ Pe-teh yi feh tsiao-jing: kyi lih-k'eh ziu di-de.

²⁵ 西門·彼得立仔來間烘火。有人等其話：「爾也是其個門徒弗？」²⁶ 其弗招認，是介話：「我弗是。」有一個祭司頭個奴僕，就是彼得削落其耳朵主顧個親眷，是介話：「我來花園裏向哈嚦得看見爾等其大家來間嗎？」²⁷ 彼得又弗招認。雞立刻就啼了。

²⁸ KEH-TSAO gyi-lah dzong Kæ-üô-fah-go u-sen ta Yiæ-su tao [1]kong-kwun-li ky'i. Z-'eo z tsao t'in-nyiang; k'ong-p'ô tæn-djôh ao tsao, keh-lah feh tseo-tsing kong-kwun-li ky'i; s-teh gyi-lah wa hao ky'üoh yü-yüih.

²⁸ 箇遭其拉從該亞法個烏碎帶耶穌到公館裏去^[1]。時候是早天亮。恐怕耽着麤糟，箇拉弗走進公館裏去。使得其拉還好喫逾越。

[1] 'Ôh wô, Pe-lah-to ngô-meng: k'en Mt. 27. 27. 或話，彼拉多衙門。看 Mt. 27. 27. (原註)

²⁹ Pe-lah-to ziu tseo-c'ih-læ, teng gyi-lah wô, "Ng-lah kao keh-go Nying z soh-go en-gyin?" ³⁰ Gyi-lah we-teh gyi wô, "Gyi ziah m-neh wa z-ken tso-ko, ah-lah tsæ-ve song-læ peh ng." ³¹ Pe-lah-to wô, "Ng-lah zi ta-leh-ky'i, tsiao zi-go lih-fah ky'i p'un-tön Gyi." Yiu-t'a ny ing teng gyi wô, "Ah-lah m-neh sah-nying-go gyün-ping." ³² S-teh Yiæ-su ts-tin Gyi-zi tsiang-læ iao dza-go si-fah sô kông-go shih-wô yiu yiao-nyiæn.

²⁹ 彼拉多就走出來，等其拉話：「爾拉告箇個人是啥個案
件？」³⁰ 其拉回答其話：「其若喰得壞事幹做過，阿拉再贍送來撥
爾。」³¹ 彼拉多話：「爾拉自帶勒去，照自個律法去判斷其。」猶
太人等其話：「阿拉喰得殺人個權柄。」³² 使得耶穌指點其自將來
要咋個死法所講個說話有效驗。

³³ Pe-lah-to yi tseo-tsing kong-kwun-li, eo Yiæ-su læ, teng Gyi wô, "Ng z Yiu-t'a ny ing-go Wông-ti feh?" ³⁴ Yiæ-su we-teh gyi wô, "Keh-kyü shih-wô z ng-zi kông-c'ih-læ-go? wa-z yiu bih-nying pô keh-go z-ken wô hyiang ng dao-go?" ³⁵ Pe-lah-to we-teh, z-ka wô, "Ngô soh z Yiu-t'a ny ing? Z Ng-zi-go peng-koh-nying teng keh-sing tsi-s-deo tsiang Ng song-læ peh ngô: Ng tao-ti tso soh-go z-ken?" ³⁶ Yiæ-su we-

teh, z-ka wô, “Ngô-go koh z feh joh-ü keh-go shü-kæn-zōng. Ngô-go koh ziah-z joh-ü shü-kæn-zōng, Ngô-go siu-'ô-nying tsong we teng Ngô c'ih-lih tang-tsiang, sæn-leh Ngô song peh Yiu-t'a nyding: næn-kæn Ngô-go koh z feh joh-ü shü-kæn-zōng.”³⁷ Pe-lah-to ziu wô, “Kani, Ng z-go wông-ti feh?” Yiæ-su we-teh wô, “Ng wô-djôh-de, Ngô z-go Wông-ti. Ngô sang-c'ih-læ-go yün-kwu, Ngô tao shü-kæn-zōng læ-go yün-kwu, z iao tso tsing dao-li-go te-tsing: væn-pah joh-ü tsing dao-li cü-kwu we t'ing Ngô-go shih-wô.”³⁸ Pe-lah-to teng Gyi wô, “Soh-si z tsing dao-li?”

³³ 彼拉多又走進公館裏，謳耶穌來，等其話：「爾是猶太人個皇帝弗？」³⁴ 耶穌回答其話：「箇句說話是爾自講出來個？還是有別人把箇個事幹話向爾道個？」³⁵ 彼拉多回答，是介話：「我啥是猶太人？是爾自個本國人等箇星祭司頭將爾送來撥我。爾到底做啥個事幹？」³⁶ 耶穌回答，是介話：「我個國是弗屬於箇個世間上。我個國若是屬於世間上，我個手下人總會等我出力打仗，省勒我送撥猶太人。難間我個國是弗屬於世間上。」³⁷ 彼拉多就話：「介呢，爾是個皇帝弗？」耶穌回答話：「爾話着了，我是個皇帝。我生出來個緣故，我到世間上來個緣故，是要做真道理個對證。凡百屬於真道理主顧會聽我個說話。」³⁸ 彼拉多等其話：「啥西是真道理？」

Wô-leh ih-sing, yi tseo-c'ih-ky'i, teng Yiu-t'a ny ing wô, “Ngô k'en Gyi z ih-ngæn m-kao ze.³⁹ Ng-lah yiu ih-go lao kwe-kyü, Yü-yüih-tsih z-'eo ngô fông ih-go væn-nying peh ng-lah: ka-ni, ng-lah iao ngô fông Yiu-t'a ny ing-go Wông-ti feh?”⁴⁰ Cong-nying yi wæ-wæ-hyiang eo-ky'i-læ, wô, “Feh iao fông keh-go Nying, fông Pô-lah-pô.” Keh Pô-lah-pô z-go gyiang-dao.

話勒一聲，又走出去，等猶太人話：「我看其是一眼嘸告罪。

³⁹ 爾拉有一個老規矩，逾越節時候我放一個犯人撥爾拉。介呢，爾拉要我放猶太人個皇帝弗？」⁴⁰ 衆人又懷懷響謳起來，話：「弗要放箇個人，放巴拉巴。」箇巴拉巴是個強盜。

I'e. XIX.

Keh-tsao Pe-lah-to tsiang Yiæ-su s pin-ts tang Gyi.² Keh-sing ping do-leh ts' pin-c'ih ih-ting bing-t'in-kwun, ta læ Gyi deo-li, yi do-leh 'ong-bao p'i-leh Gyi sing-zông, ziu wô,³ “Yiu-t'a ny ing-go Wông-ti, kong-hyi!” Yi do-ky'i siu læ-tih tang Gyi.

箇遭彼拉多將耶穌使鞭子打其。² 箇星兵馱勒刺編出一頂平天冠，戴來其頭裏，又馱勒紅袍披勒其身上，就話，³ 「猶太人個皇帝，恭喜！」又馱起手來的打其。

⁴ Pe-lah-to yi tseo-c'ih, teng gyi-lah wô, “Ngô ta Gyi c'ih-læ peh ng-lah, s-teh ng-lah hao hyiao-teh ngô? k'en Gyi z ih-ngæn m-kao ze.” Yiæ-su ta-leh ts' tso-go bing-t'in-kwun, p'i-leh 'ong-bao, tseo-c'ih-læ. *Pe-lah-to* teng gyi-lah wô, “Ts'ia-k'en keh-go Nying!” ⁶ Keh-sing ts-i-s-deo teng ts'a-nying ih k'en, ziu wæ-wæ-hyiang eo-ky'i-læ, wô, “Ting Gyi læ jih-z-kô-zông! ting Gyi læ jih-z-kô-zông!” Pe-lah-to teng gyi-lah wô, “Ng-lah zi hao ky'i ting Gyi læ jih-z-kô-zông: ngô k'en Gyi z m-kao ze.” ⁷ Yiu-t'a ny ing we-teh gyi wô, “Ah-lah yiu ih-diao lih-fah, tsiao keh-go lih-fah Gyi kæ si, ing-we Gyi-zi sön Zi z Jing-ming-go Ng-ts.”

⁴ 彼拉多又走出，等其拉話：「我帶其出來撥爾拉，使得爾拉好曉得我。看其是一眼嘸告罪。」耶穌帶勒刺做個平天冠，披勒紅袍，走出來。彼拉多等其拉話：「且看箇個人！」⁶ 箇星祭司頭等差人一看，就懷懷響謳起來，話：「釘其來十字架上！釘其來十字架上！」彼拉多等其拉話：「爾拉自好去釘其來十字架上。我看其是嘸告罪。」⁷ 猶太人回答其話：「阿拉有一條律法，照箇個律法其該死，因為其自算自是神明個兒子。」

⁸ Pe-lah-to t'ing-meng keh-kyü shih-wô, yüih-fah p'ô-ky'i-læ-de; ⁹ yi tseo-tsing kwun-t'ing-li, teng Yiæ-su wô, “Ng tao-ti 'ah-li læ-go?” Yiæ-su ih-ngæn feh ing gyi. ¹⁰ Pe-lah-to teng Gyi wô, “Ng feh k'eng

teng ngô kông ma? Næn-dao feh hyiao-teh ngô yiu gyün-ping hao ting Ng læ jih-z-kô-zông, yia yiu gyün-ping hao sih-fông Ng ma?”¹¹ Yiæ-su we-teh wô, “Ziah feh-z dzong zông-deo s-peh ng, ng ziu m-kao soh-go gyün-ping hao bæn Ngô: keh-lah tsiang Ngô song peh ng cü-kwu, gyi-go ze yü-kô do.”

⁸ 彼拉多聽聞箇句說話，越發怕起來了。⁹ 又走進官廳裏，等耶穌話：「爾到底何裏來個？」耶穌一眼弗應其。¹⁰ 彼拉多等其話：「爾弗肯等我講嗎？難道弗曉得我有權柄好釘爾來十字架上，也有權柄好釋放爾嗎？」¹¹ 耶穌回答話：「若弗是從上頭賜撥爾，爾就喰告啥個權柄好辦我。箇拉將我送撥爾主顧，其個罪愈加大。」

¹³ Keh-tsao Pe-lah-to tang-sön sih-fông Gyi. Dæn-z Yiu-t'a nying eo-ky'i-læ, wô, “Ng ziah-z sih-fông keh-go Nying, feh-z Kæ-sah-go cong-dzing: væn-pah zi-lih-we-wông cü-kwu z teh-ze Kæ-sah.”¹³ Pe-lah-to t'ing-meng keh-go shih-wô, ta-leh Yiæ-su c'ih-læ, zo-we-li zo-ts, læ ih-t'ah kyiao-leh P'u-wô-zah, Hyi-pah-læ-go k'eo-ing *kyiao-leh* Eh-pô-da; ¹⁴ (z-'eo z yü-be Yü-yüih-tsih keh nyih, iah-læ [1]jih-nyi tin-cong;) ziu teng Yiu-t'a nying wô, “Ts'ia-k'en ng-lah-go Wông-ti!”¹⁵ Gyi-lah wæ-wæ-hyiang eo-ky'i-læ, wô, “Ky'i-diao Gyi! ky'i-diao Gyi! ting Gyi læ jih-z-kô-zông.” Pe-lah-to teng gyi-lah wô, “Ng-lah-go Wông-ti ngô hao ting Gyi tao jih-z-kô-zông ma?” Keh-sing tsi-s-deo

we-teh, z-ka wô, “Djü-leh Kæ-sah ts-nга ah-lah m-neh soh-go wông-ti.”¹⁶ Keh-tsao Pe-lah-to tsiang Yiæ-su kao-dæ gyi-lah ky'i ting læ jih-z-kô-zông.

¹³ 箇遭彼拉多打算釋放其。但是猶太人謳起來，話：「爾若是釋放箇個人，弗是該撒個忠臣。凡百自立爲王主顧是得罪該撒。」
¹³ 彼拉多聽聞箇個說話，帶勒耶穌出來，座位裏坐仔，來一墳叫勒鋪華石，希伯來個口音叫勒厄巴大。¹⁴（時候是預備逾越節箇日，約來十二點鐘^[1]。）就等猶太人話：「且看爾拉個皇帝！」¹⁵ 其拉懷懷響謳起來，話：「棄掉其！棄掉其！釘其來十字架上。」彼拉多等其拉話：「爾拉個皇帝我好釘其到十字架上嗎？」箇星祭司頭回答，是介話：「除了該撒之外阿拉喰得啥個皇帝。」¹⁶ 箇遭彼拉多將耶穌交代其拉去釘來十字架上。

[1] *Yiu-teh fæn, loh tin-cong. Yiu-kyi-go kwu-kyün wô, kyiu tin-cong.* 有得翻，六點鐘。有幾個古卷話，九點鐘。（原註）

GYI-LAH pô Yiæ-su ta-leh-ky'i-de.¹⁷ Yiæ-su pe-leh jih-z-kô tseo-c'ih tao ih-t'ah di-fông kyiao-leh Kw'u-lu-deo u-sen, Hyi-pah-læ-go k'eo-ing kyiao-leh Kôh-kôh-t'a.¹⁸ Læ keh-deo ting Gyi læ jih-z-kô-zông; wa-yiu liang-go nyung dô-kô ting-kæn, ih-go læ dông-pin, ih-go læ keh-pin, Yiæ-su læ cong-nyiang.

其拉把耶穌帶勒去了。¹⁷ 耶穌攜勒十字架走出到一墳地方叫勒
骷顱頭烏碎，希伯來個口音叫勒各各他。¹⁸ 來箇頭釘其來十字架
上。還有兩個人大家釘間，一個來蕩邊，一個來箇邊，耶穌來中
央。

¹⁹ Pe-lah-to sia ih-tsiang diao-ts, t'iah læ jih-z-kô zông-deo: sia-
tih-go z-ka wô, “NÔ-SAH-LEH-GO YIÆ-SU, YIU-T'A NYING-GO
WÔNG-TI.” ²⁰ Yiu hyü-to Yiu-t'a ny ing doh keh-tsiang diao-ts; ing-we
Yiæ-su ting jih-z-kô go di-fông teng zing-li siang-gying; ping-ts'ia z
yüong Hyi-pah-læ, Hyi-lah, Lo-mô-go z-ngæn sia-go. ²¹ Yiu-t'a ny ing
keh-sing ts-i-s-deo ziu teng Pe-lah-to wô, “Vong sia, “Yiu-t'a ny ing-go
Wông-ti: hao sia, Gyi-zi wô, Ngô z Yiu-t'a ny ing-go Wông-ti.” ²² Pe-
lah-to we-teh wô, “Ngô sia, z-ka sia-tih-de.”

¹⁹ 彼拉多寫一張條子，貼來十字架上頭。寫的個是介話：「拿
撒勒個耶穌，猶太人個皇帝。」²⁰ 有許多猶太人讀箇張條子。因爲
耶穌釘十字架個地方等城裏相近。並且是用希伯來，希臘，羅馬個
字眼寫個。²¹ 猶太人箇星祭司頭就等彼拉多話：「留寫，『猶太人
個皇帝。』好寫，其自話，『我是猶太人個皇帝。』」²² 彼拉多回
答話：「我寫，是介寫的了。」

²³ Keh-sing ping kyi-kying ting Yiæ-su læ jih-z-kô-zông, ziu do-
leh Gyi i-zông tso s-kwu feng, me-nying kôh teh ih-kwu; yi do-leh t'i-li

i-zōng: keh t'i-li i-zōng m-neh vong-u, dzong zōng tao 'ô tso-c'ih ziu-z ih-gyin-sang.²⁴ Gyi-lah ziu dô-kô z-ka wô, “Ah-lah vong c'ô-k'æ gyi, hao ts'eh ts-meh-den, k'en jü teh-djôh:” s-teh keh-tsih Sing-shü yiu yiao-nyiæn, ziu-z wô, “Ngô nga-deo i-zōng gyi-lah dô-kô feng-k'æ; we-leh Ngô li-deo i-zōng gyi-lah ts'eh ts-meh-den.” [S. 22. 18.] Keh-sing ping sô tso-go ziu-z ka.

²³ 箇星兵既經釘耶穌來十字架上，就駄勒其衣裳做四股分，每人各得一股。又駄勒替裏衣裳。箇替裏衣裳喰得縫烏，從上到下做出就是一件生。²⁴ 其拉就大家是介話：「阿拉劄扯開其，好撮指末頭，看誰得着。」使得箇節聖書有效驗，就是話：「我外頭衣裳其拉大家分開。爲了我裏頭衣裳其拉撮指末頭。」[S. 22. 18.] 箇星兵所做個就是介。

²⁵ Yiæ-su-go ah-nyiang, teng Gyi ah-nyiang-go tsi-me, ^[1]Keh-lo-pô-go lao-nyüing Mô-li-üô, wa-yiu Meh-da-lah-go Mô-li-üô, tu læ Gyi jih-z-kô bông-pin lih-kæn. ²⁶ Yiæ-su k'en-kyin ah-nyiang, wa-yiu keh sô æ-sih-go meng-du bông-pin lih-tong, ziu teng Gyi ah-nyiang wô, “Nyü-nying, ts'ia-k'en ng-go ng-ts.” ²⁷ Yi teng keh-go meng-du wô, “Ts'ia-k'en ng-go ah-nyiang.” Dzong keh-go z-'eo keh-go meng-du tsih gyi tao zi-go *oh-li ky'i-de*.

²⁵ 耶穌個阿嬪，等其阿嬪個姊妹，革羅巴^[1]個老嬪馬利亞，還有抹大拉個馬利亞，都來其十字架旁邊立間。²⁶ 耶穌看見阿嬪，還有箇所愛惜個門徒旁邊立東，就等其阿嬪話：「女人，」且看爾個兒子。」²⁷ 又等箇個門徒話：「且看爾個阿嬪。」從箇個時候箇個門徒接其到自個屋裏去了。

[1] 'Oh-tsia, Keh-liu-pô-go. 或者，革流巴個。（原註）

²⁸ 'Eo-deo Yiæ-su hyiao-teh yiang-yiang z-ken yi-kying wun-djün-de, keh-tsao iao s-teh Sing-shü yiu yiao-nyiæn, ziu wô, "Ngô k'eo-k'eh." ²⁹ Keh-deo yiu mun-mun ih-bing sön-tsiu en-kæn: gyi-lah ziu do hæ-min-hwô, tsiu seng-t'eo-ts, c'oh læ ngeo-sih ts'ao-li, di tao Yiæ-su cü-pô. ³⁰ Yiæ su ziu-leh keh-go sön-tsiu, wô, "Z-ken wun-djün-de:" keh-tsao deo eo-tao, pô Zi-go weh-ling kao-dæ *T'in-Vu*.

²⁸ 後頭耶穌曉得樣樣事幹已經完全了，箇遭要使得聖書有效驗，就話：「我口渴。」²⁹ 箇頭有滿滿一瓶酸酒安間。其拉就馱海綿花，酒滲透仔，戳來牛膝草裏，遞到耶穌嘴巴。³⁰ 耶穌受勒箇個酸酒，話：「事幹完全了。」箇遭頭傴倒，把自個活靈交代天父。

³¹ Yiu-t'a nying, ing-we keh nyih z yü-be-nyih, sæn-leh keh-sing s-siu læ en-sih-nyih kwô læ jih-z-kô-zông, (tsæ-wô keh z-go do en-sih-nyih,) keh-lah ky'i gyiu Pe-lah-to, iao gyi ing-hyü k'ao-dön gyi-lah kyiah-kweh, do-ko gyi-lah s-siu. ³² Keh-sing ping ziu læ, k'ao-dön keh

liang dong-de ting-kæn cü-kwu-go kyiah-kweh.³³ Tao-leh Yiæ-su u-sen, k'en-kyin Gyi yi-kying si-de, ziu feh k'ao-dön Gyi-go kyiah-kweh:³⁴ dæn-z yiu ih-go ping do-leh ih-ts ts'iang c'oh-tsing Gyi iao-hyih-li, ziu yiu hyüih teng shü liu-c'ih-læ.³⁵ Tso te-tsing cü-kwu z ts'ing-ngæn k'en-kyin-ko-go, gyi-go te-tsing z jih-we-go; gyi-zi yia hyiao-teh læ-tih kóng-go z tsing-wô, hao peh ng-lah siang-sing.³⁶ Keh-sing z-ken z-ka tso-fah, s-teh keh-tsих Sing-shü yiu yiao-nyiæn, wô, “Gyi-go kweh-deo ih-keng feh we k'ao-dön.” [C. 12. 46.]³⁷ Sing-shü wa-yiu ih-tsих wô, “Gyi-lah tsiang-læ we k'en gyi-lah sô c'oh-sông cü-kwu.” [Sk. 12. 1.]

³¹ 猶太人，因為箇日是預備日，省勒箇星屍首來安息日掛來十字架上，（再話箇是個大安息日，）箇拉去求彼拉多，要其應許敲斷其拉腳骨，駄過其拉屍首。³² 箇星兵就來，敲斷箇兩同隊釘間主顧個腳骨。³³ 到了耶穌烏碎，看見其已經死了，就弗敲斷其個腳骨。³⁴ 但是有一個兵駄勒一支槍戳進其腰脅裏，就有血等水流出來。³⁵ 做對證主顧是親眼看見過個，其個對證是實惠個。其自也曉得來的講個是真話，好撥爾拉相信。³⁶ 箇星事幹是介做法，使得箇節聖書有效驗，話：「其個骨頭一根弗會敲斷。」[C. 12. 46.]³⁷ 聖書還有一節話：「其拉將來會看其拉所戳傷主顧。」[Sk. 12. 1.]

³⁸ KEH-SING z-ken 'eo-deo, Üô-li-mô-t'a-go Iah-seh, (yia z tso Yiæ-su-go meng-du, peh-ko we-leh p'ô Yiu-t'a nying z s-'ô tso-go,)

*keh-go nyiŋ ky'i gyiu Pe-lah-to peh gyi do Yiæ-su-go s-siu: Pe-lah-to
ing-hyü-de. Gyi ziu læ, pô Yiæ-su-go s-siu do-leh-ky'i.* ³⁹ Wa-yiu ih-go
Nyi-ko-ti-meo, ziu-z zin-deo yia-tao læ kyin Yiæ-su go cü-kwu, gyi ta-
leh k'ao-pah-kying meh-yiah 'o-leh lu-we ka læ. ⁴⁰ Gyi-lah, tsiao Yiu-
t'a nyiŋ tsōng-go kwe-kyü, pô Yiæ-su-go s-siu, yüong mô-pu en-leh
hyiang-liao ko-tæn-long.

³⁸ 箇星事幹後頭，亞利馬太個約瑟，（也是做耶穌個門徒，不過爲了怕猶太人是私下做個，）箇個人去求彼拉多撥其駄耶穌個屍首。彼拉多應許了。其就來，把耶穌個屍首駄勒去。³⁹ 還有一個尼哥底母，就是前頭夜到來見耶穌個主顧，其帶勒靠百斤沒藥和勒蘆薈介來。⁴⁰ 其拉，照猶太人葬個規矩，把耶穌個屍首，用麻布安勒香料裹帶攏。

⁴¹ Læ Yiæ-su ting jih-z-kô go di-fōng yiu ih-go hwô-yün, hwô-yün
li-hyiang yiu ih-yüih ziu-veng, dzong m̄-teh ih-go nyiŋ tsōng-ko. ⁴²
*Keh nyih z Yiu-t'a nyiŋ-go yü-be-nyih, tsæ-wô keh-yüih veng gying-
bin, keh-lah læ keh-deo tsōng Yiæ-su.*

⁴¹ 來耶穌釘十字架個地方有一個花園，花園裏向有一穴壽墳，從喰得一個人葬過。⁴² 箇日是猶太人個預備日，再話箇穴墳近便，箇拉來箇頭葬耶穌。

I'e. XX.

TS'IH NYIH-GO deo-nyih, heh-tsao t'in-nyiang, Meh-da-lah-go
Mô-li-üô tao veng-deo læ; k'en-kyin veng meng-k'eo keh-kw'e zah-deo
yi-kying yi-ko-de. ² Gyi ziu peng-ky'i zing-djôh Si-meng Pe-teh, teng
keh bih-go meng-du, ziu-z Yiæ-su sô æ-sih-go, teng gyi-lah wô, "Yiu
nying pô Cü-go s-siu veng-li do-c'ih, ah-lah feh hyiao-teh z en læ 'ah-li
de."

七日個頭日，黑早天亮，抹大拉個馬利亞到墳頭來。看見墳門
口箇塊石頭已經移過了。² 其就奔去尋着西門·彼得，等箇別個門
徒，就是耶穌所愛惜個，等其拉話：「有人把主個屍首墳裏馱出，
阿拉弗曉得是安來何裏了。」

³ Pe-teh teng keh bih-go meng-du ziu tseo-c'ih tao veng-deo ky'i.

⁴ Liang-go nying bing-zi peng-leh-ky'i: keh bih-go meng-du pi Pe-teh
peng-leh kw'a, sin tao veng-deo; ⁵ ziu eo-tao, k'en-kyin mô-pu en-
kæn; dæn-z feh tseo-tsing-ky'i. ⁶ Si-meng Pe-teh ze-'eo ken-tao, ziu
tseo-tsing veng li-hyiang, k'en-kyin mô-pu en-kæn; ⁷ wa-yiu keh-kw'e
pao Gyi deo go siu-kying, feh teng mô-pu tso-t'ah en-kæn, z ling-nga
ih-t'ah tsih-long-kæn. ⁸ Keh-tsao keh bih-go meng-du, ziu-z sin tao
veng-deo go, yia tseo-tsing-ky'i; gyi k'en-kyin ziu siang-sing-de. ⁹ Gyi-

lah wa feh ming-bah Sing-shü sô wô, Gyi pih iao dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ. ¹⁰ Keh liang meng-du ziu kyü tao zi-go u-sen ky'i.

³ 彼得等箇別個門徒就走出到墳頭去。⁴ 兩個人平齊奔勒去。箇別個門徒比彼得奔勒快，先到墳頭。⁵ 就傴倒，看見麻布安間。但是弗走進去。⁶ 西門·彼得隨後趕到，就走進墳裏向，看見麻布安間。⁷ 還有箇塊包其頭個手巾，弗等麻布做墳安間，是另外一墳摺攏間。⁸ 箇遭箇別個門徒，就是先到墳頭個，也走進去。其看見就相信了。⁹ 其拉還弗明白聖書所話，其必要從死人中央活轉來。¹⁰ 箇兩門徒就歸到自個烏碎去。

¹¹ Mô-li-üô dzing-gyiu lih læ veng meng-k'eo, læ-kæn k'oh. K'oh-go z-'eo dziao-leh veng li-hyiang eo-tao k'en-k'en; ¹² ziu k'en-kyin liang t'in-s c'ün bah-bah-go i-zōng, læ Yiæ-su en s-siu go u-sen zo-kæn, ih-go læ deo-yin, ih-go læ kyiah-yin, ¹³ T'in-s teng gyi wô, “Nyü-nying, ng soh-go z-ken læ-tih k'oh?” Gyi wô, “Yiu nying pô ngô Cü-go s-siu do-leh-ky'i, feh-tsiao en læ 'ah-li.” ¹⁴ Keh-go shih-wô kông-hao, ziu nyin-cün, k'en-kyin Yiæ-su lih-tong; yia feh hyiao-teh Gyi z Yiæ-su. ¹⁵ Yiæ-su teng gyi wô, “Nyü-nying, ng soh-go z-ken k'oh? Ng læ-tih zing jü?” Mô-li-üô dao-z kwun-yün-go cü-kwu, ziu teng gyi wô, “Sin-sang, ng ziah-z pô Gyi s-siu do-ko-de, z 'ah-li en-kæn wô-wô hyiang ngô dao, hao peh ngô ky'i do.” ¹⁶ Yiæ-su teng gyi wô, “Mô-li-

üô!” Gyi nyin-cün teng Yiæ-su wô, “Lah-po-nyi!” (ziu-z ‘sin-sang’ i-s.)

¹⁷ Yiæ-su teng gyi wô, “M-nao siu læ en Ngô; ing-we Ngô wa m-neh sing-zōng tao Ngô Ah-tia u-sen ky‘i: ng hao ky‘i, teng Ngô hyüong-di wô, ‘Ngô-go Ah-tia yia z ng-lah-go Ah-tia, Ngô-go Jing-ming yia z ng-lah-go Jing-ming: Ngô sing-zōng tao Gyi u-sen ky‘i.’”

¹¹ 馬利亞仍舊立來墳門口，來間哭。哭個時候朝勒墳裏向匾倒看看。¹² 就看見兩天使穿白白個衣裳，來耶穌安屍首個烏碎坐間，一個來頭沿，一個來腳沿。¹³ 天使等其話：「女人，爾啥個事幹來的哭？」其話：「有人把我主個屍首駛勒去，弗照安來何裏。」¹⁴ 簇個說話講好，就扭轉，看見耶穌立東。也弗曉得其是耶穌。¹⁵ 耶穌等其話：「女人，爾啥個事幹哭？爾來的尋誰？」馬利亞道是管園個主顧，就等其話：「先生，爾若是把其屍首駛過了，是何裏安間話話向我道，好撥我去駛。」¹⁶ 耶穌等其話：「馬利亞！」其扭轉等耶穌話：「拉波尼！」（就是「先生」意思。）¹⁷ 耶穌等其話：「喚得好手來按我。因爲我還喚得升上到我阿爹烏碎去。爾好去，等我兄弟話，『我個阿爹也是爾拉個阿爹，我個神明也是爾拉個神明。我升上到其烏碎去。』」

¹⁸ Meh-da-lah-go Mô-li-üô ziu læ t'ong-cü meng-du, wô yi-kying k'en-kyin Cü, ping-ts'ia Cü yiu keh-sing shih-wô teng gyi kông-ko-de.

¹⁸ 抹大拉個馬利亞就來通知門徒，話已經看見主，並且主有箇星說話等其講過了。

¹⁹ TÔNG-NYIH yia-kw'a, ziu-z keh ts'ih-nyih-go deo-nyih, meng-du jü-long-kæn-go u-sen we-leh p'ô Yiu-t'a nying meng kwæn-liao-go; Yiæ-su læ, lih-leh cong-nyiang, teng gyi-lah wô, “Ts'ing ng-lah bing-en!” ²⁰ Keh-kyü shih-wô kông-hao, ziu peh gyi-lah k'en Gyi siu teng iao-hyih. Meng-du k'en-kyin Cü, ziu hwun-hyi. ²¹ Yiæ-su yi teng gyi-lah wô, “Ts'ing ng-lah bing-en: tsing-ziang Ah-tia ts'a Ngô læ, næn-kæn Ngô yia ts'a ng-lah ky'i.” ²² Shih-wô kông-hao, ziu hô ih-k'eo ky'i, z-ka wô, “Ng-lah hao tsih-ziu Sing-Ling. Ng-lah ziah sô-diao jü-go ze, gyi-lah ze ziu sô-diao-de; ziah liu-djü jü-go ze, gyi-lah ze ziu liu-djü-de.”

¹⁹ 當日夜快，就是箇七日個頭日，門徒聚攏間個烏碎爲了怕猶太人門關了個。耶穌來，立勒中央，等其拉話：「請爾拉平安！」

²⁰ 箇句說話講好，就撥其拉看其手等腰脅。門徒看見主，就歡喜。

²¹ 耶穌又等其拉話：「請爾拉平安。正像阿爹差我來，難間我也差爾拉去。」²² 說話講好，就颺一口氣，是介話：「爾拉好接受聖靈。爾拉若赦掉誰個罪，其拉罪就赦掉了。若留住誰個罪，其拉罪就留住了。」

²⁴ Jih-nyi meng-du li-hyiang yiu ih-go To-mô kyiao-leh Ti-t'u-mô, Yiæ-su læ-go z-'eo gyi m-neh teng gyi-lah dô-kô læ-kæn. ²⁵ Yü-to meng-du teng gyi wô, “Ah-lah yi-kying k'en-kyin Cü ko-de.” To-mô teng gyi-lah wô, “Ngô ziah m-neh k'en-kyin Gyi siu-li-go ting-cü u, ts-deo moh-djôh Gyi-go ting-cü u, ping-ts'ia siu moh-djôh Gyi-go iao-hyih-li, ngô tsong feh siang-sing.”

²⁴ 十二門徒裏向有一個多馬叫勒低土馬，耶穌來個時候其喰得等其拉大家來間。²⁵ 餘多門徒等其話：「阿拉已經看見主過了。」多馬等其拉話：「我若喰得看見其手裏個釘子烏，指頭摸着其個釘子烏，並且手摸着其個腰脅裏，我總弗相信。」

²⁶ Ko-leh pah nyih, meng-du yi læ oh-lô læ-kæn, To-mô yia dô-kô læ-kæn. Meng tu kwæn-liao-go, Yiæ-su læ, lih-leh cong-nyiang, z-ka wô, “Ts'ing ng-lah bing-en!” ²⁷ Ziu teng To-mô wô, “Ng-go ts-deo sing-c'ih-læ, hao moh-moh Ngô siu; ng-go siu sing-c'ih-læ, hao moh-moh Ngô iao-hyih-li: m-nao z-ka feh siang-sing, tsong iao siang-sing.” ²⁸ To-mô we-teh Gyi wô, “Ngô-go Cü, ngô-go Jing-ming!” ²⁹ Yiæ-su teng gyi wô, “To-mô, ng z k'en-kyin Ngô, keh-lah siang-sing: keh-sing m-neh k'en-kyin wa we siang-sing-go cü-kwu, tao yiu foh-ky'i.”

²⁶ 過了八日，門徒又來屋落來間，多馬也大家來間。門都關了個，耶穌來，立勒中央，是介話：「請爾拉平安！」²⁷ 就等多馬

話：「爾個指頭伸出來，好摸摸我手。爾個手伸出來，好摸摸我腰脅裏。喚得好是介弗相信，總要相信。」²⁸ 多馬回答其話：「我個主，我個神明！」²⁹ 耶穌等其話：「多馬，爾是看見我，箇拉相信。箇星喚得看見還會相信個主顧，倒有福氣。」

³⁰ Yiæ-su læ meng-du min-zin wa-yiu hyü-to jing-tsih tso-ko, m-neh læ keh-peng shü-li sia-tih. ³¹ Keh-sing z-ken sia-tih, hao peh ng-lah siang-sing Yiæ-su z Kyi-toh, Jing-ming-go Ng-ts; siang-sing ziu we-leh Gyi-go ming-deo hao teh-djôh weh-ming.

³⁰ 耶穌來門徒面前還有許多神蹟做過，喚得來箇本書裏寫的。

³¹ 箇星事幹寫的，好撥爾拉相信耶穌是基督，神明個兒子。相信就爲了其個名頭好得着活命。

I'e. XXI.

KEH-SING z-ken 'eo-deo, Yiæ-su læ Di-pi-li-üô hæ pin-yin yi yin-c'ih-læ peh meng-du k'en: Gyi yin-c'ih-læ z ka-go. ² Yiu Si-meng Pe-teh, teng To-mô kyiao-leh Ti-t'u-mô, wa-yiu Kyüô-li-li Kyüô-nô-go Nô-dæn-nyih, teng Si-pi-t'a liang-go ng-ts, wa-yiu liang-go meng-du, tu dô-kô læ-kæn. ³ Si-meng Pe-teh teng gyi-lah wô, "Ngô k'ô ng ky'i-de."

Gyi-lah teng gyi wô, “Ah-lah yia teng ng dô-kô ky‘i.” Gyi-lah tseo-c‘ih, ze-siu t‘iao-lôh ih-tsah jün; tông-yia ih-ngæn m-kao k‘ô-djôh.

箇星事幹後頭，耶穌來提比哩亞海邊沿又現出來撥門徒看。其現出來是介個。²有西門·彼得，等多馬叫勒低土馬，還有加利利迦拿個拿但業，等西庇太兩個兒子，還有兩個門徒，都大家來間。³西門·彼得等其拉話：「我柯魚去了。」其拉等其話：「阿拉也等爾大家去。」其拉走出，隨手跳落一隻船。當夜一眼嚙告柯着。

⁴ Yi-kying t‘in liang-de, Yiæ-su lih-leh hæ-du-zōng; meng-du feh hyiao-teh z Yiæ-su. ⁵ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Siao-nying, ng-lah yiu soh-go ‘ô-væn mĕ-teh?” Gyi-lah we-teh Gyi wô, “M-teh.” ⁶ Yiæ-su wô, “Læ jün-go jing-siu-pin hao ‘ô mông, ziu we k‘ô-djôh.” Gyi-lah ‘ô-lôh-ky‘i; mông ziu t‘o-feh-dong, we-leh ng to go yün-kwu. ⁷ Yiæ-su sô æ-sih-go meng-du ziu teng Pe-teh wô, “Keh z Cü.” Si-meng Pe-teh ih t‘ing-meng z Cü, ziu c‘ün-leh pu-sæn, (ing-we c‘ih-poh-go,) ze-siu t‘iao-lôh hæ-li ky‘i. ⁸ Yü-to-go meng-du s siao-jün, t‘o-leh keh-mông ng long-læ: ing-we li ngen feh yün, tsih ts‘ô nyiæn-pô dziang.

⁴ 已經天亮了，耶穌立了海塗上。門徒弗曉得是耶穌。⁵ 耶穌等其拉話：「小人，爾拉有啥個下飯嚙得？」其拉回答其話：「嚙得。」⁶ 耶穌話：「來船個順手邊好下網，就會柯着。」其拉下落去。網就拖弗動，爲了魚多個緣故。⁷ 耶穌所愛惜個門徒就等彼得

話：「箇是主。」西門·彼得一聽聞是主，就穿勒布衫，（因爲出膊個，）隨手跳落海裏去。⁸ 餘多個門徒駛小船，拖勒箇網魚攏來。因爲離岸弗遠，只差廿把丈。

⁹ Gyi-lah zōng ngen, k'en-kyin yiu t'æn-ho sang-kæn, ho zōng-deo yiu ng læ-tih; wa-yiu mun-deo læ-kæn. ¹⁰ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Dzæ-s k'ô-djöh-go ng, ky'i do kyi-kwang læ.” ¹¹ Si-meng Pe-teh ziu tseo-lôh keh-tsah siao-jün-li, t'o mông zōng ngen: mun-mông yiu ih-pah ng-jih sæn-kwang do-do ng: se-tsih ka to, mông wa m-neh lih-k'æ. ¹² Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Hao læ ky'üoh.” Meng-du m-nying ken meng Gyi, “Ng z jü?” ing-we hyiao-teh Gyi z Cü. ¹³ Yiæ-su ziu læ, do keh-go mun-deo feng peh gyi-lah, keh-go ng yia z-ka-go.

⁹ 其拉上岸，看見有炭火生間，火上頭有魚來的。還有饅頭來間。¹⁰ 耶穌等其拉話：「纔始柯着個魚，去駄幾梗來。」¹¹ 西門·彼得就走落箇隻小船裏，拖網上岸。滿網有一百五十三梗大大魚。雖即介多，網還喰得裂開。¹² 耶穌等其拉話：「好來喫。」門徒喰人敢問其，「爾是誰？」因爲曉得其是主。¹³ 耶穌就來，駄箇個饅頭分撥其拉，箇個魚也是介個。

¹⁴ Keh z Yiæ-su, dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ 'eo-deo, di-sæn-tsao yin-c'ih-læ peh Gyi meng-du k'en.

¹⁴ 箇是耶穌從死人中央活轉來後頭，第三遭現出來撥其門徒看。

¹⁵ Gyi-lah ky'üoh-hao, Yiæ-su ziu teng Si-meng Pe-teh wô, “Iah-nô-go ng-ts Si-meng, ng pi keh-sing *nying keng-kô æ-kying Ngô ma?*” Gyi wô, “Cü, z-go; Ng hyiao-teh ngô z æ-kying Ng.” Yiæ-su teng gyi wô, “Hao ky'i ü Ngô-go siao-yiang.” ¹⁶ Di-nyi-tsao yi teng gyi wô, “Iah-nô-go ng-ts Si-meng, ng z æ-kying Ngô feh?” Gyi wô, “Cü, z-go; Ng hyiao-teh ngô z æ-kying Ng.” Yiæ-su teng gyi wô, “Hao ky'i kwun Ngô-go yiang.” ¹⁷ Di-sæn-tsao teng gyi wô, “Iah-nô-go ng-ts Si-meng, ng z æ-kying Ngô feh?” Pe-teh, we-leh Yiæ-su di-sæn-tsao meng gyi, “Ng æ-kying Ngô feh?” ziu iu-meng teng Gyi wô, “Cü, Ng z yiang-yiang hyiao-teh-go; Ng hyiao-teh ngô z æ-kying Ng go.” Yiæ-su teng gyi wô, “Hao ky'i ü Ngô-go yiang.” ¹⁸ Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao, Ng nyin-kyi wa ky'ing z-'eo, z zi kyi zi-go *kyiao-sing-ta*, iao tao 'ah-li ky'i, ziu tseo tao 'ah-li ky'i: teng-tao ng nyin-kyi lao z-'eo, ng we sing-k'æ siu, peh bih-nying bo-leh ng, kông ng tao feh iao ky'i go di-föng.” ¹⁹ Gyi kông keh-kyü shih-wô, z ts-tin *Pe-teh tsiang-læ* iao dza-go si-fah kwe yüong-wô peh Jing-ming. Kông-hao ziu teng gyi wô, “Ng hao keng-djôh Ngô.”

¹⁵ 其拉喫好，耶穌就等西門.彼得話：「約拿個兒子西門，爾比箇星人更加愛敬我嗎？」其話：「主，是個。爾曉得我是愛敬爾。」耶穌等其話：「好去餵我個小羊。」¹⁶ 第二遭又等其話：「約拿個兒子西門，爾是愛敬我弗？」其話：「主，是個。爾曉得我是愛敬爾。」耶穌等其話：「好去管我個羊。」¹⁷ 第三遭等其話：「約拿個兒子西門，爾是愛敬我弗？」彼得，爲了耶穌第三遭問其，「爾愛敬我弗？」就憂悶等其話：「主，爾是樣樣曉得個。爾曉得我是愛敬爾個。」耶穌等其話：「好去餵我個羊。¹⁸ 我真真話向爾道，爾年紀還輕時候，是自記自個繳身帶，要到何裏去，就走到何裏去。等到爾年紀老時候，爾會伸開手，撥別人縛勒爾，扛爾到弗要去個地方。」¹⁹ 其講箇句說話，是指點彼得將來要咋個死法歸榮華撥神明。講好就等其話：「爾好跟着我。」

²⁰ Pe-teh nyin-cün, k'en-kyin Yiæ-su sô æ-sih-go meng-du keng-tih; ziu-z ky'üoh yia-væn z-'eo gæ-tao Yiæ-su-go hyüong-kwun-deo meng Gyi wô, “Cü, iao ma-diao Ng z jü?” keh-go nyding. ²¹ Pe-teh k'en-kyin gyi, ziu teng Yiæ-su wô, “Cü, keh-go nyding dza ni?” ²² Yiæ-su teng gyi wô, “Ngô ziah-z iao gyi læ-tong ih-dzih tao Ngô læ-go z-'eo, yü ng soh-go siang-ken? Ng keng-djôh Ngô, z-de.” ²³ Keh-tsao hyüong-di li-hyiang yiu keh-go shih-wô wô-k'æ-ky'i-de, wô, “Keh-go meng-du z ve si-go:” dæn-z Yiæ-su m̄-teh teng Pe-teh wô, “Gyi ve si;” z wô,

“Ngô ziah-z iao gyi læ-tong ih-dzih tao Ngô læ-go z-'eo, yü ng soh-go siang-ken?”

²⁰ 彼得扭轉，看見耶穌所愛惜個門徒跟的。就是喫夜飯時候到耶穌個胸腕頭問其話，「主，要賣掉爾是誰？」箇個人。²¹ 彼得看見其，就等耶穌話：「主，箇個人咋呢？」²² 耶穌等其話：「我若是要其來東一直到我來個時候，於爾啥個相干？爾跟着我，是了。」²³ 箇遭兄弟裏向有箇個說話話開去了，話：「箇個門徒是殮死個。」但是耶穌喰得等彼得話，「其殮死。」是話：「我若是要其來東一直到我來個時候，於爾啥個相干？」

²⁴ TE-TSING keh-sing z-ken, sia keh-sing z-ken cü-kwu, ziu-z keh-go meng-du: ah-lah yia hyiao-teh gyi-go te-tsing z jih-we-go.

²⁴ 對證箇星事幹，寫箇星事幹主顧，就是箇個門徒。阿拉也曉得其個對證是實惠個。

²⁵ Yiæ-su wa-yiu hyü-to z-ken tso-ko; ziah-z ih-tang-ih long-tsong sia-löh, ngô ts'eng-ts'eng sia-löh-go shü ziu-z shü-kæn-zōng yia k'ōng-feh-ko. Üô-meng.

²⁵ 耶穌還有許多事幹做過。若是一打一攏總寫落，我忖忖寫落個書就是世間上也圓弗過。亞們。